

S SEJE OKRAJNEGA KOMITEJA ZVEZE KOMUNISTOV CELJE

Pričakujemo ugodno izpolnitev letošnjega plana

V torek je bila v Celju redna seja okrajnega komiteja Zveze komunistov. Na dnevnem redu je bila razprava o gibanju gospodarstva v celjskem okraju v prvih devetih mesecih letošnjega leta ter razprava o družbenem planu za prihodnje leto in o perspektivnem planu za sedemletno obdobje. Poleg tega so na seji opravili tudi nekaj kadrovske spremembe. Tako so za predsednika kadrovske komisije izvolili tovariša Zvoneta Dragana, za sekretarja organizacijske komisije tovariša Staneta Lesjaka, za sekretarja ideološke komisije tovariša Mira Mastnaka in dopolnili tudi sestav nekaterih drugih komisij.

Splošna ocena gibanja gospodarstva v celjskem okraju za prvih devet mesecev letošnjega leta kaže lepo realizacijo letošnjih planskih predvidevanj. Pričakujemo lahko, da bo družbeni plan za leto 1963, do konca leta ne samo dosežen, temveč celo presežen za nekaj odstotkov. Kljub tem ugodnim rezultatom pa imajo nekatera področja našega gospodarstva še vedno precej težav. In o teh so — tako v uvodnih mislih, ki jih je podala podpredsednica okrajne skupščine Milena Vršnik-Stiftarjeva, kot kasneje v razpravi — člani okrajne-

ga komiteja Zveze komunistov največ govorili.

Industrijska proizvodnja se je v prvih devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta povečala za 18 odstotkov, medtem ko je plan za čas od januarja do septembra presežen za 3,5 odstotkov. Ta podatek velja za vso industrijo; medtem ko nekatere panoge planska predvidevanja dosegajo in celo presega, pa druge plana — kot vse kaže — ne bodo izpolnile.

Pod planom je elektroenergija, vendar gre to predvsem na račun posebnega položaja termoelektrarne Soštanj v sistemu proizvajalcev električne energije. V skupino panog, ki odslej še niso dosegle planskih predvidevanj, sodi tudi črna metalurgija s štorsko železarno, ki je plan za prvih devet mesecev letošnjega leta dosegla s 95,7 odstotki. Železarna je imela v preteklem obdobju več težav, plana pa poleg tega niso dosegli tudi zavoljo preusmeritve v proizvodnjo boljših proizvodov. Tako torej fizičnega plana niso dosegli, presegli pa so finančni plan. No, tudi barvna metalurgija je v tem obdobju ostala pod planskimi predvidevanji. Celjsko Cinkarno so letos prizadeli večji nepričakovani remont, ki so nedvomno močno vplivali na proizvodnjo. Velike uspehe pa je Cinkarna dosegla pri izvozu, saj postaja po deviznem efektu prvi izvoznik v Sloveniji. Četrto področje, ki ne dosega plana, je proizvodnja nekovin. Ostali so pod planom za dobra dva odstotka in vse kaže, da ta panoga plana tudi do konca leta ne bo dosegla. Morda je zanimivo to, da ima rogaška Steklarna nekaj težav pri izvozu. S preusmeritvijo na zapadno evropski trg mora preusmeriti tudi svojo proizvodnjo. Zelo visoko si je zastavila letošnji plan kovinska industrija, zato je vprašanje, če ga bo do konca leta dosegla. Pod planom je tudi industrija gradbenega materiala, kar je povzročilo med drugim tudi pomanjkanje delovne sile v opekarnah.

Vsa ostala industrijska področja so plan za prvih devet mesecev letošnjega leta dosegla. To velja za proizvodnjo premoga, za kemično indu-

strijo, pa tudi za lesno industrijo, kjer pa imajo nekaj problemov. Največji je nedvomno v nesorazmerju med industrijskimi kapacitetami in lesno maso, ki naj bi izpolnila te kapacitete. No, tudi za to industrijsko panogo velja, da se bo morala odločneje usmeriti na proizvodno sodelovanje, specializacijo in večjo proizvodnjo finalnih izdelkov.

Poleg industrije papirja, ki ima težave s celuloznim lesom in usnjarske industrije, kjer z lepimi uspehi izstopa predvsem KONUS iz Slovenskih Konjic, ima zanimivo perspektivo tudi živilska industrija. Zlasti velja to za laško Pivovarno, ki že zdaj proizvaja 130 tisoč hektolitrov piva letno. Vendar to ne zadošča za vse potrebe in v republiškem merilu. Prav zdaj se vodijo razgovori o tem, ali bi zgradili novo pivovarno v Kopru — enajst milijardna investicija — ali pa povečali kapacitete laške pivovarne za kar bi potrebovali pet milijard dinarjev. V primeru, da bi se odločili za drugo varianto, bi pivovarna s temi sredstvi močno povečala svoje kapacitete. Štiristo tisoč hektolitrov piva letno je prav zares velika proizvodnja.

Ko so člani okrajnega komiteja razpravljali o kmetijstvu in gozdarstvu, so največ pozornosti posvetili podružbljanju kmetijskih površin in podružbljanju gozdarske proizvodnje. Plan podružbljanja kmetijskih površin je dosežen samo z 42 odstotki, pod planskimi predvidevanji pa je ostalo tudi podružbljanje gozdne proizvodnje. Vendar bo treba predvsem v gozdarstvu do konca leta izpolniti obveznosti.

Izpolnitev plana je prav gotovo odvisna tudi od delovanja subjektivnih sil v delovnih organizacijah. Člani Zveze komunistov bi morali biti prvi, ki bi se za njegovo izpolnitev z vsemi silami zavzemali.

MISLI OB DNEVU MRTVIH

Vsa naša domovina je posuta z grobovi, s spomeniki. Vsaka hiša objokuje nekoga, ki ga je vojna na silo izrgala iz življenja. Jutri bodo krizanteme pokrile gomile in drobne svečke bodo ogrevale mrzel kamen. Milijon in osemsto tisoč v Jugoslaviji je grozljiv podatek, ki se cepi na prav toliko človeških dram od Kragujevca, prek Treh žebčev, Frankolovega, v celjskem starem piskru, na Graški gori ali gori jurišev.

Težko dojemamo smrt, tudi če je to najbolj naraven iztek življenja. Toliko težje dojemamo smrt mladih, življenja in idealov polnih ljudi. Toliko težje dojemamo smrt žena in otrok v njihovih naročjih, smrt milijonov v pošastni pestrosti oblik ugašanja življenja.

Globoko se bomo poklonili žrtvam. Neizmerno veliko smo dolžni tistim, ki so položili življenja na oltar svobodne domovine. Njih smrt je za nas živa oporoka, ki je nikoli ne bomo mogli do kraja izpolniti.

Toda ta jesenski dan, ko tudi narava z odmiranjem drsi v počitek, ta prvi novemberski dan ni samo dan spomina na umrle, padle, mučene in zverinsko ubite. To je dan, ko se v nas še s posebno močjo poraja upor — upor proti zločinu, upor proti vojni, upor proti nasilni smrti. Nikoli več vojne, to je naša misel, ki nas prežema ob dnevu mrtvih, to naj bo misel, ki nas naj spremlja vselej in povsod. Le če bomo človeštvu ohranili mir in k temu lahko prav vsak posameznik pripomore po svojih močeh, bomo izpolnili nemo naročilo mrtvih.

REDNI OBČNI ZBOR OBČINSKEGA SVETA V CELJU

Splet nedokončanih in novih nalog

ČAKA NA AKTIVNOST SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

V nedeljo je v Celju bil 7. redni občni zbor Občinskega sindikalnega sveta. Poleg delegatov, izvoljenih na sindikalnih občnih zborih, so bili na zboru prisotni: član zveznega odbora zveze sindikatov tov. Rafael TABOR, član glavnega odbora sindikatov Slovenije in predsednik OSS tov. Vlado ČREŠNIK, predsednik občinske skupščine tov. Marjan UKARAR, sekretar Ob. K. ZKS tov. Stane DIVJAK in organizacijski sekretar Jože GAJSEK, sekretar Ob. O SZDL Ivan KOVACIČ ter drugi gostje.

Delegati so bili na osnovi tiskanega poročila vnaprej seznanjeni z delom in uspehi Občinskega sindikalnega sveta, o bodočih nalogah sindikata pa je na občnem zboru govoril predsednik Ivan ČOKAN.

Občni zbor sindikata v celjski občini potekal v časovnem obdobju, ko imajo sindikalne organizacije obilo izkušenj iz številnih nalog, ki so bile v bližnji preteklosti, iz nalog, ki še niso končane in nalog, ki jih še čakajo. Nič čudnega, če na zboru ni bilo časa za manifestativno nizevanje uspehov, za deklarativnost in podobno. Zbor je bil delaven, akcijski. Tako je bil tudi pripravljen in v glavnem izpeljan.

Bodoče naloge sindikata so zbrane v odstavku poročila predsednika, ko je dejal:

Tudi v bodoče se bomo morali z vsemi silami boriti za nadaljnjo krepitev materialne osnove, za večjo rast reproduktivnosti, za smotnejšo investicijsko politiko, za modernizacijo proizvodnje, integracije, specializacije, vključevanje v mednarodno delitve, politiko notranje delitve, poglobljanje socialističnih odnosov itd.

Bilo bi iluzorno, če bi v enkratnem odstavku hoteli opisati vso množico in pestrost problematike, ki jo je nanizal referat in pozneje razprava. Vsaka beseda v gornjem odstavku je poglavje in splet problematike zase, kajti pri vsakem navedenem problemu smo šele na začetku, kvečjemu na pol poti. Poročilo o bodočih nalogah bodo morale podrobno obravnavati vse sindikalne podružnice, drugače občni zbor

ne bo imel svojega uspešnega zaključka. Tukaj bi omenili predvsem to, da so v globoki zmoti vsi tisti, ki mislijo, da sindikalne organizacije zgubljajo na pomenu, na svoji politični in vzgojni vlogi.

Tako trditve je podkrepil občni zbor sam in sicer v vsebini razprav nekaterih delegatov, ki bi delegatom v dvorani imeli povedati kaj več in kaj bolj konkretnega kakor pa so storili. V teh primerih je vprašanje ali so v podružnici izbrali pravega delegata, ali pa je nastop delegata bil tudi odraz dejavnosti sindikalne organizacije. Občni zbor sindikata ni edini forum, na katerem se je moč izjasniti o vseh mogočih problemih. Za boljše delo vseh sindikalnih podružnic v občini bi bila koristnejša izmenjava izkušenj, predočitev jasnih stališč do pojavov in problemov v konkretni praksi. Kaj se lahko naučimo iz navajanja zgodovinskih podatkov razvoja podjetij, iz navajanja asfimentna proizvodnje, iz citiranja pravil in osnutkov?

Zakaj omenjamo te stvari? Zato, da bi razprave v osnovnih sindikalnih organizacijah ne potekale v to smer, da bi ne bile zaprte ozko vase.

Napak bi zaključeval vsak, ki bi zaradi gornjih kritičnih pripomb ocenjeval potek in uspeh občnega zbora. Večina delegatov, ki so sodelovali v razpravi (teh je bilo zelo veliko), je znala vskladiti svoje pripombe s smotrom občnega zbora, s poslovnikom občnega zbora. Poslovnik je bil novost za konferenco na takem nivoju, toda novost, ki jo bodo morale uporabiti vse organizacije. Uporabiti in uresničiti.

Razprava, v kateri so sodelovali tudi gostje, je predočila delegatom

vsobirnost nalog. Samo podatek, da ob koncu tega desetletja v Celju zaposlenih 40.000 ljudi veliko pove. Mnogo pove tudi podatek, da je bila celjska komunna po vojni na prvem mestu razvoja, danes je zdrknula na peto mesto v Sloveniji. Temu logično sledi, da je trden sedemletni plan razvoja treba zasnovati na hitrejši rekonstrukciji in modernizaciji bazične industrije, na naporih, da se komunna kot zaokrožena gospodarska celota skladno razvija, ker je to edini zanesljiv pogoj za rast družbenega standarda, za rast standarda vsakega proizvajalca v komunni.

Razprava je osvetlila tudi prve izkušnje in nudila prve poglede v dvoje področji političnega dela sindikalnih organizacij: uvajanje 42-urnega delovnega tedna, v pravo in izdelavo statutov delovnih organizacij — nadalje se je dotaknilo precej delegatov vprašanje nadaljnje decentralizacije, delitve dohodka, notranjih odnosov itd.

Na koncu so bili sprejeti sklepi in napotki za delo za prihodnje leto, izvoljen pa je bil nov plečum, le-ta pa nato na svoji prvi seji 15 člansko predsedstvo, ki ga vodi povernito Ivan ČOKAN kot predsednik, Ivan PERTINAC kot podpredsednik in Albin MLINAR kot tajnik občinskega sindikalnega sveta.

VEČER INDIJSKE UMETNOSTI V MUZEJSKI KNJIŽNICI

Muzejska knjižnica je naprosila bivšega veleposlanika v Indiji tovariša Dušana Kvedra za kratko predavanje o indijski umetnosti. Z barvnimi diapozitivi in zanimivo besedo je tovariš Kveder prikazal indijsko umetnost od leta 300 pred našim štetjem do leta 1200. Da Celjani želijo še več takih predavanj, je potrdil velik obisk te prireditve.

Otto Winzer s soprogo

NA OBISKU V CELJU IN OKOLICI

Med gosti Zdravilišča v Rogaski Slatini je bil zadnje tedne tudi ugleden politik iz Demokratične republike Nemčije, pomočnik zunanjega ministra Otto Winzer s soprogo.

Po zaključku svojega zdravljenja je visoki gost iz Vzhodne Nemčije obiskal več krajev v Sloveniji. Tako je ob koncu preteklega tedna obiskal kolektiv železarne v Štorah, bil je gost predsednika okraja v Celju, obiskal je Tovarno nogavic v Polzeli in Velenje.

V štorski železarni smo uglednega gosta ujeli na film v trenutku, ko je oblekel delovno haljo za obisk v obratih železarne.

Prav tako haljo sem nosil v mladih letih, ko sem bil še črkostavec. Je povedal v razgovoru.

KADROVSKE SPREMEMBE V HIŠI

V zvezi z reorganizacijo sistema javnega obveščanja, ki je še v teku, je na zadnjem plenumu Okrajni odbor SZDL izvršil nekatere kadrovske spremembe pri glasilu SZDL "Celjskem tedniku" in pri celjskem radiu.

Tako je OO SZDL dosedanjega odgovornega urednika Toneta MASLA imenoval za glavnega urednika ekonomske enote "informacije" pri Celjskem tisku, ki združuje tednik in radio. Za odgovornega urednika celjskega radija je bil imenovan Milan BOZIC, za odgovornega urednika "Celjskega tednika" pa Jure KRASOVEC.

O organizacijskih in vsebinskih spremembah, prilagoditvi sredstev obveščanja novim družbenim potrebam bomo še poročali.

TA TEDEN INTERVJU STATUTIH

93 odstotkov kolektivov še na dolgu

Ni pravilno istovetiti, je dejal predsednik Tito v New Yorku, politični realizem s sposobnostjo upoštevati samo tisto, kar je statično, interno, negativno in v bistvu prehodno. Nasprotno, realizem zahteva kompleksno upoštevanje in razumevanje pojavov in procesov, torej tistih čimteljev, ki otežkočajo napredek, še bolj pa tistih drugih, ki so vzrok napredka in ga pospešujejo. S tem je Tito znanstveno utemeljil optimizem, s katerim je treba podpirati sile miru in sporazumevanja, kajti te sile so tu, kakor so tu seveda tudi sile hladne in vroče vojne in nezaupanja, ki obe vojni neprestano neit in razpihuje.

Jasno je, da je alžirsko maroški obmejni spopad udarec proti razvoju, ki se je v zadnjem desetletju tako zmagovito razmahnil. Vzroki so globoki, globoke so korenine, saj se nacionalni razvoj vse Afrike, a še posebej severne razraščata na razvalinah kolonialnih imperijev. Če francoska desnica terja naj se ustavi francoska pomoč Ben Belu — od 1. julija 1962 je Francija dala tri milijarde frankov — in če de Gaulle na drugi strani trdi, da je pomoč potrebna Alžiriji in ne Ben Belu, je oboje izraz neokolonialističnih apetitov, s katerim naj bi Francija obdržala svoje posebno mesto v Severni Afriki. Če sta Alžir in Maroko zdaj planila v spor, še ni rečeno, da iz osvoboditve Afrike nič ne bo, oziroma da se je nacionalni razvoj tu ustavil. Isto velja za vzhodno arabsko deželo. Gotovo za arabski svet ni vzpodbudno razmerje med Irakom, Sirijo in Egiptom, da ne govorimo o državah arabskega polotoka. Hegemonistični vlogi Egipta pri združevanju arabskega sveta gotovo ne nasprotuje samo sirijska stranka Baas in «baasovci» po drugih arabskih deželah, korenine so globlje in že dolgo časa znane. A vendar bo političen realist lahko ugotovil napredek zadnjih desetletij. Časi, ko se je Anglija ali Francija igrala s politično fiziognomijo tega dela sveta, so že mimo, čeprav so kolonialne intrige še krepko na delu.

Ali zadeva ob železni zavesi po sredi Evrope? Jasno je, da še eksistira, videti pa moramo tudi znamenja, da se zdi ljudem na obeh straneh naravna. Pretekli teden je 4000 Avstrijcev, tudi beguncev, obiskalo Bratislavo. Po malem se rahljajo obmejni predpisi, pospešuje se trgovina med Vzhodom in Zahodom, vidni so napori, da se izenačijo cene, normalizira se promet. Ni še vzšlo sonce, a pomalem se svita izpod težkih megla, ki so se nagrmadile nad človeštvom.

V svetu je nekaj novega: ogromni tehnični napredek bi uničil svet, če bi ga uporabili za vojno, prišli smo do absurda in se ob tem absurdu zamislili. Ali ima smisel uničiti nasprotnika, če s tem uničimo tudi same sebe? V. Braun, je baje dejal, da je svet premajhen za atomsko vojno. Ni pa premajhen za pametno ureditev. Tudi tako, da bo vse človeštvo primerno živelo, ne tako kot sedaj. FAO je nedavno izdal poročilo, strašno poročilo, da se je položaj prehrane in revnih deželah še nadalje poslabšal. Ne pomaža pomoč, človeštvo se množi, treba je najti drugo pot. To pa ni možno, če bodo politiko vodili dosedanji primarni in sekundarni nagoni brez velikega regulatorja — razuma.

Optimizem je upravičen, ki ne vidi samo pozitivnih postavk, ampak meri pozitivne sile v spopadu z negativnimi. Če danes Zapad forsira multilateralno atomsko silo, je v tem tudi neko priznanje, da se je svet zasukal močno zoper imperalističen koncept o svetu, čeprav je jasno, da je za mir atomski stop v Moskvi večja manifestacija. «Unilateralne» sile ni več, ura bije za multilateralni svetovni sporazum v smislu načel ustavne listine OZN.

je v razgovoru povedal predsednik Okrajnega sindikalnega sveta tovariš Vlado ČREŠNIK.

Nekaj dni potem, ko je predsedstvo Okrajnega sindikalnega sveta v Celju podrobno in poglobljeno razpravljalo o vprašanih statutih v delovnih organizacijah, smo prosili predsednika tov. Vlada ČREŠNIKA za razgovor na to temo:

— Kako daleč so kolektivi z izdelavo statutih, koliko le-teh je že v razpravi?

— Žal so kolektivi v tem pogledu v hudem zaostanku. Komaj 7 odstotkov kolektivov v celjskem okraju je dalo osnutke statutih v razpravo. Najslabše potekajo priprave v kolektivih družbenih služb.

— Čeprav jih je malo, pa vendar želimo, da poveste svoje mišljenje o tem, kako so dosedaj izdelani osnutki vsebinsko sestavljeni?

— Pomisleki ob sedanjih predlogih so že številni. V prvi vrsti bi rad poudaril, da statut ni »trenutna moda«, da je to trajen dokument za kolektiv. V nekaterih predlogih je čutili tak odnos, ko da gre za formalnost. Ni tudi prav, če je statut nekaka uzakonitev trenutnega stanja brez pogledov v bodočnost, brez teženj po izboljšanju tako proizvodnje, tehnologije, organizacije dela in odnosov. Veliko naših podjetij kljub sodobni opremljenosti boleha na slabši organizaciji in so še daleč od tiste vsestranske organizacije, ki jih terja čas in ki jih ponujajo možnosti.

— Kako mislijo v statutih kolektivi zastaviti tendenco zraščanja vodenja in upravljanja v podjetjih?

— To je ravno tisto, kar najbolj zaskrbljuje. Tendenca po nekaki »personifikaciji« zraščanja, vodenja in upravljanja je primitivna in zato tudi nevarna. Mislim na združevanje funkcije upravljanja v osebe, ki opravljajo funkcijo vodenja, konkretno vodenja v procesu proizvodnje. Problem zraščanja pa ni tako enostaven, niso razčiščena niti vsa idejno-politična stališča, zato ne more biti govora o taki preprosti in primitivni združitvi teh dveh funkcij, kajti to je proces in tako bi morali statut obravnavati v vprašanje, pustiti odprta vrata procesu, ne pa jih s primitivnimi rešitvami »ad hoc« zapreti.

— Statuti so zaenkrat v obliki predlogov. V razpravi bodo dopolnjeni izmenjani ali potrjeni. Kako so kolektivi v pripravah sodelovali s komisijami?

— Ponekod osnutke pripravljajo komisije zaenkrat v ožjem krogu. Ponekod so poskušali pritegniti kolektiv k sodelovanju, vendar na neustrezen način. Objava v tovarniškem glasilu ni zadosti. Politične organizacije bi take razprave morale organizirati. Ne sme se zgoditi, da bi bil statut

naposled sprejet brez široke razprave, ker se bo pač mudilo.

— Ko smo že pri tem, da bi se utegnili muditi, ali je res tako?

— Je. Statuti morajo biti v osnutkih pripravljene povsod najkasneje do konca leta, tako da bi bile razprave, dopolnitve, spremembe in potrditve lahko končane do konca januarja. Zato je res skrajni čas, da komisije za izdelavo, da politične organizacije in organi upravljanja posvetijo prvenstveno skrb izdelavi statutih. Ne bi smelo biti sestanka političnih organizacij, ne seje samoupravnih organov, ne seje občinske skupščine (za občinske statute), na katerih bi komisije ne podale poročila, ne predočile problemov, ne terjale potrebne pomoči.

Vlado Črešnik

— Imate še kakšno misel ali predlog v zvezi s temi vprašanji?

— Imam! Želim, da bi se tisk in ostala sredstva obveščanja bolj vključila v to problematiko in tako pripomogla k uspešnejšemu poteku in izpolnitvi tako važne politične naloge.

C. K.

Brez volje ni uspehov

Vse do junija je bila v družini harmonija. Vsi so se razumeli. V družini je rasel tudi sin Janko. Lani je obiskoval drugi razred srednje tehniške šole. Kaj vse niso starši zanj žrtvovali! Nenadoma pa se je ravnotežje v družini porušilo. Doslej je bil namreč sin dober in prizadeven fant. Bil je celo ljubljenec. Toda, ko je prinesel domov spričevalo, so bili starši globoko razočarani. Iz njega so se kazale same enojke in dvojke. Bilo je zapisano: Janko Razvajen ni dovršil drugega razreda.

Oče in mati sta onemela. Oče je bil preponosen, da bi pokazal, kako ga je prizadel sinov neuspeh, mati je jokala in se ni mogla potolažiti. Sin se je kot tat izgubil iz sobe in ju pustil sama. Od tistega dne dalje se je v družini marsikaj spremenilo. Oče je prihajal domov mrk, mati se ni več nasmejala. Le kaj bo s sinom? sta premišljevala. Kam naj ga dasta? Zopet si je izbral pot sam. Odsel je v proizvodnjo. Sidelil je, da si bo odslej služil kruh sam.

Kar priznajmo: vse damo našemu otroku; morda preveč. Toda če mu ne damo tudi volje, bo slab delavec. Naloga staršev in vseh vzgojiteljev nasploh je, da vzgajajo tudi otrokovo voljo. Poleg načrtnega usmerjanja

otrokove dejavnosti se razvoj volje kaže še v premagovanju ovir, ki se pojavljajo v zgodnjem razvoju. Otroku se ni lahko učiti, če je zunaj sončni dan in se njegovi tovariši podijo po zeleni trati. Ali se bomo odločili in otroku dovolili, da se bo brezskrbno igral, če je vaba tako velika. Ali pa bomo vztrajali, da bo najprej opravil svoje šolske obveznosti.

Otrokovega interesa ne moremo vedno in povsod upoštevati. Kajti tudi v življenju kasneje ne delamo vedno le tistega, kar nas veseli. Zakaj bi potem tega ne upoštevali tudi pri našem otroku. Uspavalno in naivno zveni stavek: naj živi bolje od nas. Otrok naj že v zgodnji mladosti občuti, da si more lepo življenje prislužiti sam. V tem pogledu tudi izpolnjevanje vsakršnih obljub ni pravilno. Zlasti ne, da bi otrok za vsako ceno dobil, kar si želi, da bi tako tudi sam izpolnil svoje osnovne obveznosti, kot na primer, da bi se umival in tako dalje. Pravilno je, vsekakor otroka nagrajevati za uspehe v šoli; toda takšna nagrajevanja morajo hkrati »stimulirati« otrokovo delo nasploh. Otroka je treba naučiti predvsem delati, to pa je pri vzgoji najvažnejše. Če te okoliščine ne bomo zanemarjali, v družino ne bo kanila nobena grenka solza.

V PRIPRAVAH NA 42-urni DELOVNI TEDEN

Občinska skupščina Laškega je na eni zadnjih sej posvetila dobršen del razprave prehodu na 42-urni delovni teden. Tako so v tovarni lesne galanterije v Rimskih Toplicah po prvih analizah ugotovili, da ne bo težko izpolniti pogojev, ki bi omogo-

čili prehod na skrajšani delovni čas, vendar so sklenili, da bodo v letošnjem letu še delali po starem. Tudi v Papirnici v Radečah so o tem veliko govorili. Sestavili so analizo, ki je pokazala, da bodo v kolektivu lahko že kmalu prešli na dvanajstideset-urni delovni teden.

Ostala podjetja laške komune so tudi že razpravljala o prehodu na skrajšani delovni teden. Vendar so sklenili, da bi se morala produktivnost dvigniti prej vsaj za 14 odstotkov v povprečju, kar naj bi bil osnovni pogoj za skrajšani delovni čas.

PRED LETNIMI KONFERENCAMI ZKS V MOZIRJU

Na nedavnem sestanku sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov mozirske občine so razpravljali o nalogah v zvezi z letnimi konferencami osnovnih organizacij ZK, ki bodo v času od 20. novembra do 15. decembra. Poudarili so, da je bližnje konference treba začeti pripravljati brez odlašanja. Na njih naj bi komunisti proučili vsa tista družbeno ekonomska in idejno politična vprašanja, ki so za pravilno politično usmeritev komunistov velikega pomena. Občinski komite je v obliki krajših tez naznačil samo nekatere take idejno politične probleme in naloge. Poudarili so tudi, da je nujno, da referate pripravljajo sekretariati osnovnih organizacij, ne pa sekretarji sami. Ponekod bodo tudi poprejšnji sestanki s članstvom in z drugimi družbeno političnimi organizacijami ter samoupravnimi organi, kjer bodo določili probleme, ki jih bodo obravnavali na letnih konferencah. -I. r.

Sindikata na Šmarskem

OPRAVIL VELIKO DELO

Šmarski občinski sindikalni svet je pred dnevi zboroval in kot pravi, že dolgo ne tako plodno kot takrat. Preteklo leto je bilo bogato in polno pestrega dela po vseh sindikalnih podružnicah, kjer so razpravljali o človeku, o ustavi, o volitvah, o statutih, o izpolnjevanju, o proizvodnji in perspektivah. To pa je veliko snovi in ni čudno, da je bilo zborovanje tako plodovito.

Predsednik občinskega sindikalnega občinskega sveta Franc Sevčnikar je poročal o delu in problemih, ki jih je trenutno največ pri sestavljanju statutih delovnih organizacij. Med prvimi so pripravili osnutek statuta v steklarni »Boris Kidrič« v Rogoški Slatini, medtem ko je dosti težje v manjših podjetjih.

V šmarskih sindikalnih podružnicah so v preteklem razdobju lepo skrbeli tudi za izpolnjevanje delavcev. V zimskih političnih šolah je bilo 91 članov in to prosvetni delavci, gostinci in uslužbenci javne uprave. V steklarni in Šmarteksu so imeli dvanajst tečajev o ekonomskih osnovah, ki jih je obiskovalo 248 proizvajalcev. Skupno je obiskovalo v pretekli sezoni različne tečaje 708 šmarskih delavcev, kar je približno 20 odstotkov vseh zaposlenih. Sindikatom ob tem nudi vso pomoč Delavska univerza.

Sindikata je opravil v preteklem obdobju tudi v šmarski občini odgovorno delo; v svoje vrste je vključil tudi vse zaposlene, razen redkih sezonskih delavcev. Nadpovprečen odziv šmarskih delavcev in uslužbencev ob vpisu posojila za obnovo Skopja pa znova izpričuje globoko politično zrelost naših ljudi.

R. L.

SESTAL SE JE OBČINSKI KOMITE
ZKS MOZIRJE

Statuti in plan -

PRVA NALOGA

Pred kratkim je bila v Mozirju seja občinskega komiteja Zveze komunistov, na kateri so med drugim razpravljali tudi o delovnem programu občinskega komiteja in njegovih pomožnih organov ter o gibanju osebnih dohodkov v prvih sedmih mesecih letošnjega leta. Ko so govorili o programu dela, so poudarili, naj bi občinski komite vso svojo pozornost posvetil izdelavi sedemletnega perspektivnega plana in pri tem še posebej osvetlili vsa vprašanja s področja razvoja gospodarstva in družbenih služb.

Občinski komite naj bi zagotovil tudi pravočasno izdelavo statutih delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Delovne organizacije so temu vprašanju doslej posvetile premalo pozornosti. Poudarili so, da so pri celotni akciji za izdelavo statutih delovnih organizacij v prvi vrsti odgovorni člani Zveze komunistov, ki morajo še posebej skrbeti, da bodo statuti kvalitetni in pravočasno izdelani. Zelo pomembno vprašanje, ki so ga obravnavali na seji, je bilo tudi vprašanje 42-urnega delovnega tedna, ki ga pa doslej delovne organizacije v mozirski občini še niso začele resneje reševati. Poudarili so, da bodo morali to vprašanje reševati najodgovornejši komunisti v delovnih organizacijah skupaj s samoupravnimi organi.

Ko so analizirali gibanje osebnih dohodkov v prvih 7 mesecih letošnjega leta in ga primerjali s istim obdobjem lanskega leta so ugotovili, da so v gospodarskih organizacijah nekoliko nižji, medtem ko so se na področju družbenih služb nekoliko dvignili. Znatno pa je padlo število zaposlenih z najnižjimi osebnimi dohodki. Poudarili so, da so delovne organizacije premalo storile za izpolnjevanje sistema nagrajevanja po delu, kar bi lahko v veliki meri zagotovilo povečanje proizvodnje in produktivnosti ter ekonomske zainteresiranosti proizvajalcev. Sklenili so, da morajo osnovne organizacije ZK po delovnih organizacijah čimprej analizirati gibanje osebnih dohodkov in ugotovljene napake in slabosti popraviti.

R. Z.

V nedeljo je bil v Celju občni zbor Občinskega sindikalnega sveta za celjsko občino. Poročilo o poteku občnega zbora objavljamo na prvi strani našega lista. Na sliki zgoraj: Pogled v dvorano z delovnim predsedstvom, v ospredju. Le-to je bilo v zadregi nad številom prijavljenih diskutantov, ki žal vsi niso prišli do besede zaradi pomanjkanja časa. Spodaj: Predsednik Ivan COKAN med poročilom o bodočih nalogah sindikalnih organizacij.

LIKOVNI SALON CELJE

(vagalni vhod zgradbe Okrajne skupščine)
RAZSTAVA
OKRASNE
IN UPORABNE
KERAMIKE

Stelle Skopal in Milana Kličina
bo odprta do 9. novembra.
Razstavljeni dela so naprodaj.

KOLEKTIV »JUTEKSA« IZPOLNIL LETNI PLAN

Od maja 46-urni delovni teden

Tokrat vam predstavljamo podjetje, ki je v devetih mesecih letošnjega leta izpolnilo svojo celotno plansko obvezo in doseglo v tem času 100,2 odstotka fizične proizvodnje ter 106 odstotkov finančne realizacije. V ilustracijo pa smo dolžni poročati, da je to eno izmed redkih podjetij našega okraja, ki več kot tretjino asortimentov prodaja na tujem tržišču.

To je tovarna »Juteksa« v Zalcu, ki zaposluje 365 ljudi. Več pa nam bo povedal direktor podjetja Jože Rozman.

Nerodno mi je govoriti o uspehih, ko vemo, da imamo še vedno težave in moramo nešteto stvari še spremeniti, izpopolniti in izboljšati. Bržčas smo previdno načrtovali, res pa je, da 14 odstotno povečanje storilnosti od lanskega leta le nekaj pove. V tekstilni industriji je čas pričevanja novih delavcev daljši kot v ostalih panogah; moram pa priznati, da so mladi ljudje, ki pri nas tvorijo pečino, hitro zapopadli svoje obveze in redki so, ki ne bi dosegli predvidenih norm. Toda za te uspehe smo si morali ustvariti pogoje in to z lastnimi sredstvi, zato je letos prvo leto za nas, da sproščeneje dihamo. V zadnjih dveh letih smo dvignili povprečno plačo za 9 tisoč dinarjev. Prenovili smo prostore, kupili nove tkalske stroje in strojne naprave za predilnico. Prihodnje leto pa bomo razširili še prostore za predilnico. Samo sedaj ni pred nami bojazni, da bi morali pri razširitvi skrtati z osebnimi prijemki. Izraba mnogih delovnih rezerv pri tehnološkem postopku nam je prav letos v veliki meri pomagala k temu, da smo predčasno izpolnili svoje obveze.

Kako to, da ste v takšni meri uspeli osvojiti mednarodni trg?
— Prava stvar ni gre toliko za osvajanje tržišča, kot za to, da naš trg naravnost išče. Jutine tkanine so

iskano blago in dosegli smo pri tej zorsti solidno kvaliteto. Neprijetno pri tem je le oprasanje surovin, ki jih uvažamo iz Prednje Azije. Zaenkrat je dobava redna, toda kako dolgo? Do konca septembra smo odprodali za 118.000 dolarjev (ZDA) blaga, zaključnih pogodb pa imamo trenutno še za 98.000 dolarjev. Tako bomo do konca leta tudi plan izvoza prekoračili za okrog 20 odstotkov. Naš glavni odjemalec je Zapadna Nemčija.

— V kolikšno povišanje proizvodnje pa boste šli prihodnje leto?

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V VELENJU

Težave s smetmi

Zadnja seja občinske skupščine v Velenju je potekala v znamenju reševanja komunalnih problemov. Ponovno so reševali in odločali o tarifi za odvoz smeti, ker je skupščina na prejšnji seji zavrnila prvotni predlog, češ, da je prevelik utemeljen. Zanimivo je, da je ta predlog sestavljal še svet za komunalne zadeve bivšega občinskega odbora. Novi svet pa je na zadnji seji dal predlog, da naj se plačuje po smetnjaku (v razliko od predloga po kvadraturi stanovanja) in to, da naj nosijo stroške od-

— Prav te dni smo dogotovili planski osnutek za leto 1964. Upamo, da bo to letnica, ko bomo prekoračili milijardo. Proizvodnjo jutine preje bomo povečali za 600 ton (od sedanjih 1.500 ton), jutinih tkanin za 2,8 milijonov kvadratnih metrov (od dosedanjih 3 milijone) ter konfekcijo za 1,1 milijona enot (od dosedanjih 700 tisoč), medtem ko bomo pri bombažnih tkaninah ostali na istem (300.000 kvadratnih metrov).

Letos maja smo uvedli 46-urni teden in zadovoljni smo, ko vidimo, da to ni nič negativno vplivalo, temveč smo prav v tem obdobju celo dvignili storilnost, znečili osebne dohodke in predčasno izpolnili naše obveze. Mislim, da bodo nam prav te izkušnje dragocene takrat, ko bomo šli na 42-urni teden.

Klančnik

Nova zgradba občinske skupščine v Mozirju je vsekakor velika pridobitev, saj bo delo v bodoče lažje in bo predvsem možen boljši stik z občani kot doslej

Osebna odgovornost

»Osebna odgovornost je dandanes pojem, o katerem vsi premleavamo, gruntamo, iščemo vzore in neozore ter praznoprav mnogokrat niti ne vemo konkretno, kam bi jo dali, da bi ozorno obvisela nad nami kot »Damoklejev meč«. In zato ni nič čuda, če jo nosimo na jeziku ali včasih zaradi »linije« tudi v žepu polag robca.

KOLERIJA

»Osebna odgovornost« je namreč strasno prikladna in nekako veljavnost, če operiramo s tem tako konkretnim izrazom. Da se resnično dolika robca, naj vam bo v dokaz obrazložitev mojega kolega, ki bi ob vozu na robcu takoj vzkliknil: »Ze vem, osebno sem odgovoren, da...«

Torej smo ugovor zoper robec odstranili in bi »osebno odgovornost« lahko za poizkus izobesili v pisarno železniškega uslužbenca.

Tudi na železnici so uvedli pojem »osebne odgovornosti«, ki nosi celo denarne posledice. Ta in ta odpravniki vlakov je osebno odgovoren, če ima vlak več zamude, kot je planirano na naših nezamudnih progah. In prav ta osebna odgovornost, ki lahko ob eni sami napaki stane kar pol tisočaka od osebnih dohodkov, je posledica s seboj naravnost čudovito trdnost izpolnjevanja točnosti.

Ker sem slučajno zaposlen v kolektivu, ki na veliko vsak dan pošilja svoje proizvode širom po železni cesti in sem blizu prodaje, sem doživel naslednje.

Do nedavna smo zaradi hitre zadovoljitve naših naročnikov lahko pošiljali blago tudi z osebnimi vlakmi — to je ekspresno. Ko pa je osebna odgovornost z robcem prišla do glave, se je nenadoma ta politika ne-le zaostri, temveč se nam je zgodilo, da nenadoma nismo več redni dobavitelji naših proizvodov.

Res je, da je vlak stal minuto ali dve dlje na postaji, če so nakladali naše proizvode. Ko pa je pred nedav-

nim prometnik plačal 550 dinarjev kazni, je kategorično odklonil, da bi osebni vlak v priljazniku še nadalje prevažal našo robo ekspresno. Pogovarjali smo se, prosili, celo zapretili smo z odgovornostjo, pa se je prometnik nasmehnul: »Hm, osebno odgovornost sem že plačal. Kaj pa vi?« Moral sem mu priznati, da ima prav. Le v enem se nisva mogla sporazumeti. Nikako nisem dojel, da je železnici pomembnejše, če nima toliko in toliko stotisočev več vamo zato, ker nek prometnik noče izgubiti 550 ali več dinarjev od osebnih dohodkov. Seveda tudi sam nisem pristal, da bi se odgovornost plačevala o dinarjih, toda ali ni drugega izhoda kot ta in ali ni tudi železnica »podaljšana roka industrije.« Vsekakor pa bom še razmislil, o posledicah osebne odgovornosti, za katere smo vsi osebno odgovorni.

I. KLANČNIK

Kmalu se bodo preselili v nove prostore

Na gradbišču novega tovarniškega objekta podjetja za izdelovanje usnjarskih in čevljarjskih strojev »KOSTROJ« v Slov. Konjicah je ves ta mesec že dokaj živo. Blizu se namreč datum, ko bo v začetku prihodnjega meseca stavba dograjena in predana v uporabo investitorju. V »KOSTROJ« so tudi že izdelali načrt preselitve, pri čemer menijo, da zaradi tega ne sme proizvodnja v ničemer zaostajati. Tako bodo nekaj časa proizvajali deloma v starih, deloma pa v novih obratnih prostorih. Razumljivo je, da je za podjetja dragocen vsak dan spriči letnega proizvodnega plana in obveznosti, ki jih ima za izvoz v tem in prihodnjem letu. Znano je namreč, da je podjetje prevzelo naročilo za izdelavo strojev za novo usnjarno v Alžiru.

Ozke in vijugaste ulice v Laškem so že zdavnaj velika ovira rastočega prometa. Le kdaj bo Laško kot turistični kraj razširil svoje prometne žile

Skladi v žalski industriji naraščajo

Ceprav v prvem polletju ni bilo stanje maloštevilne žalske industrije najbolj optimistično, kažejo podatki devetih mesecev letošnjega leta izredno ugodne in celo presenetljive uspehe. V kritičnem stanju je ostala zaenkrat le tovarna nogavica na Polzeli, ki je v tem času dosegla le 49 odstotkov proizvodnih predvidevanj. Zaradi objektivnih vzrokov, ki so nastopili tako zaradi nepravčasne in neurejene dobave surovin ter zato, ker niso dobili vseh predvidenih strojev, je podjetje spremenilo letošnje planske obveze. Dosedaj pa še občina kot okrajni zavod za plan nista spremenila starih planskih postavk in tako je tovarna Polzela tista, ki koraka pri izpolnjevanju planskih obvez na zadnjem mestu.

Posebno presenečenje pa je pripravi kolektiv »Juteksa« v Zalcu, ki je v devetih mesecih dosegel in celo presegel letošnji plan. Z devetmesečno realizacijo 958 milijonov so za 6 odstotkov prekoračili planske obveze letošnjega leta. Niso pa v tem osamljeni, saj je tudi »Montana«, ki ima v svojem sestavu rudnik Zabukovco, v tem času kar za 11 odstotkov presešla letošnji plan predvidevanja s 700 ustvarjenimi milijoni proizvodnje.

Medtem pa, ko je »Montana« po izpolnitvi planskih predvidevanj na prvem mestu, je žal pri delitvi čistega dohodka na osebne dohodke in sklade v najbolj nezavidljivem položaju, saj ostane za sklade zgolj borih 3 odstotkov.

Tekstilna tovarna v Preboldu je krepko zastavila v letošnjem letu, saj je v devetih mesecih dosegla 88 odstotkov letnega plana proizvodnje ali kar 2,8 milijarde realizacije. V primerjavi z lanskim letom se je poslovni uspeh podjetja dvignil za 53 odstotkov.

Pri »Garantu« na Polzeli se še sedaj poznajo posledice dolge zime, kar je pri industriji predelave lesa pač neobhodno. Prav zato so za 7 odstotkov pod predvidevanji, toda kot kaže, bodo to uspeli nadoknaditi v zadnjem tromesečju.

Bežen vpogled v razmerje med skladi in osebnimi dohodki nam kaže, da se v večini primerov to razmerje sčasoma izboljšuje v korist skladov. Najboljše razmerje je vsekakor pri »Juteksu«, kjer je skoraj polovica sredstev čistega dohodka osnova skladov. Takšno podjetje je že in bo sposobno z lastnimi sredstvi razširjati svojo proizvodnjo.

voza nosilci stanovanjskih pravic. Skupščina se ni strinjala s predlogi sveta in je sprejela z dobro polovico glasov predlog s prejšnje seje, ki določa 2 dinarja na kvadratni meter ter plačevanje iz sredstev hišnega sveta.

Ker je sprejeti sklep vezan na plačevanje od aprila meseca letošnjega leta, bo to dokajšnja obremenitev skladov hišnih svetov, poleg tega pa je vprašanje, če je takšen način v redu, kajti že tako pičlo odmerjena sredstva za popravilo stanovanjskih zgradb, najbrž nimajo dosti skupnega s smetmi posameznega nosilca stanovanjske pravice. Poleg tega pa se nehote vriva misel, da je občinska skupščina prezrla družbeno upravljanje sveta, ki je po temeljiti proučitvi dal nove predloge.

V nadaljevanju je skupščina sprejela odlok o ustanovitvi medobčinskega sklada za pospeševanje kmetijstva, kar bo omogočalo večja vlaganja v kmetijstvo kot doslej. Pravtako pa so odobrili odlok o ustanovitvi medobčinskega sklada za cene s sedežem v Celju.

Da bi lahko trgovska podjetja s kmetijskimi in živilskimi pridelki zadržala za široko potrošnjo boljše zaloge, izbiro blaga in stabilne cene je občinska skupščina izglasovala odlok o ustanovitvi sklada rizika in višino prispevka v ta sklad. Ker je bila letošnja prodaja kmetijske proizvodnje v trgovinah velenjske občine v višini 75 milijonov, so določili za sklad rizika z maksimalno višino, 1,5 milijona. Ta sklad bo vsekakor vplival na boljše redno preskrbo z zelenjavo, sadjem in drugimi živilskimi pridelki ter pomagal kriti razlike v cenah, ki lahko nastanejo med letom. Trgovska podjetja bodo na ta način lahko sklepala trdnije pogodbe s kmetijskimi proizvajalci.

Na predlog komisije za volitve in imenovanja je skupščina izvolila posebno občinsko komisijo za proučevanje problemov s prehodom na 42-urni delovni teden. Predsednik komisije je Marjan Sušteršič, ekonomist pri rudniku lignita. V posebni komisiji za sestavo statutih delovnih organizacij pa so za predsednika izvolili Rudija Delopsta, analitika rudnika lignita, dočim v komisiji za obravnavo statutih krajevnih skupnosti Iva Gorgranca, tajnika stanovanjske skupnosti v Velenju.

Klančnik

SENTJURSKI KOLEKTIVI PRED LETNIMI KONFERENCAMI SEŠTAVLJAJO STATUTE DELOVNIH ORGANIZACIJ

Tudi v Sentjurju te dni pregledujejo osnutke statutih delovnih organizacij. Nekateri kolektivi te komune so osnutke že lepo izpopolnili, je pa seveda še tudi nekaj takih delovnih organizacij, ki ne vedo, kje začeti. V Lipu, Alposu in kmetijskem kombinatu so osnutke že sestavili, v nekaterih manjših kolektivih pa počasneje napredujejo.

Ko so na zadnji seji občinskega komiteja Zveze komunistov razpravljali o sestavi osnutkov statutih delovnih organizacij, so vsem organizacijam priporočili, naj osnutke izdelajo vsaj do decembra, medtem ko naj bi prve tri mesece prihodnjega leta porabili za to, da o osnutkih razpravljajo člani delovnih kolektivov. Menijo, da bodo statuti le tako lahko kasneje v polni meri služili svojemu namenu.

Pozna jesen je že, zato v kamnolomu hito

Jesenska setev je uspela

V našem kmetijstvu so že nekaj let v ospredju napori za povečanje pridelka krušnih žit — posebno pšenice. Ta prizadevanja doslej niso bila zaman, saj smo v povprečju zadnjih petih let za več kot polovico prekoračili 10-letni povprečni predvojni pridelok pšenice. Samo letošnji pridelok pšenice v Jugoslaviji — 412 tisoč vagonov — je najboljši dokaz prednosti družbeno organizirane proizvodnje.

Res je, da Slovenija nima nekih bistvenih zaslug pri proizvodnji krušnih žit, vendar pa je zadnja leta tudi pri nas dosežen lep napredek pri hektarskem donosu žit.

čali s setvijo. Prednost letošnje setve je bila nedvomno v boljši organizaciji reprodukcijskega materiala. Zlasti je dobro odigralo svojo vlogo podjetje »Seme« pri dobavi semen. Tudi za umetna gnojila so v razpravi ugotovili, da jih je v glavnem dovolj, imeli pa so nešteto pripomb na sam način razdeljevanja in oskrbe posameznih kmetijskih organizacij z umetnimi gnojili.

Dobave umetnih gnojil so bile letos izredno pozne in zato kmetijske organizacije zaradi negotovosti niso pristopile k izvajanju agrominimuma v takšnem obsegu, kot bi to moralo biti.

Letošnja jesenska setev se približuje h koncu in k sreči lahko ugotovimo, da je kmetijcem vreme bilo v oporo.

Pred dnevi je svet za kmetijstvo in gospodarstvo pri gospodarski zbornici v Celju razpravljalo o problemih jesenske setve ter ugotovilo, da setev poteka v redu. Doslej so izvršili nad 80 odstotkov predvidenih površin, kaže pa, da so te dni kon-

S tem v zvezi je svet zayzel sklep, da se dosedanji način oskrbe z umetnimi gnojili odpravi. »Agrohemija« v Beogradu naj bi le vsklajevala proizvodnjo in prodajo umetnih gnojil, ne pa da je centralistični distributer. Bodoča oskrba naj bi temeljila na osnovi trdnih pogojev med kmetijskimi organizacijami in proizvajalci umetnih gnojil.

SEJA OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS V CELJU:

Razprava o gibanju gospodarstva in kadrovske spremembe

V ardu je bila v Celju seja občinskega komiteja ZKS, ki se je udeležila tudi sekretar OK ZKS tovariš ing. Andrej Marinc. Na seji so najprej razpravljali o gospodarskih razmerah v občini in to na osnovi poročila, ki ga je podal predsednik občinskega komiteja tovar. Marjan Učakar. Ugotovljeno je bilo, da se gospodarstvo v občini ugodno razvija, da je proizvodnja porabljena in da so v pripravi in izvedbi načrti za nadaljnji razvoj nekaterih celjskih podjetij.

V zvezi z gospodarsko situacijo so na seji govorili tudi o nalogah komunistov, posebej pa o nekaterih političnih problemih in akcijah, kot je vpiš posojila. Razpravljali so še o dopolnitvah programa komisij pri občinskem komiteju in na koncu glasovali za vrsto kadrovske spremembe. Ker odhaja dosedanji organizacijski sekretar tovar. Ivan Kramer na vrsto politično šolo, so za novega organizacijskega sekretarja izbrali

tovariša Jožeta Gajseka, metalurškega tehnika iz Stor. Namesto člana komiteja, ing. Jančigaja, ki je odšel v vojsko, so v komite kooptirali tovarišico Marijo Zupanc iz Tovarne emajlirane posode. Ker pa je za razrešitev članstva komiteja zaprosil tovariš Milan Polutnik, so za novega člana komiteja kooptirali predsednika občine tovariša Marjana Učakarja.

Javnost delovanja in informiranje

v statutih občin in okrajev

Osnova, iz katere izhajajo in ki jo zaradi tega tudi poudarjeno definirajo zvezna ustava in ustave republik, je javnost delovanja posameznih organov in organizacij v komuni. Dejstvo, da je javnost delovanja izredno pomembno, je tudi terjalo, da zvezna in republiška ustava posebej »zahtevata«, da občine in okraj s statuti in posebnimi določili omogočijo in uzakonijo javnost delovanja. Ta »zahteva« se jasno zrcali v 98. členu zvezne ustave, ki pravi: »S statutom občine in v okviru Ustave in zakonov se določa način, kako bo zajamčena javnost delovanja posameznih organov in organizacij v občini...«

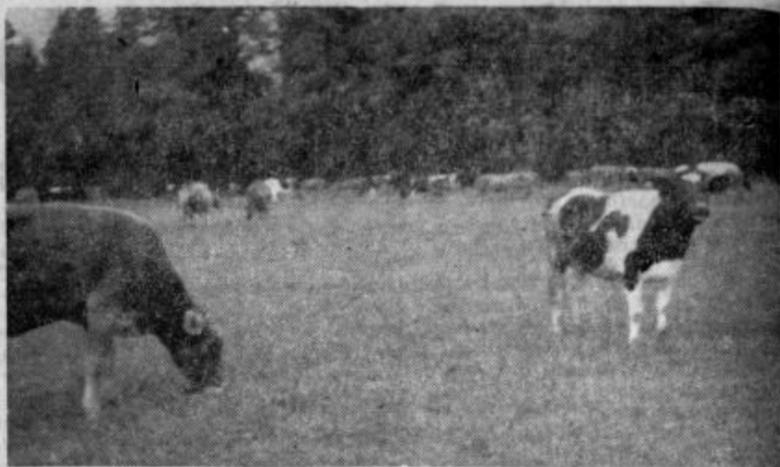
Zaradi tega se v ospredje postavlja tudi trditev, da so nepopolni in pomanjkljivi osnutki statotov, ki samo deklarativno proklamirajo javnost delovanja, a hkrati nimajo tudi odredb in določil, ki bodo zajamčili javnost delovanja.

Iz dosedanje prakse in iz nekaterih splošnih stališč, lahko rečemo, da bi lahko zajamčili javnost delovanja s pomočjo dveh osnovnih oblik obveščevanja in vključevanja občanov v delo posameznih organov in organizacij.

Prva oblika so vsekakor razni zbori in sestanki občanov, ki na neposreden in demokratičen način razen informiranja tudi vključujejo državljane v delo organov komune.

Druga oblika je tisk in druga sredstva informiranja — radio, obvestila, občasne izdaje in podobno. Da bi ta oblika čimbolje zaživela, je vsekakor nujno, da upošteva- jajo specifične pogoje, občinski statuti in statut okraja natančno določijo, s katerimi sredstvi bodo to dosegli. Še važnejše pri tem je, da statut določi obveznosti do organizacije in službe za informiranje in nasprotno. Zaradi tega je tudi jasno, da morajo odredbe o javnosti dela in informiranja občanov dobiti ustrezno mesto med ostalimi pomembnimi dofočili.

S.

LETOS: Občuten padec goveje živine

V zadnjem času je vse bolj občuten padec števila goveje živine, zato predvideva republiški sedemletni načrt močan premik že v letu 1964. Vsekakor bo nujno potrebno večje družbeno nadzorstvo in prav tako bo treba strožje sankcije tam, kjer so doslej slabo upoštevali zakon o privezovanju mlade živine in kjer se je vse preveč razpasel črni zakol. K padcu stalaža živine pa pripomore tudi turistična sezona s svojimi ogromnimi zahtevami, ki prekoračijo predviden zakol.

Prav zato pa je posezonski čas tisti, v katerem lahko napravimo največ za povečanje stalaža goveje živine. Tako naj bi letošnja zima pomnožila govejo čredo za 52 tisoč glav.

Padec je občuten tudi v našem okraju, saj znaša po cenitvah živinorejskega odbora pri gospodarski zbornici v Celju okrog 19 odstotkov. Vzroki so vsekakor podobni kot pri svinjereji, kajti dandanes nikakor ni odkupna cena za govejo živino stimulativna. Svoj doprinos pa daje tudi opuščanje kmetij, pomanjkanje delovne sile in slabo uvajanje mehanizacije v zameno za delovno silo.

Plan odkupa pitane goveje živine v našem okraju je bil v letošnjih devetih mesecih boljši kot pri prašičih, vendar pa pravih uspehov ni bilo. Tako je v devetih mesecih dosežen odkup pitane živine v zasebnem sektorju z 69 odstotki, v družbenem le s 53 odstotki. Podobno pa je stanje pri odkupu mleka. V

obeh primerih lahko govorimo o tem, da proizvodnja v družbenem sektorju letos ni dosegla tiste višine, ki je bila predvidena. To pa se nedvomno odrazi v slabši preskrbi potrošnikov, v manjši izbiri in bržčas to tudi nehoti vpliva na višino cen.

Sedemletni načrt govedorejske proizvodnje bazira na tem, da stopoma prevzema oskrbo z mlekom družbeni sektor. V prvi fazi z vključitvijo zasebnega proizvajalca, kasneje pa naj bi se le-ti presusmerili v proizvodnjo mesa.

Za doseg potrebnega stalaža živine pa bodo zaostriili politiko privezovanja telet in poostriili kaznovno politiko proti črnemu klanju telet. V letošnjih devetih mesecih je bilo na področju našega okraja odkupljenih 14 tisoč telet, zaklanih pa 10.400, kar znaša 75 odstotkov. V pitanje je bilo danih le 3.600 telet.

-že

PRIHRANEK V ŠTORAH

V Železarni Štore posvečajo organi družbenega samoupravljanja racionalizatorstvu in novatorstvu v proizvodnji vso pozornost. Zavedajo se, da vsaka pa še tako mala izboljšava mnogo koristi pri povečanju in pocenitvi stroškov proizvodnje.

Podjetje ima poseben pravilnik o nagrajevanju predlogov za tehnične izboljšave, katerega je sprejel delavski svet podjetja. Posebna komisija organov upravljanja zbira in pregleduje predloge članov kolektiva in jih v smislu pravilnika predlaga organom upravljanja za nagrado. Višina nagrade je odvisna od višine prihranka. Organi upravljanja pa nagrajujejo tudi tiste predloge, ki sicer ne prinašajo prihranka, temveč olajšajo fizično delo. S tem hočejo doseči, da sleherni misli na izboljšave, ki končno le prinašajo koristi.

Po osvojitvi pravilnika in njegovem dosedanjem izvajanju je bilo podjetju prihranjeno nad 327 milijonov dinarjev. Pri ustvaritvi takega prihranka pa je sodelovalo 57 članov kolektiva. Za nagrade pa so predlagatelji prejeli 1.890.000 dinarjev. Samo letos je bilo nagrajenih 14 članov kolektiva.

Humorist na klavirju

MARK TWAIN, slavni humorist in pisec knjige »Tom Sawyer«, je bil nekoč v družbi slavnega pianista. Ta je vprašal Twaina, če je muzikaličen.

— Tega prav zares ne vem — odgovori humorist, a nekoč mi je prav to rešilo življenje. Spremljal sem očeta na klavirju.

— Zanimivo! Kako se je to zgodilo?

— Ko sem bil še majhen, je bila v našem mestu velika poplava. Voda je vdrla v naše stanovanje, moj oče je sedel na omaro, ki je plavala in se tako rešil...

— In kaj je bilo z vami? — ga radovedno vpraša pianist.

— Jaz sem ga, kot sem že rekel, spremljal na klavirju.

MAKS ŠORN

PROBLEMATIKA OSTARELIH KMETOV

(Nadaljevanje)

Po zbranih podatkih je v našem okraju 1798 takih kmetij, na katerih živi 3480 kmečkih prebivalcev.

1. Število kmetij, na katerih so ostali sami ostareli, za delo nesposobni ali le delno še sposobni družinski člani, je 1798 ali 10,27 %.

2. Velikost in značaj kmetij:

a) lega kmetij: 1145 ali 63,7 %
 b) hribovskih 653 ali 36,3 %
 c) nižinskih

b) velikost kmetij: 1109 ali 61,8 %
 c) malih

srednjih 517 ali 28,7 %
 velikih 172 ali 9,5 %

3. Interesentov za odkup ali zakup (občina, zadruga, posestvo ali privatniki) bi bilo, po presoji, možno dobiti za 716 oziroma 39,8 % kmetij, medtem ko ni interesentov za 1082 kmetij, kar predstavlja 60,2 %.

4. Kmetije so ostale brez polnovredne delovne sile:

a) ker ni otrok ali drugih mlajših in za delo sposobnih družinskih članov, ki bi prevzeli kmetije v 931 primerih ali 51,6 %;

b) ker so se otroci za stalno odselili (odšli v mesto, v industrijski center itd.) v 867 primerih ali 48,4 %.

5. Na teh kmetijah živi stalno 3480 ljudi ali 3,60 % kmečkoga prebivalstva.

6. Od teh je bivših borcev NOV ali staršev borcev NOV 233 ali 6,7 %.

7. Od vseh navedenih pod točko 5 je nezadostno oskrbljenih oziroma potrebujejo:

a) denarno pomoč 478 oseb ali 13,7 %

b) pomoč v postrežbi — negi 150 oseb ali 4,8 %

8. Denarno pomoč od občine že prejema 159 oseb ali 4,6 %: — od teh je borcev NOV in staršev borcev 21 ali 13,2 % pomoč v postrežbi — negi uživajo 4 osebe ali 1,1 %.

9. Od podpor, ki jih dajejo občinske skupščine, se vključujejo v breme kmetije le 3 primeri.

STANJE V POSAMEZNIH OBČINAH

Iz priložene tabele je razvidno stanje po občinah v okraju Celje. Iz tabelarnega pregleda je razvidno številčno stanje po anketnih vprašanih od 1 do 9.

Zaradi boljšega pregleda še nekaj podatkov:

Občina	Št. preb.	Kmeč. preb.	%	Kmeč. gosp.	Osam. kmetij	Št. ljudi na teh kmetijah	%
1. Brežice	25.167	13.583	53,9	2.409	164	278	2,04
2. Celje	50.166	6.516	12,9	992	132	244	3,74
3. Laško	18.375	6.136	33,3	789	141	271	4,41
4. Mozirje	15.149	5.657	37,3	988	100	293	5,18
5. Sevnica	18.649	7.249	38,8	1.556	188	322	4,44
6. Slovenske Konjice	18.318	6.447	35,2	1.085	64	127	1,97
7. Šentjur	17.003	8.693	51,1	1.624	91	157	1,80
8. Smarje	31.106	17.598	56,6	3.498	294	565	3,21
9. Velenje	22.235	3.665	16,5	570	51	127	3,47
10. Videm-Krško	26.323	11.720	44,5	2.356	230	361	3,08
11. Žalec	31.180	9.391	30,1	1.641	343	735	7,83
Skupaj:	273.671	96.655	35,3	17.508	1789	3480	3,60

V vseh občinah smo skušali dobiti vpogled v problematiko ostarelih kmetov še na podlagi razgovora s predstavniki občinskih organov. Zanimali smo se, koliko in kako in kakšne so možnosti za reševanje v okvirih agrarne in socialne politike. Želeli smo ugotoviti, kako ocenjujejo in kakšne predloge lahko posredujejo za pričetek uspešnega reševanja tega vprašanja. Vedeti moramo, da 1798 kmetij s 3480 osebami predstavlja šele začetek, ker se bo ta številka zagotovo vsako leto večala. Na drugi strani pa v tej številki niso zajete kmetije, katerih člani so zaposleni v ostalih gospodarskih panogah in v javnih službah ni še žive na kmetijah.

obljuba dela **DOLG**

Večkrat slišimo, da samo tisto, kar je napisano, podpisano in podpečateno nekaj velja. To ne bi smelo biti samo tako, kaj pa človekova beseda? Ta nič ne velja. Ne, nasprotno: vsaka beseda bi morala obveljati, če ni zmotna. V življenju pa se vse preradi srečujemo, ko govorimo veliko, obljublamo mimogrede, ne da bi pomislili, če imajo besede stvarno osnovo in zaledje. Večših ljudi namerno obljublja, da izvedejo korist, da dosežejo cilj. Taki so bili nekdanji volilni golaži in volilne ceste, ki so jih obljubljali kandidati različnih strank. Danes je drugače. O tem ne bi mogli govoriti; vendar pa je tudi na različnih posvetih in sestankih, pa naj bo to v gospodarskih podjetjih ali v krajevnih organizacijah SZDL izrečeno preveč obetov, preveč obljub zlasti glede na čas, ko naj bi bili načrti izvedeni ali podobno.

Samo nekaj šmarskih primerov. Na sestanku krajevne organizacije na Kristan vrhu so se zadnjič razburjali zaradi gramoza, ki bi ga potrebovali na cestah. Vse jarke so očistili s prostovoljnimi delom, toda komunalno podjetje jim je že spomladi obljubilo, da bo navozilo gramož, ki ga pa še danes ni. V imenu že več let govorijo o gradnji živinskih hlevov; dostikrat je bilo zadržanikom rečeno, drugo leto bodo gradili, toda gospodarska zmogljivost še ni bila takšna,

da bi tudi to uspeli. To so prenaplajene, ne dovolj utemeljene izjave, ker niso gospodarstveniki ali kdor že, dovolj jasno predvideli, kdaj bo to mogoče. Prav tako večkrat govorimo, da se bo spomladi zagotovo gradila obsestelska cesta. Kdo to ve? Občani so prepričani, recimo, da bo to resnično. Ker je trenutno v Obsetlju to največja potreba in želja, bi bilo razočaranje, če gradnje ne bo, še večje. Cemu prehitovati čas in obljubljati nekaj v časovno omejenih rokih, če to še ni zagotovljeno. Tudi o virštanjski vinski kleti je bilo obilo zatrdnih besed, pa je navsezadnje sploh ne bo; vsaj zaenkrat verjetno še ne.

In podobnih primerov je veliko povsod. Naši ljudje delajo, ustvarjajo, toda čudežev resnično ni mogoče ustvarjati, tudi z obljubami ne. Taki pojavi pa kažejo, da je potrebno občane pravočasno in temeljito informirati o gospodarskem stanju bodisi v občini bodisi v podjetju, da bodo ti sami sodelovali v načrtovanju, za kar je zdaj, ko delamo sedemletne načrte, najbolj pravi čas. Vedeti moramo vsaj približno natančno, kaj je naš cilj v prihodnjih sedmih letih in za uresničenje tega moramo zagotoviti in ustvariti sredstva, za kar pa smo vsi skupaj odgovorni. Potem ne bo več zmotnih obljub, neprijetnih razočaranj, temveč soodgovornost in skupno prizadevanje, da bomo začrtan, gospodarsko utemeljen plan izpolnili in dejansko zgradili, kar smo hoteli.

Stedimo z obljubami, raje se po-

varjamo in obljublamo drug drugemu samo to, kar smo sposobni skupno napraviti. Preveč obljub kvartirni ugled vsakogar, ki jih daje, ne glede na to, če je ali ni zato poverjen. Neizpolnjene obljube povzročajo nerespolčenje in kažejo na neresnost ali včasih na nesposobnost. Še vedno velja pravilo: obljuba dela dolg, pa naj bo samo izrečena ali pa napisana, podpisana in podpečatena. Če pa smo se zmotili, ob prvi priložnosti iskreno priznajmo, da je tako, ker verjetno nismo poznali vseh razlogov in razmer.

REKLI SO...

- DVA SPORNA KAMNA ločita danes Ameriko od Evrope: atomske rakete in piščanci.
- E. P. Francoski minister za kmetijstvo
- V POLITIKI moramo vedeti kaj hočemo, pa tudi izkoristiti moramo znati to, kar vemo.
- dr. Robert Klaus, bivši avstr. fin. minister
- DEMANTI JE začasno zanikanje neke vesti, ki bo že naslednji dan priznana kot dejstvo.
- Richard Crossman, član britan. parlamenta
- BREZ PREVAJAVCEV bi življenje na svetu zamrlo v trenutku.
- P. J., predsednik britanske zveze prevajavcev
- POLITIK DANASNJICE se mora za naklonjenost pri občinstvu boriti s istimi sredstvi kot filmske zvezde.
- Johann Mayer, nemški publicist
- NIC NI slabšega za književnika, kot če njegova prva knjiga postane bestseller.
- Erich Maria Remarque, nemški književnik

Z LETNE KONFERENCE OBČIN SKEGA SINDIKALNEGA SVETA V VELENJU

PLODEN RAZGOVOR

Letošnja letna konferenca občinskega sindikalnega sveta v Velenju je potekala v izredno delavnem vzdušju. Široka razprava je dopolnjevala tehtno poročilo, ki ga je podal predsednik občinskega sindikalnega sveta v Velenju tovariš Rafko Zagar.

Ocena delovanja sindikalnih organizacij kaže, da je bilo letošnje leto izredno plodno in da je sindikalna organizacija v velenjski občini dosegla tisto stopnjo razvoja in osveščenosti, da je polnovreden politični činitelj, ki prispeva k ureničevanju velikih ciljev naše družbe.

V izredno poglobljeno analizo gibanja gospodarstva v zadnjem letu je posebej izstopala kritična ocena življenjskega standarda. Tako kažejo pokazatelji, da so se nominalni osebni dohodki v Šaleški dolini dvignili v letu 1961 za 18 odstotkov, v letu 1962 za 15,1 odstotka, medtem ko je za letošnje leto predviden porast za 27,4 odstotkov. V tem času pa so življenjski stroški narasli skupaj za 33,6 odstotkov. Tako so torej realni osebni dohodki rastli počasneje kot storilnost. Takšna ugotovitev pa kaže na neskladnost med storilnostjo in osebnimi dohodki, kar bo vsekakor treba v bodoče popraviti, kajti prav storilnost dela mora najti svoj odraz v nagrajevanju.

Na področju samoupravljanja je

letošnja konferenca ugotovila, da je stanje več ali manj status quo, kajti prav pri prenosu materialnih pristojnosti in neposrednega upravljanja ni prišlo v tekočem letu do bistvenih premikov. Tako imamo na področju Šaleške doline v osmih organizacijah 37 ekonomskih enot, od teh pa je samo 12 enot, ki imajo tudi materialne pristojnosti. Največ je na tem področju dosegel kolektiv velenjskih rudarjev, ki je na organe upravljanja ekonomskih enot prenesel tudi obračun delitve in ustvarjanja.

Zanimivo je, kako je letna konfe-

rencia izrazila bojazen, da bo podražitev kmetijskih proizvodov povod delovnim kolektivom za ustvarjanje večjega dohodka z dvigom cen lastnih izdelkov. Zato so sprejeli sklep, da morajo kolektivi poseči po ukrepih, s katerimi bodo še v večji meri kot doslej izkoristili vse delovne in materialne rezerve.

Vsekakor je razgovor o teh problemih nakazal nešteto nalog, ki stojijo pred sindikalnimi organizacijami in sodeč po osveščenosti članstva lahko sodimo, da so upravljalci Šaleške doline prav zastavili.

-že

POKAZAL SEM VELIKO SOLIDARNOST

(KOZERIJKA)

Nasploh bi mogel zelo avtokritično priznati, da sem bil vselej zelo solidaren človek. Se pravi, da je bila moja solidarnost resnična in dejanska. V konkretnosti se je izražala ob mnogih priložnostih, na primer ob različnih govorniških nastopih. Takrat sem se namreč velikokrat srečeval s bratstvom in enotnostjo, pa tudi s solidarnostjo. Na kratko, ne bi mogel reči, da je šlo samo za tisto, kar bi čutila moja funkcija, pač pa predsem za to, ker sem čutil, da, resnično tako iskreno čutil tudi sam.

Toda človek doživlja navsezadnje svoje metamorfoze. Pride upokojitev in z njo velikanski problem penzije, ki jo moraš reševati kar čeli dve leti; pridruži pa se še recimo vprašanje kakšne honorarne službe. Hočem reči, človek postane eksistencialist v smislu borbe za čim boljše lastno existenco. Koliko energije porabiš za to, da ti nazadnje uspe tako pri penziji kakor v tem, da dobiš kar dve honorarni službi! Neverjetno! Če imaš slučajno vilico, si toliko na slabšem, ker jo je treba vzdrževati; če imaš hišico na morju, ne gre brez denarja, in če imaš hišico kje v hribih, tudi stane. Da ne govorim niti o tem, da je zelo slaba usluga, če ti podarijo televizor, ko moraš vendar nujno plačevati naročnino sam.

Ja, metamorfoze, ki jih doživlja človek v prehodu iz aktione v pasivno substanco, so velikanske. V skrajnem primeru ni niti čudno, če se pri tem izgubi kakšen košček bratstva in enotnosti in solidarnosti. Mislim namreč na tisto posojilo. Kako rad bi bil pokazal svojo veliko solidarnost, saj so bile vse moje misli absolutno solidarne z mojo željo. Toda kaj, ko ni bilo nobene priložnosti. Petek in svetek sem iskal kakšno opisno mesto, kjer bi lahko vpisal svoje posojilo in se pridružil osem državljanom naše domovine, a ga nisem našel. Vpisnega mesta ni bilo nikjer. Tako sem lahko zadovoljen, da, resnično zadovoljen in hvaležen sam sebi, da sem vsaj dva dni po zaključenem vpisu vendarle odkril neko opisno mesto in v znamenje moje velike solidarnosti vpisal veliki znesek.

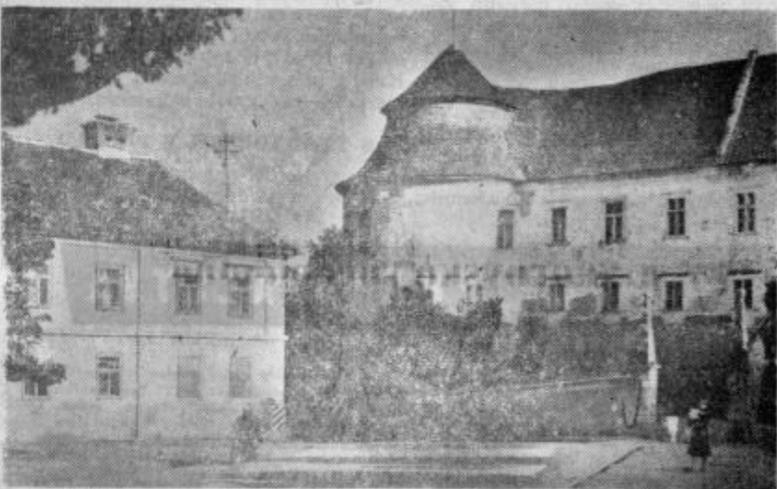
xyz

Drobne iz bolnišnice

Računajo, da bodo letos opravili okoli 600 takih operacij, pri katerih bi bolniki umrli v približno 500 primerih, če ne bi posredoval kirurg.

Kirurški oddelki celjske bolnišnice zapusti vsak dan približno dvajset takih bolnikov, ki bi sicer še bili potrebni hospitalne nege, pa jih morajo poslati v domačo oskrbo, da pridobijo postelje za težje bolnike.

Za gradnjo novega prizidka kirurškega oddelka bi potrebovali okoli 200 milijonov dinarjev. Zaenkrat imajo odobrenih polovico sredstev.

Pretekli teden je potekel v brežiški občini v slavnostnem vzdušju, saj so se dan za dnem vrstila različna športna tekmovanja in srečanja in kulturne prireditve v počastitev občinskega praznika.

V nedeljo dopoldne so slavnostno otvorili uspelo filatelistično razstavo, zatem pa je predsednik občinske skupščine Milan Sepetavec predal mladim brežiškim športnikom rokometno igrišče.

Ta dan so odkrili tudi spominsko ploščo prvoborcea bratoma Gerjevič v Rigoncah pri Dobovi in spo-

minsko ploščo na Velikem Bregu pri Dobovi.

V ponedeljek je občinska skupščina imela slavnostno sejo, na kateri je Predsednik Sepetavec orisal pomen Kvedrove - brežiške čete, ki se osnovala pred 22 leti. Posebni dogodek pa je bilo razvitje prapora občinskega odbora ZB.

Pomembna pa je bila ta seja za vse Brežičane prav zato, ker so prvič lahko celotni potek poslušali po radu.

Po končani seji so gostje in odborniki odšli v Vrbinjo pri Brežicah, kjer je predstavnik kmetijske zadruge predal namenu nove hleve.

Posamezne občine rešujejo do sedaj le najbolj kritične primere. Po zagotovitvi občinskih organov bodo v bodoče temu vprašanju posvetili več pozornosti in načrtnega dela. Z enotnimi proučevanji in predlogi, ki jih pripravlja gospodarska zbornica, bodo zagotovili odkup oziroma zakup zemljišč teh kmetij.

Doslej so k reševanju resneje pristopile občine Videm-Krško in Zalec. Občini Šmarje in Sevnica pa pripravljata vse potrebno za reševanje tega vprašanja. Trenutno so se ostale občine le zadovoljile z ugotovitvijo, da to vprašanje obstoja kateri organi so kritične probleme zaenkrat rešili z enkratno denarno pomočjo ali pa z odpisom dohodnine. Za nekaj oseb so poskrbeli v obstoječih domovih skrbovancev.

Iz podatkov je razvidno, da živijo na teh kmetijah 3430 ljudi. Nekateri so na posestvu popolnoma sami, s svojim že tudi ostarelim zakonskim tovarišem ali s sorodnikom. V nekaj primerih so pri ostarelih starših na posestvu tudi otroci. Vsi zaradi fizične ali psihične defektnosti delovno manj sposobni ali celo nesposobni.

Večina teh kmetij je slabe kakovosti, tako v višinskih kot nižinskih legah. Zaradi pomanjkanja delovne sile so ta posestva slabo obdelana ali celo neobdelana. Čeprav so nekateri izmed teh ljudi pridobitno še sposobni in posestvo obdelujejo sami ali s pomočjo tuje delovne sile, pridelajo v glavnem le za skromno preživljanje in za stroške najete delovne sile. Pod delovno silo na kmetih moramo razumeti predvsem starejše ljudi z manjšim delovnim učinkom, duševno prizadete, pa tudi kronične alkoholike, ki delajo le po nekaj dni, da si prislužijo za pijačo. Tu in tam jim pomagajo odseljeni otroci, ki pa prihajajo domov bolj zato, da odnašajo pridelke. Sočasno pa s pomočjo tuje delovne sile, pridelajo v glavnem le za sedeska pomoč čedalje bolj slabši, čisto pa zaradi oddaljenosti kmetij tudi ni mogoča. V nekaj primerih so se kmetije oprli na zadruge. Vendar je delovna kooperacija možna le tam,

kjer pride v poštev organizirano obdelovanje. V višinskih predelih pa delovna kooperacija z zadruge zaradi razdrobljenih parcel največkrat ni mogoča ali pa tudi zadruge primanjkuje delovne sile. S tem vprašanjem so se ponekod ukvarjale že krajevne skupnosti in pomagale najti osebo za delo na kmetiji in za pomoč ostareli osebi.

Dejstvo, da velika večina kmetov ni več sposobna obdelovati samostojno, ima za posledico vedno manjše dohodek teh kmetij. Če so kmetje še sposobni plačati davke, ne zmorejo pa iz dohodkov vzdrževati gospodarskih poslopij. Ugotovili smo, da živijo mnogi izmed teh kmetov že v razpadajočih hišah, ki jih niti ne varujejo več pred vetrom ter ob pomanjkanju kurjave, ker si je sami niso mogli pripraviti.

Stanje je posebno pereče v primerih, ko so lastniki v visoki starosti ali se je ostarelosti pridružila že tudi bolezen. Nastaja vprašanje dohodkov za osnovno preživljanje, oskrbo in nego, ne glede na predpisane davčne obveznosti in ne glede na druge potrebe, kot so na primer: obleka, obutev, itd. V najbolj nujnih primerih je posredoval skrbstveni organ z redno denarno podporo v mesečnih zneskih od 1.000 do 10.000 dinarjev, predlagajo pa, da bi bila ta pomoč potrebna že danes 478 kmetom. Poleg tega so občinski skrbstveni organi pomagali v nekaj primerih s plačilom za oskrbo in nego.

Zdravstveno stanje starejših oseb je na splošno zelo slabo. Vzroki so v slabih higienskih razmerah, nekvadratni in nezadostni prehrani in neustreznih negi, ki mejijo včasih na skrajno zanemarjenost.

Večina teh kmetov je zdravstveno zavarovana po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev, vendar vsi smatrajo to za novo obliko obdavčenja. Ugodnosti iz tega zavarovanja le redki izkoristijo, ker nimajo sredstev za plačilo stroškov, pa tudi zaradi oddaljenosti od zdravstvenih centrov. Zdravstveni delavci prihajajo do njih navadno samo na poziv in zanje posebej ne skrbijo, z izjemo nekaterih

zdravstvenih domov, kjer je patronažna služba bolj razvita.

Zaradi ostarelosti in boleznih potrebuje 150 oseb že tudi tujo pomoč, za postrežbo in nego, ker jim tega ne morejo nuditi svoji, četudi živijo z njimi na kmetiji, zaradi lastne psihične ali fizične prizadetosti. Vprašanje nege izstopa kot posebej pereče, ker je delo pri organizaciji te pomoči obolenemu in ostarelemu kmetu izredno težavno. Upoštevati je večših veliko oddaljenost od ene kmetije do druge in pa pomanjkanje mlajše delovne sile na splošno. Imamo celo vasi, kjer žive samo stari ljudje, ki so vsi potrebni oskrbe in nege, katere si med seboj ne morejo organizirati (Kozjansko). Zaradi takšnih specifičnih pogojev vedno ne bo mogoče organizirati nege bolnih na domu ter bo treba iskati drugih rešitev.

Pri večini kmetij je najbolj pereč problem davčnih obveznosti. Uprave za dohodke v obravnavanih občinah odmerjajo davke po katastru, pri tem pa največkrat ne upoštevajo dejanskega stanja. V primerih neplačanih davkov so ponekod davke tudi odpisovali, še večkrat pa so izvajali prisilne izterjave z rubežjo živine, lesa ipd. Ugotovljeno je bilo tudi, da so ljudje iz strahu pred rubežem sami prodajali živino, da so plačali davke, čeprav niso imeli sredstev za lastno preživljanje. Med anketiranimi kmeti je več takšnih, ki so davčne obveznosti na ta način v redu odvajali, na drugi strani pa so dobivali od skrbstvenega organa družbeno denarno pomoč. Ponekod so skrbstveni organi že dajali predloge glede davčnih olajšav, upoštevajoč socialno in ekonomsko stanje. V nekaj primerih uprave za dohodke pri vprašanju davčnih omilitev niso upoštevale teh kmetov, ker so davke sorazmerno redno plačevali. Drugod zopet zaradi onemoglega lastnika kmetije tudi omilitev ni več učinkovita, ker leži posestvo neobdelano in brez živine. Z davki je v zaostanku, rubiti pa skoraj ni kaj. Kmetijska služba v takšnih primerih ne more uporabiti niti zakona o obvezni obdelavi zemlje.

(Se nadaljuje)

NEKATERI PROBLEMI S PODROČJA JAVNE VARNOSTI

Mladoletni prestopniki in »Aleksandrova tolpa«

V zadnji številki smo objavili nekatere zaključke iz analize, ki jo je o problemih javne varnosti pripravilo Tajništvo za notranje zadeve in o kateri je razpravljal svet za notranjo politiko okrajne skupščine na zadnji seji. Danes priobčujemo še drugi del.

ALKOHOLIZEM IN KRONIČNI ALKOHOLIKI

Alkoholizem je še vedno veliko družbeno zlo. V celjskem okraju je okrog 550 kroničnih alkoholikov, s katerimi se kot s kršilci javnega reda pogosto srečujejo varnostni organi. Toda ti lahko zoper kronične alkoholike izvajajo le represivne ukrepe, medtem ko so v pogledu preventivne nemočni. Se več — varnostni organi smatrajo, da je kroničen alkoholik v prvi vrsti težek bolnik in bi ga bilo kot takega treba tudi obravnavati. Zapor in druge kazni ga ne morejo ozdraviti.

Skoda, ki jo povzročajo alkoholiki družbi, se ne da oceniti. Predvsem trpijo njihove družine pomanjkanje, prizadeti pa so seveda tudi otroci, ki največkrat zaidejo na stranpota. Omeniti je primer nekega delavca iz Celja, ki je brez zaposlitve — prav tako tudi njegova žena — in ima osem neprekrbljenih otrok, za katere skrbi država, vtem ko sam zapije sleherni dinar!!

SEZONSKA DELOVNA SILA

Sezonska delovna sila je v pogledu javnega reda in miru poseben problem. V našem okraju je trenutno zaposleno okrog 5000 sezonskih delavcev. Največ pri raznih gradbenih podjetjih. Ti ljudje živijo največkrat v dokaj neurejenih stanovanjskih razmerah — v zasilnih barakah, kjer so prepuščeni sami sebi. Njihova storilnost je na splošno nizka, temu primerni pa so tudi osebni dohodki. Zato delo pogosto menjava, se selijo iz kraja v kraj in iščejo poleg boljših rednih tudi priložnostne zaposlitve pri zasebnikih, ki pa jih običajno le izkoriščajo. V Celju je primer, da ima zasebnik na stanovanju kar 25 sezonskih delavcev, ki stanujejo v treh vlažnih sobah, pri čemer spita tudi po dva v isti postelji! Najemni-

na, ki jo vsak stanovalec plača, znaša 3000 din, kar pomeni, da dobi stanodajalec za tri sobe 75 tisočakov!!

Podjetja, ki takšne delavce zaposlujejo, se zanje zanimajo v glavnem le toliko, kolikor jim ti pomenijo kot delovna sila. Da bi jih kot enakopravne člane kolektiva vključevali v organe delavskega upravljanja, v sindikate, kulturno, družbeno in zasebno življenje, ni niti misliti. So primeri, da takšni delavci plačujejo sindikalno članarino, pa ne vedo, da so člani sindikata!

Potemtakem ni nič čudno, če se prav sezonski delavci pojavljajo kot

pogosti kršilci javnega reda in kot povzročitelji kaznivih dejanj. Najpogosteje nastopajo kot storilci kaznivih dejanj zoper življenje in telo, kot razgrajaci, pretepači, hazarderji in klateži. Običajno nastopajo v družbi in napadajo državljane brez posebnega vzroka.

Kljub temu, da so varnostni organi zoper nje ostro ukrepali, se število deliktov ni zmanjšalo. To kaže, da bi bilo treba ukrepati tudi preventivno. V prvi vrsti bi pač morala ukrepati podjetja, ki sezonsko delovno silo zaposlujejo, in sicer tako, da bi jim izboljšala življenjske pogoje, jih vključevala v družbeno politično življenje in veliko več storila za njihovo kulturno preobrazbo! Pri tem pa bi jim morali nuditi več pomoči tudi drugi družbeno politični organi. Da je problem možno rešiti, kaže primer Ve-

lenja, kjer so se v preteklih letih kar vrstili pretepi, a se je položaj bistveno popravil, ko so podjetja delavcem uredila primerna stanovanja in poskrbela tudi za njihovo zasebno življenje.

MLADOLETNI STORILCI KAZNIVIH DEJANJ

Zlasti pereč postaja v zadnjem času problem mladoletnih storilcev kaznivih dejanj in kršiteljev javnega reda. Tako so varnostni organi obravnavali 1961, leta 121, lani 213 in v prvih devetih mesecih letošnjega leta že 211 primerov. S tem v zvezi je zlasti zanimivo, da se vedno bolj pojavljajo različna »mladinska združenja«, ki so si postavila za cilj delovati v negativnem smislu. Tako so varnostni organi obravnavali lani kar 14 takšnih skupin mladoletnikov, ki so štejele od 3 do 15 članov. Njihova »dejavnost« je predvsem v postopanju, v brezdjelju, zbiranju na različnih »hausballih«, v kričanju in izzivanju državljanov na ulici itd. Ena takšnih skupin, ki je štela 20 članov, in je »delovala« v Celju, je bila izrazito sovražna nastrojena. Njeni člani so na javnih mestih risali kijukaste križe, se pozdravljali s »heil Hitler«, prepevali različne sramotilne pesmi itd. Člani te skupine so bili predvsem iz vrst srednješolske in vajeniške mladine.

»ALEKSANDROVA TOLPA«

Konec lanskega leta sta v Slovenskih Konjicah organizirala 16-letni cigan in 15-letni učence osemletke skupino mladoletnikov pod imenom »Aleksandrova tolpa«, ki se je kasneje preimenovala (najbrž iz »strateških« namenov — op. ur.) v »Dadijevo klapo«. Bila je dobro organizirana in disciplinsko utrjena, sestanke

no tudi traktorist Božo Miloš. Po končanem delu se je s traktorjem odpeljal — s sabo pa je vozil tudi tri delavce — na Planino, da bi tam nekemu kmetu pomagal pri delu. Traktor je last gozdnega gospodarstva Nazarje.

Ko so se pozno ponoči vračali domov, se je traktor zvrnil v dvajset metrov globok prepad. Traktorist in eden od sopotnikov — Ivan Vukošič sta se pri nesreči težko poškodovala, druga dva pa sta s traktorja še pravočasno skočila.

Zanimivo je, da so uslužbenci ljudske milice za nesrečo zelo pozno zvedeli. Morda zato, ker so povzročitelji hoteli skriti pravi vzrok prometne nesreče?! Uslužbenci ljudske milice namreč sklepajo, da je nesreči botroval alkohol.

Isti dan se je ponesrečil še en traktorist. Nesreča se je pripetila na cesti tretjega reda v Gornjem Lenartu pri Brežicah. Traktorist Marjan Ogorevc je s traktorjem kmetijskega gospodarstva Brežice med vožnjo nenadoma zapeljal s ceste in se prevrnil po nasipu. Voznik ni bil poškodovan, vendar so kasneje ugotovili, da je bil precej vinjen. Tudi tu torej — alkohol!

TRČILA STA MOPEDISTA

V soboto zvečer sta na cesti tretjega reda v vasi Bezina pri Konjicah trčila mopedista Martin Tomažič in Stefan Zupanc. Oba sta vozila precej po sredini ceste, Tomažič pa poleg tega pri srečavanju ni zasenčil luči. Mopedista sta trčila in oba padla. Odnesla sta celo kožo, njuna sopotnika pa — Breda Andrijašič in Anton Jelenko — sta se težko poškodovala. Tudi voznja z mopedom je lahko nevarna!

MOPEDIST POVOZIL KOLESARKO

V petek je mopedist Daniel Jereb iz Griž na cesti med Zalcem in Grižami povozil kolesarko Alojzijo Konič. Mopedist je namreč prehiteval skupino kolesarjev, s katero se je vozila tudi ponesrečenka, prav v trenutku, ko je iz nasprotno smeri pripeljal tovornjak. Mopedist se ga je hotel izogniti, pa je pri tem podrl kolesarko. Oba sta padla in se teže poškodovala.

In še ena podobna nesreča: v nedeljo, 27. oktobra, je mopedist Miha Pušnik iz Slivnice pri Sentjurju na nepreglednem zavoju pri Sentjurju povozil Marijo Fidler iz Slivnice. Marija Fidler je bila pri nesreči težje poškodovana. Ugotovili so, da je nesrečo zakrivil mopedist, ki je vozil prehitro, bil pa je poleg tega tudi brez potrdila o znanju prometnih predpisov.

ZAVOZIL V KUP GRAMOZA

V nedeljo ponoči je na cesti drugega reda med Soštanjem in Sentvidom zapeljal v kup gramoza motorist Stanko Lesjak. Padel je in nezavestnega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

VINJENI VOZNIK POVZROČIL NESREČO

V četrtek, 24. oktobra, je zakrivil nesrečo voznik osebnega avtomobila Janko Draksler iz Ljubljane. Na cesti med Smarjeto in Hrastnikom je zapeljal v tri metre globok jarek in močno poškodoval avtomobil. Kasneje je hotel nesrečo prikriti in je na kraj nesreče pripeljal tovorni avtomobil, ki bi mu naj pomagal izvleči osebni avto iz jarka. Prišla pa je tudi ljudska milica in ugotovila, da je bil voznik osebnega avtomobila vinjen.

Prometna kronika

Sreda, 23. oktobra, je bil čisto poseben dan. Poseben zato, ker se takrat ni pripetila nobena prometna nesreča — ali bolje, na oddelku za notranje zadeve niso dobili nobenega takega sporočila. Dni, ko ne zabeležijo nobene prometne nesreče, je zelo malo; 23. oktober je prvi tak dan v letošnjem letu. Ko bi jih le bilo še več!

V prejšnji številki smo pisali o traktorski prometni nesreči, ki se je pripetila v Taboru pri Vranskem. Nesrečo je zakrivil voznik traktorja, ki je bil brez vozniškega dovoljenja in je po nagnjeni cesti prehitro in neprevidno vozil. Kaže, da ne bo ostalo samo pri tej nesreči te vrste. Kajti v soboto, 26. oktobra se je pripetila še ena podobna nesreča.

S TRAKTORJEM V PREPAD

V soboto, 26. oktobra, je delal na delovišču nove ceste Rastke—Ljub-

GIBANJE PREBIVALSTVA

CELJE

Od 29. do 27. oktobra se je rodilo 19 dek. kov in 23 deklic.

PROČILI SO SE:

Marijan Ošlak, delavec iz Kanje in Hilda Kladnik, delavka iz Medloza, Milan Rataje, prevoznik in Stanislava Gaberšek, tkalka, oha iz Celja, Franc Antlejš, klepar in Ana Pertinač, delavka, oha iz Celja, Rafael Brebec, krojač in Marija Kopriče, krojačica, oha iz Celja, Djura Vidar, kovač iz Celja in Lucija Krajnc, poljedelka iz Tinskega. Jožef Cijan, str. ključavničar iz Dolenje vasi in Emilija Kalčič, delavka iz Dobrote vasi, Peter Firič, zidar iz Jalšovec in Macja Horvat, šivilja iz Celja, Rudolf Kostanjšek, sofer in Ivana Zaberl, delavka, oha iz Celja, Karol Planko, trg. poslovođa iz Leskega in Veronika Baumkircher, knjigovodja iz Zaleca, Ervin Adolf Rakib, absolvent in Emilija Borko, delavka, oha iz Zagorja, Fran Martin Logar, strugar iz Stor in Olga Kraljič, uslužbenka iz Prožinske vasi, Peter Jevšnik, metalurški tehnik iz Stor in Marija Rataje, uslužbenka iz Dramelj, Franc Breznik, delavec in Marija Hauptman, gosp. pomočnica, oha iz Celja.

UMRLI SO:

Janez Krajnc, upokojenec iz Primoža pri Ljubnem, star 49 let, Feliks Savernik, upokojenec iz Celja, star 81 let, Marija Lah, gospodinja iz Jame, stara 77 let, Helena Rupic, upokojenka iz Celja, stara 55 let, Antonija Gobec, gospodinja iz Trzišča, stara 46 let, Franciska Leskovšek, upokojenka iz Celja, stara 84 let.

ZALEC

ROJSTVA:
Rojena je bila 1 deklica.

ZAKONSKO ZVEZO SO SKLENILI:

Jelen Martin, ključavničar iz Gotovelj št. 92 in Skoberne Ana-Marija, uslužbenka iz Dolenje vasi št. 78, Križnik Martin, tovarniški delavec iz Celja, Cankarjeva 3 in Adrinek Ivana, tovarniška delavka iz Zabukovice št. 154, Stane Frančiček, tovarniški delavec iz Podgorja pod Cerinom št. 18 in Uranjek Antonija, poljedelka iz Podloga v Savinjski dolini št. 22, Kostomaj Jernej, uslužbenec iz Zabukovice št. 181 in Cizmašija Marija, uslužbenka iz Liboj št. 3, Müller Vincenc, trgovski pomočnik iz Dolenje Logatca št. 18 in Miklavžin Matilda, trgovska pomočnica iz Vrbja št. 38, Dušak Stefanija, tovarniška delavka iz Hram št. 19 in Florjane Jožeta, uslužbenka iz Zeleca, nega vrha št. 31.

UMRLI:

Ajtnik Katarina, roj. Vidic, stara 70 let, upokojenka iz Zabukovice št. 167, Tabor Juljana, roj. Meglič, stara 72 let, gospodinja iz Radeč, 158, Hrustel Franc, star 77 let, posestnik iz Lopatnika št. 10, Zupane Matilda roj. Huszka, stara 60 let, gospodinja iz Zabukovice št. 106, Znidar Ivan, star 48 let, kmetovalec iz Kaple št. 60.

MOZIRJE

ROJSTVA:
Rodili sta: Kladnik Ana, gospodinja iz Podvolovljeka 33, sina — Jakoba in Predovanak Ana, gospodinja iz Radegunde, sina — Alojza.

POROKE:

Zamernik Franc, kmetovalec iz Konjskega vrha in Zamernik Frančiška, kmetovalka iz Konjskega vrha; Kovač Anton, zidar iz Savine 47 in Brunet Ivana, kmetovalka iz Ljubnega; Klemenšek Stanislav, kmetovalec iz Logarske doline in Stifter Melanija, kuharica iz Solčave; Terbovšek Anton, kovač iz Metlec in Požganje Alojzija, administratorka iz Lepe njive 69.

SMRTI:

Umrli je: Orežnik Ivan, kmet iz Primoža pri Ljubnem, star 71 let.

RADIO CELJE

RADIO CELJE

Ponedeljek, 4. november 1963

17.00 Celjska kronika
17.10 Obvestila
17.15 Trije peveci — tri popevke
17.25 Sportni pregled
17.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba in reklame

Torek, 5. november 1963

17.00 Celjska kronika
17.10 Obvestila
17.15 Narodna pesmi naših narodov
17.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba in reklame

Sreda, 6. november 1963

17.00 Celjska kronika
17.10 Obvestila
17.15 Dve skladbi Ludvika van Beethovna
17.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba in reklame

Četrtek, 7. november 1963

17.00 Celjska kronika
17.10 Obvestila
17.15 V stilu dixielanda
17.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba in reklame

Petek, 8. november 1963

17.10 Obvestila
17.00 Celjska kronika
17.15 Slovenski oktet
17.25 V galeriji kulturnih in zgodovinskih znamenitosti
17.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba in reklame

Sobota, 9. november 1963

17.00 Celjska kronika
17.10 Obvestila
17.15 Za prijeten konec tedna
17.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba in reklame

Nedelja, 10. november 1963

12.00 Pogovor s poslušalci
12.10 Obvestila
12.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
12.25 Popevke in ritmi
12.45 Marica Kač: Pesni

pa je imela v telovadnici šole. Skupina je predvsem načrtno pripravljala razne vlonne in rope, hotela pa je priti celo do orožja in v ta namen napasti dežurnega miličnika na postaji Ljudske milice. Toda po vlonu v neko trgovino so jih varnostni organi odkrili.

Zanimivo je tudi, da večina mladoletnih kršilcev kaznivih dejanj izhaja iz srednje ali dobro situiranih družin! Vzroki, da se kljub temu ukvarjajo s takšno »dejavnostjo«, so skoraj vedno v želji po čim lagodnejšem življenju!

-0-

To so samo nekateri problemi s področja javne varnosti in samo nekateri kategorije kršilcev javnega reda in miru. Varnostni organi se z njimi najpogosteje srečujejo in jih skušajo s pristojnimi organi, ustanovami, šolami itd. tudi reševati. Toda največkrat ostane le pri prizadevanjih. Da pa bi to problematiko čim uspešneje reševali, niso dovolj samo represivne, pač pa bi se morali v večji meri angažirati vsi družbeni organi v enotno akcijo.

Nevarna igra

Kaj vse otroci počno, kadar jim je dolgčas! Včasih pa so njihove igre prav nevarne. Takoj je bilo tudi v sredo, 23. oktobra, ko se je na pašni močno ponesrečil desetletni Jože Osvaldič iz Krtine pri Smarju pri Jelšah.

Jože in njegov sovrstnik Milan Hrup sta se med pašo zabavala s tem, da je Jože splezal na železni električni drog visoke napetosti in tam krazil svoje spretnosti. Pri tem pa je nenadoma prišel v stik z žico in padel dvanaest metrov globoko. Močno opečenega dečka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Starši, poučite otroke o nevarnosti električnega toka!

Požari, požari!

V preteklem tednu je bilo na območju celjskega okraja več požarov. Naštetimo jih:

V torek, 22. oktobra, je začelo goriti na gospodarskem posloppju in stanovanjski hiši Jožeta Cverlina iz Košnice pri Slivnici. Obe posloppji sta pogoreli do tal. Škoda so ocenili na okrog milijon dinarjev, vzroka požara pa še niso ugotovili.

Isti dan popoldne je zagorelo tudi v stanovanjski hiši Dobrava 46 pri Celju. Požar je nastal zaradi malomarno opravljenih dimnikarskih del. Pri čiščenju dimnikov se dimnikar namreč ni preprical, če so saje zgorle. Tram je začel tleti in ogenj se je razširil na strop. Intervenirali so celjski poklicni gasilci, ki so morali strop razdreti, da bi pogasili požar. Njim gre zahvala za to, da je na hiši zdaj »samo« za 200 tisoč dinarjev škode.

V sredo, 23. oktobra, je na gospodarskem posloppju Martina Melanška v Podkraju pri Velenju izbruhnil požar. Nastal je zaradi pomanjkljive električne napeljave. Kratak stik je povzročil, da je pogorelo več ton sena in slame ter raznega kmečkkega orodja. Škode je za več kot dva milijona dinarjev.

POŽAR V MIKLOŠIČEVI ULICI

Prejšnji petek okrog enajste ure dopoldne je v novozgrajeni stano-

vanski zgradbi v Miklošičevi ulici 4 v Celju izbruhnil požar. Do požara je prišlo na podstrešju zaradi velike temperature, nastale pri varjenju cevi za centralno kurjavo. Kakor je izjavil eden od delavcev, ki je bil v bližini, bi lahko požar pravočasno omejili, če bi imeli v hiši pripravo za gašenje. Le hitra in pravočasna intervencija gasilcev je preprečila, da ni bila škoda še večja.

Tov. Jože Šunko, ki je vodil gasilce, je povedal, da je bilo gašenje težavno, ker je gorelo na težko dostopnih mestih. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša najmanj 200.000 din, pri tem pa je računali še škodo, ki je prizadela podstrešna stanovanja in ki ni mala, saj so stene in strop ponekod popolnoma uničeni.

A. S.

KRONIKA NESREČ

Pri montažni gradnji stanovanj na Otoku sta padla s petega nadstropja delavca Anton Maček in Pavel Kenda. Padla sta s stene, ki sta jo montirala v petem nadstropju. Maček ima zlomljeno roko in poškodbe na trebuhu, Kenda pa je laže poškodovan.

Med pretepom je nekdo ranil v vrat Alojza Urloviča iz Dobja pri Dramljah. — Frančiška Pavlo iz Gornje vasi pri Preboldu je padla. Zlomila si je nogo. — Na lesnem skladišču »Savinja« se je pri žaganju poškodoval Stefan Drvarič iz Arje vasi. — S kolesom je padel in si zlomil nogo Vili Hlastec iz Zaleca. — V pretepu so poškodovali Edvarda Stebleta iz Višnje vasi.

Takole polno je vsak dan med kosilom v samopostrežni restavraciji v Gaberju. Kaže da so se Celjani že »privadili«.

Delovni čas mladega človeka

Osrednja naloga naše družbe danes je, vzgojiti mladega človeka tako, da bo produktiven. To bo hkrati v skladu s tem, kar nenehno poudarjajo naši vodilni ljudje, ki mislijo na boljše standard naših ljudi.

Popolnoma je jasno, da bomo le z dobro organiziranim delom nadalje razvijali proizvodna sredstva in zato tudi več ustvarili. Zato je potrebno, da našo mladino, ki bo jutri sama proizvajalec, navadimo delati. Skrajni čas je že, da nehamo poudarjati samo šolanje in pri tem misliti le na teoretično izobraževanje. Kajti v takem, teoretičnem procesu izobraževanja, bi mladino samo enostransko usmerjali. Stara in bogata preizkušena pedagoška resnica je, da brez prakse ni teorije in obratno. V hitrem razvoju proizvodnih sil pri nas danes oba pojma vse bolj povezujejo in zato tudi čedalje bolj izgineva nasprotje med umskim in fizičnim delom, tisto nasprotje, ki ga je rodila razredna družba, ko je bilo fizično delo sramota.

Kaj hočemo danes od mladine? Vzgojni smotri v novi družbi so jasni. Vsako delo naj bo novemu človeku čast! Če vemo to, potem bi morali poiskati vsa tista sredstva in oblike, ki mladega človeka nenehno vzgajajo v delovnega in produktivnega člana socialistične družbe. Osnovna šola je prvi človekov oblikovalec. Tu dobi otrok osnove znanja. Tu v tehničnem pouku oblikuje svoje spretnosti. Toda tudi dom prispeva, da se mladinec hitro razvija in postaja osebnost. Danes, ko so starši obojestransko zaposleni, prav glede vzgoje v družini nastajajo veliki problemi. Doraščajoči otrok je polovico dneva prepuščen sam sebi. Nastaja vprašanje, če so starši v tej polovici dneva le poskušali nuditi otroku delo, kljub temu, da ga niso mogli neposredno kontrolirati. Popolnoma jasno pa je, da tako nekontrolirano prepuščanje otroka samemu sebi ni zdravo in navaja otroka na nedelavnost. Samo skromen namig. Največkrat se starši izgovarjajo in odgovore glede na dejavnost otrok motivirajo takole:

prelestno mladost. Pazimo na to, da ga ne bomo preveč obremenili. Odmerno mu predpisano število ur: nič več in nič manj. Nikakor bi ne želel, da bi mi kdo očital, češ, že zopet gleda v njem majhnega odraslega otroka. Nikakor ne. Vemo le da je predvsem tistemu otroku, ki doživlja obdobje najhujše krize — pubertete — delno edino zdravilno. Na to prerači pozabljamo. Sanjarjenje je tipično za pubertetnika. Čustvena vznemirjenost in dovzetnost mladostnika kaj lahko speljeta v nevarne, negativne vode. Nekontrolirana dejavnost v tej dobi je leglo raznih avanturističnih podvigov, ki se kažejo v vlomih, nemoralnih ekscesih in podobnem.

Naš cilj pa ni, tako vzgojiti mladih ljudi. Zato moramo dobo doraščanja močno preplesti v delovno vzgojo.

Kaj radi se pritožujemo, da danes v proizvodnji še nismo zadovoljni s kvaliteto dela. Ali ni delna krivda tudi v tem, ker zakonsko omejujemo njegov delovni čas. Pogledimo samo vajenca. Čim je ura dve, že izgine kot kafa. Gorje mojstru, ki bi ga poskušal dalje zadrževati, ker bi ga pač eksploatiral. Saj so še vedno primeri, ko mojster res želi fanta izkoriščati. Menimo pa, da je veliko huje, če vajenec dve leti dela, potem po mora žalostno ugotoviti, da svojemu delu ni kos. Danes, ko terja proizvodnja predvsem kvaliteto, in samo z njo bomo lahko prodali na tržišča, bi morali vprašanje izobraževanja v poklicnih šolah in drugje ponovno temeljito proučiti. Nič zato, če bo mlad človek vajeniško dobo preživel le izključno v delu. Ali ni že star poznani rek, da vaja napravi mojstra? Na vzgojnem področju se tolikokrat sprašujemo, kako bi najbolj koristno in hkrati najbolj vzgajali mladino. Delo in zopet delo, bi odgovorili. Seveda mora biti delo primerno razvojni stopnji. Delo ne sme zdravstveno ogrožati mladega človeka! Brez zdravja ni dela in ni uspehov.

Tako bi tudi odlično izrabili njegovo zorenje. Z delom bi lažje premagoval mladostno neuravnoveženost, prosti čas pa bi usmerjal na krajše in zdrave užitke, ki so v razvoju mladega človeka potrebni.

Spet mislim na proizvodnjo, na proizvajalca. In ponovno se lotevam misli, da je treba vskladiti naše vzgojne smotre s potrebami v proizvodnji. In kolikor bolj bomo mladega človeka naučili delati, toliko bolj ga bomo razvili in zdravo usmerili. Delo, ki ga bo opravljal, pa bo bolj natančno, izdelek kvalitetnejši. Seveda pa bomo ob vsem pazili, da bo mlad človek ostal zdrav!

Vinko Smajs

ZE ZOPET SMRTNA POSKODBA PRI DELU

Smo v akciji »oktober, mesec varnosti pri delu in izven dela«. Človek bi pričakoval, da se bodo delovni kolektivi in posamezniki v tem mesecu še prav posebno potrudili, da ne bi prišlo niti do lažjih kaj šele težkih ali celo smrtnih poškodb.

Na žalost ni tako. Ta mesec je v dopoldanskih urah zabrel telefon. Inšpekcija dela pri občinski skupščini Celje je sporočila, da se je na gradbišču stolpnice v Kajuhovi ulici v Celju težko poškodoval pri delu nekvalificirani delavec podjetja »INGRAD« Nikola PANJESKOVIČ. Pri prevozu je na poti od mesta poškodbe do celjske bolnišnice umrl.

V prijavi o poškodbi pri delu je napisano, da je bil zunanji vzrok poškodbe škripec strojnega vitla, da pa je prišlo do poškodbe zaradi nizke inteligentne stopnje in minimalne psihomotorne spretnosti poškodovanca ter upravljalca dvigala. Navedeno je tudi, da so bile pomankljivosti pri tehnični ureditvi dvigala in njegovih delov. In še kratek opis poškodbe: »Ponesrečenec je bil obložen za nakladalno dela pri motornem vitlu. V kritičnem času je drgalo obremenil s štirimi vedricami malte, katero breme je strojnik dvignil v zadnjo etažo stolpnice. Tam malte niso potrebovali, sprejet pa je bil znak nekje v sredini stolpnice, da potrebujejo malto, zato je strojnik breme do tja spustil, nato pa zavrl. Teža breme na 195 kg in pospešek je povzročila, da se je lesena konzola v tem trenutku zlomila, škripec z bremenom vred pa padel na delavca, ki je še vedno stal spodaj. Odgovorni vodja na tem gradbišču je bil gradbeni delovodja Evgen Zohar.

Zgubili smo delavca Panjeskovića, kolektiv je ostal brez sodelavca, žena in njen 13-letni otrok pa brez očeta.

Ce bi podrobno analizirali vse navedeno, bi našli kup resnih, zelo resnih zadev, o katerih bi se morali v podjetju pomeniti vsaj v posebnih akcijah, kakršna je mesec varnosti, čeprav je to nenehna dolžnost odgovornih ljudi v tem in v drugih podjetjih.

Kaj je in kaj bo storil delavski svet kolektiva, kaj posebna varnostna služba in kaj vsi odgovorni ljudje pri »Ingradu«. Za takoj pomankljivosti ni nobenega, prav nobenega opravičila!

ZGRAJEN JE NOV MOST CEZ RAVN VOGLAJNO

V četrtek, 24. oktobra, so železarji štorske železarnice predali namenu nov most, čez Voglajno. Most, ki je zamenjal starega, že davno dotrajanegega, je železobetonski in je trindvajset metrov dolg ter devet metrov širok. Ima celo posebno stezo za pešce in bo nedvomno velika pridobitev za ta predele štorskega območja. Povejmo še to, da je most zgradila železarna v lastni režiji, le nekaj gradbenih del je opravilo industrijsko gradbeno podjetje »Ingrad« iz Celja!

Nesporazum

V nekem bloku je hišni svet razobesil navodila, kako se naj stanovalci obnašajo, da bo njihova hiša čista in lepa. Med drugim je bil v navodilih tudi paragraf, ki se je nanašal na povečano porabo vode in s tem v zvezi opozorilo. NAJ SE POPRAVIJO pipe v stanovanjih, ki da jih bo pregledala posebna komisija hišnega sveta.

In res. Komisija je prišla v neko stanovanje, kjer je iz neke pipe curjalo. Član komisije je brž nagrbnil čelo in rekel:

— Tovariš, tukaj pa iz pipe curlja!

— Da, je odvrnil tovariš, — čakal sem in čakal, kdaj SE BO pipa sama popravila, kakor piše, a se žal sama ni!

Jesenski dnevi so lahko neprijetni; ko dež škropi, ko megla zastira pogled — skratka tedaj, ko je vreme »dolgočasno«. Neprijetno je tedaj, na cesti pa je hkrati tudi nevarno. Mokra cesta in nepreglednost sta mnogokrat vzrok, da vozilo konča pot v jarku in ne na cilju.

Natočimo čistega vina o vinu

Brččas nisem slab Slovenec, ko govorim o vinu, posebej še o tistem, o katerem pregovor pravi: »In vino veritas!«. Toda, ta rek bi bilo najnuj spremeniti po vrstnem redu besed. Najbrž bi bolje bilo dandanes, če bi govorili: »Resnice o vinu!«

No, to je podobno uvodu, ki naj bi bil

ci, ki so vpisani v državljansko knjigo in moj »hobi« je že nekaj let ta, da bi rad natočil čistega vina o vinu. Seveda mi včasih takale razprava o vinu ob vinem šanku spodleti, ker se pač vsekaš, misleč da pijes pristnega, ko pijes le pitnega.

No, če bi človek bil zasebni detektiv, bi bila to najlepša priložnost, da napravš praveti državni podvig in ugotoviš, kam oteka naš ljubi vinček, ki ga je letos celo preveč. Najbrž bi dobil red »pravega rizlinga«, če bi to izvohljal, kajti pravo, pravato vino se nekam prelevi preden priplava od proizvajalca preko dveh posrednikov do potrošnika.

Moj prijatelj je zadnjič postavil hipotezo o prometni nesreči vina. Toda našino razglabljanje ni uspelo, da bi doumela, kje ga povozijo, kje komu vstavijo umetne »misi« , kje dobi bergle za nadaljnjo pot. Nekdo je nekoč nekaj namigoval na zavod za rehabilitacijo poškodovanega vina.

Tudi sam sem bil o tem prepričan, toda mar ni bolje, da si natočimo čisto in odlozimo razglabljanje za jutri. Današnji dan je meglen, Martinovo se približuje in če mi bi uspelo uteci za en dan meslu (to je danes že prava umetnost), bom vsaj pri polni majoliki razglabljal o čudni kalvariji nasega eliksira dolgega življenja.

Jože

Avtobusni promet Celje obvešča vse koristnike prevozov mestnega avtobusnega prometa, da bodo s 1. novembrom izvršene delne spremembe na vseh progah mestnega prometa in bodo nadalje obratovali po naslednjem voznem redu:

MEDLOG—CELJE—VOJNIK																		
Medlog—Jošt. mlin	5.25	6.55																
Ložnica		5.30	6.40	9.05	11.05					13.45			17.05	19.05				
Zel. postaja	5.20	5.56	6.46	7.56	9.10	10.10	11.10	12.10	13.10	13.48	14.15	15.10	16.10	17.10	18.10	19.10	20.10	22.05
Branibor	5.22	5.38	6.48	7.58	9.13	10.13	11.13	12.13	13.13	13.50	14.17	15.13	16.13	17.13	18.13	19.13	20.13	22.05
Gost. »Gaberje«	5.25	5.43	6.53	8.03	9.19	10.19	11.19	12.19	13.19	13.56	14.23	15.19	16.19	17.19	18.19	19.19	20.19	22.09
Skofja vas	5.29	5.52	7.02	8.12	9.28	10.28	11.28	12.28	13.28		14.32	15.28	16.28	17.28	18.28	19.28	20.28	22.18
Vojnik			5.58	8.18							14.38							22.24
Vojnik	5.20	6.20	8.20								14.58							
Skofja vas	5.29	6.29	7.29	8.29	9.29	10.29	11.29	12.29		13.29		14.43	15.29	16.29	17.29	18.29	19.29	20.29
Gost. »Gaberje«	5.38	6.38	7.38	8.38	9.38	10.38	11.38	12.38		13.38	14.05	14.52	15.38	16.38	17.38	18.38	19.38	20.38
Branibor	5.43	6.43	7.43	8.43	9.43	10.43	11.43	12.43		13.43	14.11	14.58	15.43	16.43	17.43	18.43	19.43	20.43
Zel. postaja	5.45	6.45	7.45	8.45	9.45	10.45	11.45	12.45	13.35	13.45	14.15	15.00	15.45	16.45	17.45	18.45	19.45	20.45
Ložnica	5.50		8.50	10.50					13.42		14.20		16.50		18.50			
Medlog—Jošt. mlin	5.55										14.25							

LOPATA—CELJE—STORE																			
Lopata—Brežnik	5.25	6.25												14.35					
Ostrožno	5.29	6.29	8.15	9.05	11.20									14.39	15.15	17.00	19.20	20.25	
Branibor	5.40	6.40	8.25	9.15	11.28									14.50	15.26	17.13	19.28	20.33	
Zel. postaja	5.20	5.42	6.42	7.30	8.30	9.15	10.15	11.30	12.30	13.45	14.05	14.52	15.30	17.15	18.30	19.30	20.35	21.10	22.05
Store	5.30	5.52	6.52	7.40	8.40	9.25	10.25	11.40	12.40	13.55	14.15	15.40	17.25	18.40	19.40		21.20	22.15	
Store	5.32	6.30	7.40	8.15	8.45	9.50	10.45	11.45	12.45	14.04		14.20	15.45		17.30	18.45	19.45	21.45	22.25
Zel. postaja	5.50	6.50	7.50	8.25	8.55	10.00	10.55	11.55	12.55	14.14		14.30	15.55		17.40	18.55	19.55	21.55	22.35
Branibor	5.52	6.52	7.52	8.57	11.07							14.15	15.00	16.45		18.55		20.10	
Ostrožno	6.00	8.05	9.05	11.15								14.17	15.02	16.47		18.57	20.12		
Lopata—Brežnik	6.05											14.25	15.10	16.55		19.05	20.20		
												14.30							

Vse vožnje obratujejo vsak dan. Obenem obveščamo, da bodo dne 1. novembra 1965 obratovali vse proge po delavniškem voznem redu. Dne 31. 10. popoldne in dne 1. 11. pa bodo vozili avtobusi na mestno pokopališče in pokopališče Golovec izpred železniške postaje.

Avtobusni promet Celje

OBJAVE IN OGLASI...

Uspešna turistična sezona

POSEBNA UGODNOST
za skupinske izlete delovnih kolektivov, organizacij in šolske mladine. KOMPAS nudi izreden poseben popust za avtobusne prevoze delovnih kolektivov, organizacij in šolske mladine. — KOPASOVI avtobusi so poznani po udobju, ki ga nudijo potnikom in zato je vožnja z njimi v vsakem letnem času enako prijetna in privlačna!
BENETKE — stalni dvodnevni avtobusni izleti za kolektive in organizacije.
KOLEKTIVI! Prihajamo stalno eno in dvo-dnevne izlete po slovenski Koroski.
KOLEKTIVI! Prihajamo enodnevne izlete v Trst!
ŠILVESTROVANJE V CORTINI D'AMPEZO! Prihajamo 4-dnevno potovanje in Dolomite v času od 31. 12. 1963 do 3. 1. 1964. Prijave in programe prejmete v poslovalnici Kompas — Celje.
Za vse objavljene izlete vam po želji brezplačno dostavimo programe.
Pred vsakim izletom obiščite turistično podjetje Kompas — Celje. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plovbe in posebnimi letali. Kompas — Celje posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, po-morski in letalski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabavo potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sred-stva in sprejema depozite.
Kompas Celje daje brezplačno vse promet-ne in turistične informacije, prodaja raz-glednice, zemljevide, spominke, filatelistič-ne znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici.
Obveščamo vse komiteje, da ima Kompas svojo novo filijalo v Beogradu — Bran-kova 9, tel. 22.877. Ob priliki vašega bivanja v Beogradu se poslužite uslug »Kompas — Beograd«.

Kompas — Celje
Telefon 25-50

● GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

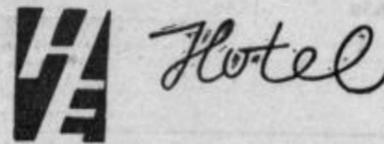
Nedelja, 3. novembra 1963 ob 10. uri: Hep van Delft: HURA SONCU IN DEZJU Iz-ven abonmaja. Starši pripeljte svoje otroke. Predprodaja vstopnic v soboto 2. novembra od 18. do 19. ure, na dan pred-stave dve uri pred pričetkom.
Torek, 5. novembra 1963 ob 11. uri: Hep van Delft: HURA SONCU IN DEZJU. Za-ključena predstava za osnovni šoli Polule in Sp. Hudinja.
Petek, 8. novembra 1963 ob 19.50 O'Neill: STRAST POD BRESTI. Premiera, Premi-erski abonma in izven. Vstopnice bodo v prodaji dan pred predstavo od 18. do 19. ure, na dan predstave dve uri pred pri-četkom.
Sobota, 9. novembra 1963 ob 10.30: Matej Bor: RAZTRGANCI. Zaključena predsta-va za III. osnovno šolo Celje.
Sobota, 9. novembra 1963 ob 19.30: O'Neill: STRAST POD BRESTI. Sobotni abonma in izven. Vstopnice so v prodaji.

● KINO

KINO UNION
1. — 4. 11. »PONOCNA REVIJA« in »PAR-TIZAN IGRA«, ameriški film
5. — 8. 11. »UBEZNIK« (Dezertjer), nemški film
KINO METROPOL
31. 10. — 3. 11. »NJENA EDINA LJUBEZEN« ameriški barvni Cs film
4. — 6. 11. »PRISTANISCE UZITKOV«, ja-ponski film
7. — 11. 11. »APRILSKA LJUBEZEN«, ame-riški barvni Cs film
MATINEJA — Union
3. 11. »DAVY CROCKET«, ameriški barvni film
KINO »SVOBODA« Sempeter v Sav. dolini
2. in 3. 11. »KRVNIK IZ NEVADE«, ameri-ški film

● STANOVANJA

NUJNO iščem prazno ali opremljeno sobo, po možnosti s posebnim vvhodom. Plačam po dogovoru. Naslov na upravi lista. TAKOJ zamenjam štirisočno komfortno stanovanje za manjše komfortno. Ogled v popoldanskem času. Naslov na upravi li-sta.

GASTRONOMSKI KOLEDAR št. 26
od sobote 2. 11. do 8. 11. 1963

Sobota, dne 2. 11. 1963	din
Srniin hrbet ali stegno z brusnicami in cmokom	250-400
Preslanjen divji zajec s cmokom	250-400
Piščančeva obara s parmezanovini žličniki	200-500
Kremove rezine	80
Nedelja, dne 3. 11. 1963	
Sena ali divji zajec z brusnicami in cmokom	250-400
Piščančev paprikuš z domačimi štro-kimi rezanci	200-500
Srbski pasulj s prekajenim mesom	150-200
Kremove rezine	80
Ponedeljek, dne 4. 11. 1963	
Sarma s slanino in zabeljenim krompirjem	150-250
Telesji perkel s širokimi rezanci	150-250
Kisle pljučke s krompirjem	150
Poljnemi krofi	45
Torek, dne 5. 11. 1963	
Szekely golaž z zabeljenim krompir-jem	180-280
Prekajeno s kislim zeljem in repo	200-500
Telesja zarezbrnica v gohovi omaki	250-350
Poljnemi krofi	45

● OBVESTILA

POZIV
Občani, delovne organizacije, druž-beno politične organizacije in usta-nove, ki imajo v posesti oziroma v upravljanju zemljišča družbene last-nine ali privatno last na območju Občine Celje, naj najkasneje do 31. 3. 1964 prijavijo premoženjskopravni službi Občine Celje vse morebitne neskladnosti med dejanskim stan-jem v naravi in katastrsko eviden-enco zaradi vskladitve in ureditve pre-možensko pravnih odnosov oziroma pravilne obdavitve.
OBČINSKA SKUPŠČINA CELJE
oddelek za finance

OPOZORILO

s katerim opozarjamo vso prebivalstvo Med-loga in Levca, da je oddelek za notranje zadeve Celje — Komisija za vzgojo in varnost prometa, skupno z Aeroklubom Celje, izdala sklep z dne 11. 10. 1963 o prepovedi vsakega prehoda preko letališča. Kršenje tega sklepa, bodo organi prometne milice strogo kaznovali.

KOMORNI MOSKI ZBOR V CELJU
vabi v svoj sestav navdušenega pevca, II. tenorja. Interesente v starosti do največ 35 let vlijudno vabimo, da se javijo takoj v pisarni glasbene šole v Celju.

Odbor

Sadjarji, vinogradniki, gojitelji lepoticnih grmov — oleandrov itd.
Pivovarna Laško nudi večje količine rab-ljenih pivskih sodov po zelo ugodni ceni. Prodaja se vrši vsak delavnik od 8 do 13 ure v Pivovarni Laško.

Podjetje »POSREDNIK«
CELJE, Tomšičev trg 16
tel. 25.90

Za komisijsko prodajalno rabimo več mo-skih oblek ter suknjičev, dalje ženska, mo-ška ter otroška dvokolesa, motorna kolesa, mopede, šivalne stroje in razni tehnični ma-terial. Dalje rabimo polhišvo vseh vrst, več klavirskih harmonik ter emajlirane štedil-nike, peči itd.

V posredništvu nujno rabimo več vseljivih hiš in stanovanj v Celju in bližnji oko-lici.

Ugodno je na prodaj šivalni stroj, češke znamke »LADA«, skoraj nov.

Imamo tudi več posestev v bližini Celja, ter lokal v Celju cca 40 m².

Ugodno na prodaj več pisarniških miz, za gospodarske organizacije.

V prodaji imamo OPEL letnik 1952, malo vožen, po generalnem popravilu. Dalje do-stavni voz SKODA, po generalni 5000 km prevožen, dobro ohranjen, cena 280.000.

Za socialistični sektor rabimo za prodajo osebne in tovrne automobile ter prekucni-ke vseh vrst in znamk.

Priporoča se kolektiv »POSREDNIK«, Ce-lje.

● TURIZEM

OLEPŠEVALNO IN TURISTIČNO DRUŠTVO CELJE

LEPO MESTO
Vse prijatelje in člane društva obvešča-mo, da bo od 14. novembra dalje v prodaji nova številka glasila Olepševalnega in tu-rističnega društva »LEPO MESTO« po ceni 50 dinarjev.

SUSAK — BOKOVO
je naziv predavanja, ki ga bo imel v orga-nizaciji Olepševalnega in turističnega druš-tva prof. Šime Letinič v četrtek, dne 14. no-vembra v veliki dvorani Narodnega doma s pričetkom ob 19.30. Predavanje bo spre-mljalo 200 barvnih diapozitivov. Vstopnice so v prodaji v Turističnem informacijskem uradu v Stanetovi ulici.

BARVNI DIAPOZITIVI CELJSKE KOČE
Za novi barvni prospekt Celja potrebujemo nujno barvni diapozitiv Celjske koče. Lastnika prosimo, da nam ga proda ali pa posodi. Olepševalno in turistično društvo Celje, Ul. XIV. divizije št. 6.

● KUPIM

FIAT 400 kupin. Ponudbe poslati na upra-vo lista pod šifro »Dobro ohranjen«.

● PRODAM

UGODNO prodam odlično ohranjeno 32 basno klavirsko harmoniko. Cirman Fran-jo — Turbarjeva 22 (na Otoku).

KLAVIR-pianino prodamo najboljšemu po-nudniku, v nedeljo 10. novembra 1963 ob 10 uri na Celjski koči.

Plainisko društvo Celje.

UGODNO prodam dobro ohranjen kozolec 10 x 6,50 m primeren za njo. Naslov v upravi lista.

PRODAM motor za žaganje drv znamke »DISEL«. Naslov na upravi lista.

PRODAM večjo količino prvovrstnega ko-renja, Florjanc št. 64 Vrbje.

● RAZNO

Vdovec — posestnik, srednjih let, brez otrok, želi spoznati iskreno, simpatično in srčno dobro kmečko dekle do 35 let zaradi ženite.

Ponudbe poslati na upravo lista pod šifro »Srčno zaželeno«.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

TISELJ Marjan — veterinar
Celje, Savinjska 3/II (Sa-
vinjsko nabrežje) telefon
28.71

trimes
NYLON

FINOMEHANIKA CELJE

razpisuje
prsto delovno mesto:

**SALDAKONTISTA —
MATERIALNEGA
KNJIGOVODJE**

Pogoj: popolna srednja šola.
Nastop službe je možen takoj.
Osebnih dohodki po pravilniku.
Razpis velja do zasedbe delov-
nega mesta.

OGLAŠUJTE V

**CELJSKI
TEDNIK**

● ZAHVALE

ZAHVALA
ob težki izgubi naše ljube mame
AJTNIK KATARINE

se iskreno zahvaljujemo dr. Petkovč Verici iz Liboj za skrbno zdravljenje in luj-zanje bolečin naši ljubi mami.
Enako se zahvaljujemo sosedji Ani Kozo-vinc, vsem znancem, sorodnikom, sodelav-kum oddelka pakirnice Keramične indu-strije Liboje, za venco in cvetje.
Se enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste spremlili našo ljubo mamo in sočustvovali z nami.

Zaljujoči: hčerka Frida, Karolina z družino, družina Maconi, Mahnič, Zagorec in Vili

ZAHVALA
Za uspešno zdravljenje na kirurškem oddelku Celjske bolnišnice, se zahvaljujem prim. dr. Zdravku Sušteršiču, dr. Francu Rebešku in dr. Ivo Verdelu.
Obenem se zahvaljujem vsem sestram in sestrinemu osebju, posebno še sestri Gabri-jeli Zagoričnik in Fani Dusej.
Vinko Sušec

Ze lani je bila Zgornja Savinjska dolina eden izmed redkih predelov, kjer se je turistični promet povečal. Podobno je tudi letos. V tem predelu je bilo letos 33.740 nočitev, kar je za 1000 več kot lani do konca meseca avgusta. Zanimivo je, da gre tudi za porast na račun inozemskih nočitev. Ta uspeh so dosegli zaradi velikega zanimanja občine in turističnih dru-štev za turizem. K pozitivnim ukre-pom pa moramo prišteti tudi zgo-dnje preglede zasebnih sob, zasebnih gostišč in boljše sodelovanje med go-stinskimi in turističnimi delavci. Raz-veseljivo je tudi, da so zasebni go-stinca posvetili v letošnji sezoni pre-cejšnjo skrb za modernizacijo gostin-skih lokalov. K temu je pripomogla tudi pametna davčna politika občine. Največ gostov je bilo tudi letos v Gornjem gradu, kjer je bilo kar blizu 11 tisoč nočitev, nato v Logarski do-lini z blizu 10 tisoč nočitvami. Naj-večji porast so letos zabeležili v Ljubnem ob Savinji, saj se je število povečalo od 4250 na 6000 nočitev v letošnjem letu. Precejšen porast so zabeležili še v Solčavi, Lučah in Mo-zirju. Zelo razveseljivo je tudi poda-tek, da se je čas bivanja ponovno ne-koliko podaljšal. Sedaj traja povpre-čno štiri dni.
Za prihodnje leto se obetajo še boljše perspektive. Precej bo k temu pripomogla asfaltirana cesta, ki bo letos končana do Okonine, računajo pa, da bodo prihodnje leto z moder-nizacijo ceste nadaljevali. Tudi cesta Črna—Bela Peč—Luče, ki bo prihod-nje leto dograjena, bo vplivala na povečanje turističnega prometa.

»MONTANA« ZALEC
razpisuje prsto delovno mesto
obratnega električarja
za proizvodnji obrat v Zaloški Gorici
Pogoji:
Kvalificiran obratni električar z najmanj enoletno prakso v proizvodnem obratu.
Nastop službe je možen takoj.
Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi OD.
Stanovanje v bližini obrata ni na razpolago, je pa preskrbljeno samsko stanovanje v Libojah ali Zabukovci.

SPLOŠNA ZAVAROVALNICA V CELJU
razpisuje prsto delovno mesto
finančnega knjigovodje
Pogoji: Višja šolska izobrazba z vsaj 3 letno prakso ali srednja šolska izobrazba z vsaj 6 letno prakso v knjigovodstvu.
Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

VODNA SKUPNOST SAVINJA, CELJE
Ljubljanska cesta 36
sprejme
**1 gradbenega tehnika in
2 gradbenega delovodjo**
Pogoj:
pod 1. absolvent Srednje tehnične šole z vsaj 5-letno operativno prakso, pod 2. z ustrezno prakso po možnosti pri nizkih gradnjah. Nastop službe mogoč takoj ali po dogovoru. Dohodki so urejeni s pravilnikom. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

NOVA JESEN
NOVI VZORCI
pletenin

V VELEBLAGOVNICI

Ajudski magazin
CELJE

Pred bližnjimi konferencami ZK O nalogah aktivov prosvetnih društev

O tem, kakšno naj bi bilo delo aktivov prosvetnih delavcev, so razpravljali tudi na zadnji seji sekretarjev osnovnih organizacij ZK prosvetnih delavcev v celjski občini. Po uvodnem referatu o pripravah letnega programa dela in o nalogah komunistov, ki ga je imel prof. Ivan Grobelnik, je skupščina sekretarjev sprejela nekatere zaključke, ki naj bi služili kot izhodišče za večjo, bolj vsestransko in poglobljeno dejavnost aktivov.

ZNANJE TUJIH JEZIKOV - POTREBA

Kolikšno uslugo je celjska gospodarska zbornica storila gospodarskim organizacijam in posameznikom s tem, da je ustanovila zavod za poučevanje tujih jezikov, bi bilo za zdaj že prezgodaj govoriti, toda usluga, če jo naj tako imenujemo, je vsekakor zelo velika.

V prenovljenih in zares sodobno urejenih in opremljenih prostorih nad zbornico so namreč v teku že prvi tečajji - dva angleška ter po en francoski in nemški, ki se jih udeležuje 48 slušateljev.

Da bi o novo ustanovljeni instituciji dobili jasnejšo podobo, smo naprosili za razgovor predsednika upravnega odbora zavoda tov. Mavca.

Predvsem nas je zanimalo, kakšen je bil odziv pri gospodarskih organizacijah glede na potrebe jezikovnega izobraževanja njihovih kadrov.

Treba je reči, je dejal tov. Mavec, da se je na začetku pokazal velik interes, saj so se doslej uslužbenci nekaterih večjih celjskih podjetij vozili na te tečajje v Ljubljano. Kar zadeva organizacijo tečajev, imamo te zaenkrat v popoldanskem času, vsak dan razen sobote, ki je namenjena slušateljem, da si samoiniciativno izpopolnjujejo in predvsem utrjujejo znanje, pridobljeno v teku predavanj. Razen tega so dopoldanske kapacitete še nezasedene, ker je važno, da si tudi predavateljski kader pridobi ustrezne izkušnje. Edini problem, ki se je pokazal, je v tem, da gospodarske organizacije težko pogrešajo ljudi v rednem delovnem času, vendar ho najmo, da bomo v prihodnjem letu vpeljali jezikovne tečajje tudi dopoldne. Zlasti za gostinske in turistične delavce, pa tudi za trgovino, kjer imajo deljeni delovni čas. Poleg tečajev, ki so zdaj v teku, bomo po vsej priliki v bližnji prihodnosti uvedli še tečajje za italijanščino in ruščino, za kar vlada že zdaj veliko zanimanje. Zdi se, da bo treba potrebe določenih delovnih mest povezati z znanjem kakšnega jezika.

Obstojte morda kakšne težave s predavateljskim kadrom? smo vprašali.

Ne, je odvrnil tov. Mavec. Zaenkrat imamo dva redna predavatelja, ostali so honorarni. Pač pa so zahtevne zlasti pripreme, kajti učno snov je treba pripraviti za minute natančno, kar pomeni, da je ni mogoče raztegovati in tudi ne krajšati. Ura traja 45 minut.

Na vprašanje, kdo te tečajje financira, in kolikšna je cena posameznega tečajja, je tov. Mavec dejal:

Obstojte v glavnem tri oblike financiranja. Nekaterim plačajo vse stroške gospodarske organizacije, drugim del stroškov, medtem ko tretji plačujejo vse sami. Cene znašajo za francoski začetni in nadaljevalni tečaj 75 tisoč, za angleški in nemški po 45 tisoč in za konverzijski tečaj 30 tisoč dinarjev. Cene so iste kot v Ljubljani in Mariboru.

In ne samo cene - tudi oprema. Zavod ima učilnico in laboratorij z vsemi najodbojnimi pripomočki. Zavod za tehnično pomoč je prispeval dva magnetofona in episkop, ostalo opremo, kot slušalke, pohištvo in drugo pa je prispevala gospodarska zbornica.

morajo aktivni prosvetnih delavcev spremljati pripravo statuta in občasno pregledati, kako kolektivni v tem pogledu napredujejo; prav tako bodo morali nakazovati rešitve določenih problemov, posebej tam, kjer bo treba sprejeti načelno enotna stališča.

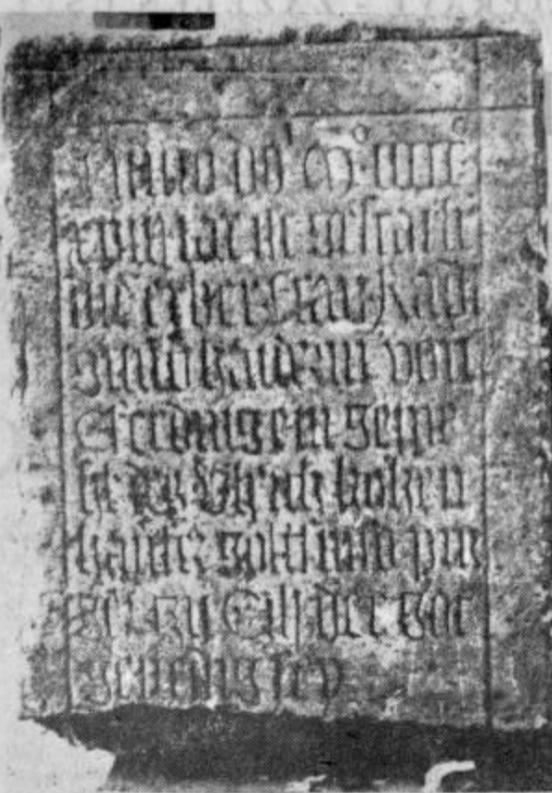
Aktivni bodo morali spremljati idejnost pouka, o tem razpravljati in sprejemati sklepe o metodah dela in uvajanju pozitivnih izkušenj. V tem smislu bo potrebno sistematično in načrtno vzgajanje prosvetnega kadra po vseh zbornicah, tako da bodo usmerili perspektivne ljudi v izredni politični študij, ki ga tudi za prosvetne delavce pripravlja občinska politična šola pri delavski univerzi oziroma ideološka komisija pri občinskem komiteju ZKS. Vpisovanje naj bi temeljilo na spoznanju, da je za kvalitetno delo v šoli potrebna tudi idejno politična širina in poglobljeno spoznanje na področju družbenih znanosti, kar je posebej važno za tiste prosvetne delavce, ki poučujejo družbene predmete, potrebno pa je seveda tudi vsem prosvetnim delavcem, če naj ti uspešno aktualizirajo pouk, čustveno in prizadeto podajajo snov ter zavestno delajo v šolskih zborih in organih samoupravljanja v šolah.

Spričo tega, da doslej kadrovske politike praktično sploh ni bilo, naj bi aktivni prosvetnih delavcev vplivali zlasti na sprejemanje novih učnih moči v šole. Primeri, ko gre za nekakšno »politično« protežiranje (kakor recimo na III. osnovni šoli v Celju), bi bilo odpraviti.

Ena izmed važnih nalog aktivov prosvetnih delavcev bo, da bodo skupaj z osnovnimi organizacijami ZK vplivali na aktivizacijo zbornice in sindikalnih organizacij, da bo sindikalni program osnova za študij po kolektivih, ki naj odpira razprave in vzpodbuja k razčiščevanju stališč. Komunisti bi morali biti iniciatorji poživiljenega in idejno bogatejšega dela sindikalnih podružnic; dali naj bi tudi pobudo, da bi te organizacije vnesle v program dela študij, ki bo dopolnjeval idejno delo v šolah.

V tem smislu daje zgleden primer osnovna organizacija ZK na Hudinji. Članstvo dela v treh komisijah: v socialno zdravstveni, gospodarski in učno vzgojni. Komisije so delale analize ter se povezale z organizacijami ZK v gospodarskih organizacijah in na terenu. Glede idejnosti pouka je vsak član prevzel določen predmet in ga v skladu z učnim načrtom konkretno obdelal.

Nazadnje naj bi komunisti pravilno tolmáčili vse ukrepe na področju šolstva, kot na primer pomen Horac legalis, uvedbo halj za dijakinje, prepoved kajenja v šolah itd. Ob kratkem, gre za program, ki naj bi doprinesel delež k vsebinski presnovi našega šolstva.

Pri delih za popravilo opatijske cerkve v Celju so delavci našli zanimive srednjeveške najdbe. Pri kopanju temeljev ob severni stranski ladji so v globini 80 cm našli več skeletov. Vsak skelet je imel na prsih poveznjen lonec. Omenjeni način pokopa je glede na vse okoliščine dokaj nenavaden. Dajanje raznih predmetov v grobove, kakor tudi hrane, s pojavom krščanstva preneha. Po drugi strani pa pokop v cerkvi izključuje drugačen pokop kot krščanski. Torej so morali ver-

jetno tudi pri krščanskih pokopih včasih obdržati neka starih »poganskih« običajev. Razen navedenih skeletov so našli v temeljih opornega stebra vzdani nagrobnik iz prve pol XVI. stol. Tudi ta je zanimiv iz več razlogov. Napis se glasi: Anno do(mini) M^oCCCC^o XVIII iar ist gestarbe(n) die erber frau Radigund haiderin von Eferdiugem gemehl de Vlrich hohenhantler gotsmid purger tzu Cilj der got genedig sey.

Zanimive najdbe odkrite v opatijski cerkvi

Iz napisa sledi, da sta bila 1518 pokopana (verjetno v tej cerkvi), Radigunda in njen mož, celjski meščan Ulrik, zlatar po poklicu. V opatijski cerkvi sta samo dva nagrobnika - vzdana sta v cerkvi - ki sta starejša od zgoraj omenjenega. Prvi iz leta 1421, škofa Hermana, pisan v latinščini in letnica vdešana z rimskimi številkami. Drugi nagrobnik pa je iz leta 1503. Postavljen je v spomin nekega Andreja Hohenbarterja. Nagrobnik je pisan v gotični in v letnico, izpisano v arabskih številkah, kot je v tem času že splošni običaj. Zato se toliko bolj preseneča naš napis, ki ima - morda pod vplivom »starokopitnega« kamnoseka - letnico še izpisano z rimskimi številkami. Napis obrobja enostaven dvojni okvir brez vsake reliefne upodobitve. Znano je, da je bila opatijska cerkev zidana že v X^o stol. Na podlagi iz temeljev izluščenega nagrobnika pa sedaj vemo - to dosedaj še ni bilo znano - da so cerkev v XVI. stol. že precej temeljito popravljali. Iz napisa končno tudi izvemo, da je bila v Celju v XVI. stol. že razvita zlatarska obrt. Po izjavi opata Kovačiča, ki je na nove najdbe tudi prvi opozoril Mestni muzej, pa opatijska cerkev zlatarskih predmetov iz tega časa nima. L. Boltá

PREBERITE

MEDGIMNAZIJSKO SREČANJE

Pretekli četrtek so dijaki brežiške gimnazije priredili za svoje celjske sovratnike literarni večer. Na tem večeru so recitali pesmi francoskega pesnika G. Apollinaira - v francosčini in slovenščini. Takšne vrste srečanja so za mlade dijake prav gotovo dobrodošla - o tem pričča tudi velika udeležba.

STAREŠINSKI SVETI!

V celjskem okraju je v pionirsko odrede vključeno okrog 41.500 pionirjev in mladincev. Starešinske svete pa ima le 45 odstotkov odredov. Ker bi bilo prav, če bi imeli te svete vsi odredi, so na zadnji seji izvršnega odbora okrajnega odbora SZDL menili, naj bi starešinske svete volili hkrati z novimi šolskimi odbori. To bi bilo toliko važnejše, ker naj bi bili prav ti sveti, ki bi usmerjali delo pionirske organizacije na šolah.

POPRAVEK

V zadnji številki je v članku V šolstvu doseči še boljše uspehe, ki je bil objavljen na 4. strani, prišlo do nekih napak. Zadnji odstavek bi se moral pravilno glasniti: Na osnovi analize in razprave je izvršni odbor okrajnega odbora SZDL sprejel nekatere sklepe, ki naj bi prispevali k hitrejšemu odstranjevanju obravnanih slabosti ter utrjevanju vseh tistih uspehov, ki smo jih v našem šolstvu že dosegli.

STORE

DPD Svoboda v Štoreh ima sedem sekcij, ki so v pretekli sezoni izvedle 35 prireditvev s preko 4.800 obiskovalci. Število obiskovalcev je v primerjavi s predzadnjo sezono naraslo za 33 odstotkov. Hkrati je padlo število gostovanj drugih prosvetnih društev in Svobod v Štoreh. J. M.

ZDRUŽITEV ZAVODOV ZA PEDAGOŠKO SLUŽBO

Po priključitvi nekaterih občin imamo v našem okraju dva zavoda za pedagoško službo - prvega v Celju in drugega v Krškem. Spričo tega, da celjski zavod opravlja službo za področje starega okraja in krški zavod svoje službe ne more opravljati uspešno, je izvršni odbor OO SZDL na svoji zadnji seji sprejel v zaključkih tudi priporočilo, naj bi oba zavoda združili. S tem bi bila dosežena boljša organizacijska enotnost. Združitev naj bi podprli tudi ustrezni forumi.

RETROSPEKTIVNA RAZSTAVA V SLOVENJEM GRADCU

Pred nedavnim so v Umetnostnem paviljonu v Slovenjem Gradcu odprli retrospektivno razstavo baročnih slikarjev Straussov. Ob tej priložnosti so v Slovenjem Gradcu priredili dvojne koncertne večere, med njima večer baročne glasbe, v katerem je nastopil godalni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom dirigenta Jakova Cipčija.

Razstavo slikarjev Straussov, o kateri bomo še pisali, so si pred kratkim ogledali tudi gostje iz Gradca - namestnik deželnega glavarja prof. dr. Köhren in spremstvu sodelavke, umetnostne zgodovinarke gospe dr. Amgard Eckhart ter gospoda Petra Schalla, sekretarja ljudske univerze »Urania« v Gradcu. O razstavi so se izrazili zelo pohvalno.

Delo in umetnost ga navdušujeta

Ko je VLADIMIR STOVICEK dokončal meščansko šolo v Krškem, je pokojnemu strokovnemu učitelju Dragotinu Umeku zaupal, da se je odločil za vpis v umetniško obrtno slikarsko šolo. Učitelj se mu je od srca nasmejal in ga vprašal, če bo tam »za ajstrajherja«. Morda je Stovička prav ta opazka pripeljala na pot trdnega in vztrajnega študija. Postal je kipar in velik umetnik. Cenijo ga doma in v tujini.

Stopil sem v njegov atelje in ga zalotil pri izdelavi plakete narodnega heroja Stana Francuška in maršala Tita. Skromno, toda pazorno mi je razkazal svoja umetniška dela, ki jih je bogata zbirka. Ko pa sem ga zaprosil za razgovor, je sprva okleval, kasneje pa je le pristal.

Ste domačin?

Seveda, četavno sem se rodil v Boštanju pri Sevelci.

Kdaj ste prišli v Krško?

Leta 1900.

Kje ste študirali?

Osnovno šolo v Leskovcu, meščansko v Krškem, umetno obrtniško šolo v Ljubljani pri profesorju Repiču, v Pragi sem od leta 1913 do 1914 obiskoval specialno umetniško obrtno šolo, leta 1919 pa sem napravil sprejemni izpit na akademiji za upodabljalno umetnost v Pragi, ki sem jo leta 1924 dokončal z odličnim uspehom.

Po narečju Vas ne bi sodil za domačina. Govorite precej mehko, kajne?

Morda. Starši so bili Čehi.

Kako vam je všeč Krško in njegova okolica?

Poznam tujino in naše kraje. Toda Krško in okolica sta mi resnično posebno pri srcu. Ponosen in vesel sem, da živim v tem kraju.

Zadoščanja ali v neprijetnem nemiru negotovosti zaradi kritike?

Vedno sem vesel, ko dokončam delo. Seveda, če pride do kritike, seveda.

Neutruden umetnik Vladimir Stoviček med delom v svojem ateljeju

daj delam največ po naročilu, toda povsem bom zadovoljen šele takrat, ko bom ustvaril nekaj samoiniciativnega. Priznam pa, da se vedno kritike bojim.

Katero znanco, prijatelje najbolj cenite?

Globoko sem cenil pokojnega prijatelja dr. Mirka Pretnarja iz Ljubljane. Enako cenim tudi profesorja Franca Vardjana iz Leskovca in prof. dr. Mihajla Roštharja iz Goleka pri Krškem.

Kaj imate še v načrtu?

Pripravljam se za samostojno razstavo, ki bo v jeseni naslednjega leta v Novej mestu. Morda mi bo uspelo razstavljati v naslednjem letu v Parizu.

Zdi se mi, da v Krškem še niste razstavljali?

Ne.

Zvedel sem, da sodelujete s celjskim muzejem NOB; že dolgo?

Že več let. Ker bo 29. novembra otvoritev muzeja NOB v prenovljeni stavbi, bom v ta namen izdelal več plaketa narodnih herojev iz Kozjanskega oziroma celjskega področja.

Ali vam je Celje všeč?

Zelo mi je všeč.

Največje priznanje, ki ste ga dosedaj dobili?

Trdinova nagrada in leta 1951 v Parizu, častno priznanje Salon Artistes Francais. V katerih državah ste doslej razstavljali?

V Avstriji, Holandiji, Italiji in ZAR.

Vaš konjiček?

Cebelarim.

Vaše želje?

Da bi lahko čimveč ustvaril in da bi bila moja zapuščina mestu Krškemu čimvečja in bogata.

Ob kozarcu domačega mošta sva obujala spomine na preteklost in govorila o sedanjosti. Ko sem zapuščil bogat atelje in se poslovil od Vladimira Stovička, se mi je vrnil zaključek, da je velik umetnik deležen premalo pozornosti. Se je čas, da na doknadimo zamajeno.

Drago Kastelic

Kakšne filme bomo letos še gledali v Celju?

Celjsko kinopodjetje nam je posredovalo seznam filmov, ki jih bomo v Celju lahko videli še letos. Kakor meni, so vsi ti filmi vsebinsko zelo razgibani in bodo kinoobiskovalce v celoti zadovoljili.

Od DOMACIH filmov bodo v tem letu na sporedu Samorastniki, Radopolje, Dvojni obroč in nemško-jugoslovanska koprodukcija z dyeh delih po romanu Karla Maya Skrivnosti Orienta, nadalje filma Otoki in Operacija Tizian.

ITALIJANSKA filmska proizvodnja bo zastopana s filmom Marina, NEMSKA pa s filmi Ubežnik, Novela o šahu in Nisem Casanova.

Od ANGLESKIH filmov bomo lahko videli Milijonarka, V zavetju noči in Devetintrideseto stopnico.

Na sporedu bo kar pet FRANCOSKIH filmov - Dober pouk, Proti Jamaiki, Pogled z mostu, Obleganje Sirakuze in Kapetan Faraks.

Poleg MEHISKEGA Viharja nad Mehiko in Črna orla, bo na sporedu še po en SPANSKI (Potepuhi) in po en japonski (Prištančiče užitek).

Najštevilneje je seveda zastopana AMERISKA filmska industrija. Tako bodo kinoobiskovalci lahko videli prepovedane strasti, Pomočno revijo, Zgodbo o Kubi, Razkošje v travi, Zadnji vlak iz Gun Hilla, nadalje filme - Osamljeni so hrabri, Butterfield 8, komedijo Na divji zahod (v njej bodo nastopali nekdanji slavni komiki bratje Marx), Njeno edino ljubezen, Aprilsko ljubezen in morda še kaj.

Morda edinstven primer

Društvo prijateljev mladine v Vidmu-Krškem je zelo delavno. To so zvedeli tudi v ZDA. Glasilo slovenske narodne podporne jednote »Prosveta«, ki izhaja v Chicagu, je 17. septembra 1963 priobčilo članek pod gornjim naslovom. Avtor sestavka je dobesedno o dejavnosti DPM v Vidmu-Krškem napisal tole:

»Ker so letos s pomočjo DPM v Krškem vrstu ustanovili pionirsko knjižnico in uredili prosto učilnico za varstvo šolskih otrok, so stali organizatorji pred težko nalogo, kako zagotoviti otrokom pomoč pri učenju in nadzorstvu. Požrtvovalni člani in članice DPM pa so stvar kar hitro rešili. Sestavili so urnik, po katerem vsak en dan od dveh do šestih »dežura« v vrtno, prosvetni delavec pa pride za dve uri, da pregleda naloge. Otroke, ki se tu uče, so v šoli pohvalili. Vse to nudijo otrokom brezplačno. Od šestih dalje lahko otroci gledajo televizijo, če je otroški program.

V stavbi je še ena prosta soba, v kateri delujejo krožki: dramski, filmski, lutkovni, šahovski, modelarski, foto in vrtnarski krožek, v katerih je vključenih 209 otrok.

Tako so v Krškem na mah uredili varstvo šolarjev, ki so se prej podili po cestah. Problem, ki ga poznajo tudi v drugih krajih, so rešili brez denarja in brez investicij...»

Prav je, da tudi naši bralci vedo, o čem pišejo v tujini iz naših krajev.

Neprijeten rekord

Kadar kakšna kokoš znese veliko jajce, celo tako s tremi rumenjaki, vedo daleč naokoli za pernato rekordko. Toda kokoš pri hiši Popovičevih v Vrbsu se je odločila za obraten rekord. Nekega jutra je ob običajnem kokodajsanju spravila na svetlo jajce veliko kot oreh, težko komaj 10 gramov.

Mislimo, da bo kokoš ravnala v svojo veliko škodo, če bo s takimi rekordni nadaljevala.

SKRBNE PRIPRAVE - ZAŽELENI USPEH

Za 42-urni delovni teden

Sedemindeseti člen zvezne ustave določa, da ima delavec pravico do omejenega delovnega časa. Zadržano je, da traja delovni čas največ 42 ur v tednu...

To ustavno določilo je sprožilo ne samo izredno odobravanje marveč tudi veliko zanimanje. V kolikor bi bil administrativni prehod iz 48 ur na 42-urni teden več kot enostaven, pa namen skrajšanja delovnega časa ni v tem, da bi ga proklamirali in uveljavili ne glede na možnosti in specifičnosti, marveč samo v tem, da uvedba novega delovnega časa ne sme vplivati na zmanjšanje proizvodnje, niti na zmanjšanje osebnih prejemkov. Nasprotno — v tem ukrepu, v skrajšanem delovnem času, bi lahko iskali kvečjemu boljše in večje proizvodne uspehe in zlasti še večje osebne prejemke.

Prehod na 42-urni delovni teden je pred približno dvema mesecema priporočila posebna komisija zveznega Izvršnega sveta. V tej zvezi je priporočila vsem delovnim organizacijam, naj se takoj lotijo priprav in v ta namen sestavijo dokumentirane analize gospodarskih, finančnih in drugih učinkov ob skrajšanem delovnem času in seveda prav tako podoben načrt organizacijskih in gospodarskih ukrepov, ki bi v vsaki fazi skrajševanja delovnega časa zagotovili ustrezno raven produktivnosti dela in uspešnosti poslovanja. Razumljivo je, da vsi ti ukrepi ne smejo iti na račun povečanega nadurnega dela. Zato mora prehod na skrajšani delovni čas kvečjemu pomeniti mobilizacijo notranjih rezerv. In končno, prehod na skrajšani delovni čas zahteva nadaljnjo izpopolnjevanje sistema nagrajevanja.

Osnovni pogoji prehoda na skrajšani delovni čas tičijo torej v teh zahtevah:

● upoštevanju bodoče dinamike proizvodnje in produktivnosti dela ter

● v previdevanju določenega povečanja osebnih dohodkov.

Kot kažejo dosedanje izkušnje, se delovne organizacije lotevajo tega problema izredno previdno. V kolikor ta previdnost izhaja od temeljite analize vseh notranjih odnosov, ki lahko vplivajo na skrajšani delovni čas ob istočasnem povečanju proizvodnih uspehov ter zboljšanju sistema nagrajevanja, je v redu, v kolikor pa je ta »previdnost« rezultata čakanja na neke vzore in šablone, ki jih naj dajo drugi, pa so na hudo napačni poti.

Ustavno določilo o uveljavitvi 42-urnega tednika so vsi delovni ljudje toplo pozdravili. Zato bi kazalo to zanimanje izkoristiti v največji možni meri. Četudi so v delovnih organizacijah imenovale posebne komisije, ki naj proučijo uvedbo skrajšanega delovnega časa, bi kazalo v to akcijo zajeti prav vse člane kolektivov. Če kdo, potem so prav vsi zaposleni v kolektivu zainteresirani, da se skrajšani delovni čas uveljavi brez škode za proizvodnjo in brez zmanjševanja osebnih dohodkov. To pa hkrati pomeni, da bodo lahko dali vrsto koristnih pobud za uveljavitev 42-urnega delovnega tedna, vrsto sugestij za zboljšanje organizacije dela, za odkrivanje notranjih rezerv in podobno.

V tej akciji ni in ne more biti šablon. Tu ni vzorcev, ki bi jih lahko v celoti posnemali in prenesli v lastno delovno okolje. Zato bodo tudi priprave na uvedbo skrajšanega delovnega časa potekale v različnih kolektivih različno, vsekakor pa ob temeljiti analizi lastnih pogojev in možnostih. Zato je razumljivo, da bodo v nekaterih kolektivih prej sprejeli sklepe o uveljavitvi 42-urnega delovnega tednika, drugod pa pozneje.

Akcija ni enostavna in je ne kaže

podcenjevati, saj bo lahko njena uresničitev ob nesolidnih pripravah prej rodila slabe, kot pa pozitivne rezultate.

In še nekaj — prehod na 42-urni delovni teden ni samo stvar kolektiva, marveč tudi naloga in obveznost celotne komunalne skupnosti.

Prav zato so bile pri občinskih skupščinah imenovane komisije, ki naj spremljajo to delo, ga analizirajo in pomagajo povsod, kjer bo treba. Povsem razumljiva in umestna je tudi velika angažiranost gospodarskih zbornic ter njihovih organov. M. Božič

Gostinci ne bodo želeli zaostati

Zadnja seja sveta za turizem in gostinstvo pri krajini gospodarski zbornici v Celju je opozorila tudi na 42-urni teden, oziroma na delo komisije, ki mora proučiti ta problem in predlagati vsaj okvirne smernice za njegovo rešitev, oziroma za uveljavitev enega od ustavnih določil.

Razprava o prehodu na 42-urni teden je pokazala, da se gostinski delavci zavedajo naloge, s katero se bodo morali spoprijeti, hkrati pa tudi težave, na katere bodo naleteli in katere bi imeli kadri, če bi skrajšanega delovnega časa ne uvedli.

S kvalificiranimi delavci imajo v gostinstvu težave že zdaj. Redki so, ki ostanejo v tej stroki; več je namreč tistih, ki zaradi neurejenih razmer v nagrajevanju, ali drugače povedano, zaradi sorazmerno nizkih prejemkov, odhajajo drugam. Če so doslej vsi ti ljudje odhajali iz gostinstva zaradi prejemkov, potem je gotovo, da bodo v prihodnje odhajali tudi zaradi delovnega časa. Vse to go-

vorji, da se bodo morali tudi kolektivni gostinski podjetji resno spoprijeti s proučevanjem prehoda na 42-urni teden. Gotovo je, da to delo ne bo lahko. Toda zdaj ne gre za to — bi ali ne, temveč samo še za imperativ — kako, da delo ne bo trpelo, da bo promet ostal vsaj na isti ravni in da bodo tudi prejemki najmanj takšni, kot so dosedanj. Odgovor na to vprašanje pa bodo našli v temeljiti analizi dosedanjega dela, v analizi prometa, obiska v posameznih dnevih in celo urah in podobno. Za rešitev tega problema pa seveda ne bodo zadostovale okvirne smernice, šablone in podobne reči, temveč samo podrobna proučitev lastnega stanja v podjetju.

Če bodo hoteli v gostinstvu zmanjšati fluktuacijo in dati ustrezno spodbudo zaposlenim, potem bodo morali odpri tudi to vprašanje; pa ne samo odpri, marveč tudi zadovoljivo rešiti.

NAŠ OBISK v Ljudskem magazinu

Izložbe so polne in vabijo... Pred njimi se ustavljajo ljudje in gledajo, primerjajo in izbirajo. Ze tu in šele potem v trgovini, ki je podobna živahnemu mravljišču.

Tako je v Ljudskem magazinu vsak dan, od jutra do večera. Seveda, naval je večji ob dnevih, ko imajo v podjetjih in ustanovah izplačila osebnih prejemkov.

— Kako ste se založili za zimo in kako sami ocenjujete založenost, smo zastavili vprašanje direktorju trgovskega podjetja Tkanina-Galanterija, tov. Mlinariču.

— Storili smo vse in to bomo tudi v prihodnje, da bomo kar najboljše založili, da bo izbira blaga kar se da velika. Seveda pa imamo pri tem težave, ki jih skušamo z vestnim in prizadevnim delom odpraviti. Primanjkuje namreč težke konfekcije pa tudi blaga za zimske plašče. Assortiment volnenih izdelkov se je zmanjšal. Vzrok za to lahko iščemo v povečanem izvozu, medtem ko uvoza ni.

— Mi skušamo to stanje popraviti s tem, je dodal tov. Lah, da iščemo stike z vsemi proizvajalci in kupujemo pri njih, kar se pač da.

— Morda bo potrošnike zanimalo to, je spet povedal tov. Mlinarič, da bomo že v novembru in decembru dobili zimsko perilo iz nekaterih vzhodnih držav.

Obrtni servis v Štorah

Na zadnji seji krajevne skupnosti v Štorah so razpravljali tudi o obrti. Ugotovili so, da gospodinjstvo uslužnostni servis s pralnico, krpalnico in krojaštvom lepo napreduje. Menili pa so, da ostala obrt precej šepa in se ne razvija vzporedno z ostalo, zelo živahno komunalno dejavnostjo v Štorah. Najbolj pogrešajo zidarje, kleparje in ključavničarje. Seveda pa te dejavnosti razen občanov in ustanov najbolj pogrešajo hišni sveti. Le-ti imajo v upravljanju 74 stavb družbenega premoženja. Trenutno jim manjša popravila opravljajo delavnice štorske železarne, ki pa so zadnje čase močno zavzete za lastnimi naročili in rekonstrukcijo tovarne. Da bi ta problem zadovoljivo rešili, je svet krajevne skupnosti imenoval komisijo, ki naj bi uredila vse potrebno za ustanovitev obrtnega servisa.

J. M.

— Precejšnje težave imamo tudi zaradi pomanjkljivega tehničnega opisa blaga, je spet dejal tov. Lah. Nekateri proizvajalci to nalogo zanemarijo; mi pa imamo spričo tega velike nevšečnosti, saj ne moremo prodajati blaga, ki ga ne poznamo.

— Ali ste zadovoljni s prometom?

— Smo, je odgovoril tov. direktor. Stevilke namreč kažejo, da v redu izpolnjujemo predvidevanja in da bomo postavljene naloge ne le izpolnili, marveč tudi presegli.

— Na zadnjem obnem zboru vaše sindikalne podružnice ste veliko govorili o gradnji prepotrebne skladišča. Prosim, kako je s to zadevo?

— Mi se zavzemamo, da bi do gradnje prišlo čim prej. Skladišče namreč nujno potrebujemo. Zato bi radi, da bi tudi pri merodajnih činiteljih našli naleteli na polno razumevanje in pomoč. Kakor hitro bo padla odločitev glede lokacije (v načelu je odobrena nekje v bodočem središču celjskega mesta, torej blizu hotela Celeia), bomo začeli z zaključnimi deli, z načrti in podobno. To skladišče bo grajeno v tipu veleblagovnice. Sprva ga bomo uporabljali kot skladišče, pozneje pa, zlasti še, če bodo načrte potrdili tudi ekonomski računi, ga bomo spremenili v veleblagovnico. To skladišče, oziroma ta veleblagovnica bo imela okoli 3.000 kvadratnih metrov prodajnih površin.

Drug problem, s katerim se ukvarjajo, je še dejal tov. Mlinarič, pa je ureditev sedanjih prostorov Ljudskega magazina. Ugotavljamo namreč, da ti prostori ne ustrezajo, da imajo veliko stebrov, da moramo blago dovažati z glavne in najbolj prometne ceste in podobno. S primerno ureditvijo bi lahko povečali prodajne površine od dosedanjih 800 na skoraj 2.000 kvadratnih metrov. Prav tako bi uredili ves dovoz blaga z zadnje strani, da bi potem ne ovirali več prometa na Stenotovi oziroma Prešernovi cesti. Seveda, to so zaenkrat le še razmišljanja za rešitev tega vprašanja. Drugo pa je, kaj bodo rekli ekonomisti; ali se nam bo sploh splačalo začeti to delo, ali ne.

Gotovo je le eno, medtem ko novo skladišče v tipu veleblagovnice nujno potrebujemo, pa bomo preuči tudi sedanjih prostorov Ljudskega magazina temeljito proučili.

M. B.

Mate, Franjo in Stipe so se pripeljali točno ob dogovorjenem času. Ob pristajanju so planili trije psi na kopno. Bili so visoki, vitki, zelo kratko odlakani, beli z rjavimi lisami, dolgimi repi in dolgimi ošiljenimi uhlji. Poenterji, vendar ne čistokrvni in izredno živahni, sem ugotovil.

Vstopil sem v motoriko in že smo brzeli otoku Tjikota nasproti. Pred nami je bil lov na kunce.

Dopoldansko, še rahlo nakodrano morje, se je umirilo, nebo očistilo in sonce je kar naprej neusmiljeno pripikalo.

Ko sem se vsedel v čoln, sem si bolj temeljito ogledal moje tri tovariše. Vsi so imeli na nogah debele volnene nogavice in opanke, podplatene z avtogumom. Dolge hlače in majice, na glavi pa široka slamnata pokrivala. Franjo je opazil moje začudenje, pa je dejal:

Takšno obuvanje je najboljše. Čelo najdebelejši gumijasti podplat vzdrži tukaj samo eno lovsko sezono. Profilirani podplati so slabi; tu je preveč ostrih skalnatih robov, zato se takšen podplat preveč zažre v skalovje. Najboljši je raven, debel in nekoliko hrpav podplat. Z vašimi gumijastimi copatami boste težko hodili, je še dejal. Tudi puško smo vzeli za vas seboj. Dvanajstica je. S takšnimi streljamo tu.

Izročil mi je dobro brezpetelinko in pas z naboji, polnjenimi samo na pol. Kajti kuncev ne streljamo na daleč, največ na 20 metrov. Pravijo, da jim teren ne dopušča daljših strelav; odbojne šibe pa so lahko zelo nevarne.

Čez dobre pol ure smo že pristali. Psi, ki so bili ves čas zelo nemirni in ki so venomer gledali na otok, so že kakih dvajset metrov pred obalo skočili v morje. Privezali smo barko, pijačo pa obtežili in jo potopili v morje. Tako se je začel moj prvi lov na kunce.

Kunec lovijo na otoku v glavnem od avgusta do novembra, od februarja do julija pa kuncu vsakih 28 dni pometujejo ter se tako izredno hitro množijo.

Otok je precej dolg, visok pa kakih sto metrov. Obrasel je z nizkim skrivljenim in vase potegnjenim ostrim grmovjem. Narava tu ni bogata, Krš, pravi dalmatinski krš, razbrzdano od dežja in vetrov, obdelan od soli, poln navidezno gladkih, pa vendar drobno hrpavih površin, prepreden z žlebičji in žlebovi, drobnimi useki in kot britve ostrimi robovi. Dobro je bilo treba paziti, da se noga ni kam zataknila.

Razvrščeni v strelce smo se pomikali naprej. Pred seboj sem v grmovju zagledal psa. Dolg, stegnen in ukrivljen rep je dal čudno sliko. Stipeta sem opozoril na psa.

PRVIČ NA KUNCE

REPORTAŽA Z NAŠIH OTOKOV

Počakajte, takoj pridem, je dejal in stopil h grmovju. Tudi sam sem se pomaknil bliže, na kakšnih deset metrov. Pa še ni bilo dovolj.

Se bliže, in pripravite se, je opozoril Stipe.

Ko sem tako stal na preži, je počilo. To je psa nekoliko zmotilo; pa je vendar obstal na mestu. Potem je Stipe zalučal velik kamen v grmovje. Zatem še enega; tokrat ne zaman. Tedaj se je za drobnim kuncem pokadilo tudi iz moje puške. Prekopnilo ga je na kakih petnajst metrov in že ga je zagrabil pes.

Takrat sem si kunca prvič ogledal. Po obliki in barvi je skoraj popolnoma podoben našemu zajcu; samo da ga je za kakšen kilogram.

Takšni in podobni dogodki so se ponavljali dobro uro. Našteli smo devet kuncev.

Volnena srajca je žejno vpijala pot; zavihani rokavi pa so bili krivi, da je koža začela rahlo rdeti.

Na vseh teh otokih, ki so se pred nami vlekli kot rahlo napihnjeni mehurčki, so kunce, so mi pripovedovali. Kmalu, ko bo sonce zašlo, bo lov najboljši. Tedaj pridejo kunce na pašo iz svojih skrivališč. Čakali smo, da se je žareča krogla pričela stapljati z obzorjem. Lov se je zopet začel. Noge so me bolele čedalje bolj. Krš je počasi, a zanesljivo opravljal svoje delo. Psi so bili živahni, vendar so strelji redkeje padali.

Počasi smo se vračali z drugega vrha. Tedaj je Mate opazil čredo ovac.

Končajmo tovariši, je predlagal. Pred nami ovec plašijo kunce, mi pa ovce. Zato uspeha ne bo.

Po Matinem predlogu ni padel noben strel več. Bilo mi je kar prav. Neprestano gledanje v tla, ali bom stopil prav naprej, ali se bo kje pojavil kak kunec, me je pošteno izmučilo. Skozi podplate pa sem čutil vsako najmanjšo vzboklinico.

Za prvič kar dobro so mi dejali. Od dvanajstih kuncev so bili štiri moji. Bil sem zadovoljen.

Neverjetno živahni psi so napravili dober vtis. Štiri ure temeljite gonje vzdrži samo tam aklimatiziran pes. Ko smo prispeli v zalivček, smo se najprej krepko založili z ribami in kruhom ter šele potem splahnili grla s črnico.

Hoteli so mi izročiti vse kunce, ki sem jih uplenil, pa sem si izgovoril le enega za gospodinjstvo. Podarjenega kunca sem ji izročil in tako drugi dan izvedel, kaj je marendica. »Ovo će biti fino za marendu,« mi je dejala prejšnji večer...

Valter Dvorsček

Kdo je odgovoren?

Opekarne — ali kakor jih bolj zveneče imenujemo; industrija gradbenega materiala, so po svoji proizvodni opremljenosti silno zastarele. Odvisne od vremenskih razmer (sušenje) so to obrati, ki morajo zaposljevati v proizvodnih konicah sezonsko delovno silo. Izhod iz položaja je rekonstrukcija, je prehod na modernejši način proizvodnje.

Tako je kolektiv opekarne Ljubčana-Bukovžlak v letu 1960 zaprosil za rekonstrukcijo kredit iz investicijskega sklada občine in okraja 9 milijonov in 350.000 dinarjev. Ker pa pozneje občina in okraj nista izpolnila obvez, je odpadel tudi kredit iz republiškega sklada in to v znatno višji vsoti 46 milijonov in 864.000 dinarjev. Kolektiv je medtem, v prepričanju da bo kredit dobil, začel rekonstrukcijo z lastnimi sredstvi v višini 41 milijonov in 246.000 dinarjev. S temi sredstvi je izvršil prvo fazo rekonstrukcije, ki pa je nato »zmrznila«.

Rezultat: Proizvodnja se ni povečala, zgradbe služijo za skladišče opeke, delovni pogoji niso za troh-ko boljši, kolektiv je ob skoraj 42 milijonov prihranjenih sredstev, problemi so ostali isti. Nizki dohodki, porazna fluktuacija delovne sile.

Kdo je zdaj kriv za nastale razmere? Delovni kolektiv, ki je morda verjel na besedo, ki ni bila izpolnjena? Ali morda kriterij odgovornih činiteljev, ki so ob prvi težavi s sredstvi črtali tisto manj v a ž n o.

(Iz poročila in razprave na letnem občnem zboru Občinskega sindikalnega sveta.)

IN SE POSTSKRIPTUM!

Prav tam, na občnem zboru sindikata celjske občine, je bilo govora o podražitvi gradbenih uslug. Med drugim tudi o tem, da je opeka dražja...

Ali lahko pričakujemo cenejšo v takih razmerah? Lahko le na račun osebnega dohodka delavcev, drugih rezerv tam ni. Toda ali je prav, da bi v naši družbi računali na tako rezervo. Prav je če imajo prednost najbolj akumulativna podjetja, predvsem izvozna, toda v hude disproporcije v razvitosti med različnimi panogami ne smemo zajadrti.

J. Kr.

Ali veste kje je ta ulica?

Takšno vprašanje spravi marsikaterga Celjana v zadrego. »Kje naj bi bila ta ulica?« premišljujeta oba, tisti, ki vprašuje in oni, ki bi moral odgovoriti, pa žal tega ne ve.

Po takšnem pogovoru postane mnogokrat tujec žrtev, saj ga domačin pošlje prav v napačno smer in tako traja ura ali več, da le-ta pride do zaželenega cilja.

Ali ne bi mogli to urediti drugače? Pri postaji bi uredili pregled ulic, saj jih imamo v Celju kar precej. Tako imajo baje urejeno v Mariboru in bilo bi prav, da bi jim sledili. Ne računajmo samo na odgovore miličnikov, teh je na naših ulicah razumljivo premalo. Čas pa je zlato, mar ne?

D. Frece, Celje, Gosposvetska ulica

Nevljudni strojevodja

V soboto (26. oktobra) sem po navadi odhajal z doma. Pohitel sem, tedaj pa sem že zaslišal hrupčega »Rogačana«, ki se je potegoval proti že dolgo zakolichenem in še vedno le na papirju obstoječem postajališču v Sentvidu pri Grobelnem. Zato sem še bolj pohitel, čeravno je ura (točna) kazala, da je še nekaj časa.

Ko sem šel mimo službenega voza, pa je strojevodja na veliko začudenje potnikov potegnil garnituro — manjkalo je namreč dve minuti do odhoda vlaka. Potniki, ki so tedaj bili še na tleh, so začeli skakati na vlak. Tedaj pa je vlakovodja, ki je videl, da obstaja nevarnost, velel ustaviti vlak.

Pozneje je tov. Lužar na vprašanja potnikov, zakaj je vlak začel premikati predčasno, odgovoril, da gre za vozni red. Pri tem pa se je izognil odgovoru o točnosti odhoda. Potniki pa smo kljub temu ostali prepričani, da je vozni red urejen prav zato, da se železniško osebje drži določenih časov za odhode vlakov. To pa še toliko bolj velja, ker v Sentvidu nimamo vlakovnega odpravnikarja, pa tudi zavetišča ni na provizornem postajališču. Ne pozabimo, zima se bliža.

Zaradi tega potniki še toliko bolj prosimo strojevodjo, da posveti temu na postaji Sentvid posebno pozornost.

Ivan Zogar, Sentvid pri Grobelnem

Motiv iz Logarske doline

POPISOVANJE VSEH INVALIDNIH OSEB V OKRAJU

Edinstvena akcija v naši republici

POPIS BODO OPRAVILI ORGANI ZA DRUŽBENE SLUŽBE PRI OBČINSKIH SKUPŠČINAH, KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V CELJU PA ZA OBMOČJE OKRAJA. POPISALI BODO VSE INVALIDNE OSEBE — DELOVNE INVALIDE, INVALIDSKE UPOKOJENCE, VOJAŠKE VOJNE INVALIDE, INVALIDE NOB, SOCIALNE PODPIRANCE, DEFEKTNE OTROKE ITD. POPISOVANJE NAJ BI BILO KONČANO V SREDINI NOVEMBRA.

Glede na to, da daje naš okraj za invalidnine 1,8 odstotkov ali milijard 500 milijonov dinarjev letnega narodnega dohodka, kakor glede na pridobivanje, da bi ta sredstva bolje in namensko porabili, je na pobudo sveta za zdravstvo in socialno varstvo okraja Celje okrajna skupščina pokrajnega zavoda za rehabilitacijo invalidov, da izvrši popis vseh invalidnih oseb v okraju. Zavod, ki je dobil od sveta ustrezno materialno pomoč, se je na to akcijo, ki je edinstvena v naši republici, že ne tudi v zveznem merilu, temeljito pripravil. Popis bodo opravili organi za družbene službe pri občinskih skupščinah za svoja območja, ter komunalni zavod za socialno zavarovanje v Celju za področje okraja.

Komunalni zavod bo popisal vse invalide, ki prejemajo od nje invalidnine, to je delovne invalide, invalidske upokojenke, starostne upokojenke pa samo tiste, ki prejemajo invalidnino zaradi telesne okva-

re. Razen tega tudi aktivne zavarovance, ki prav tako prejemajo invalidnino zaradi telesnih okvar.

Organi družbenih služb pri občinskih skupščinah pa bodo popisovali vse vojaške vojne invalide, to je invalide NOB, invalide JLA, bivše avstrogrške vojne invalide, invalide zavezniških vojsk, nadalje socialne podpirance, ki prejemajo socialne podpore, ter vse ostale invalidne osebe, ne glede na pravni naslov, vrsto invalidnosti in vzrok. Prav tako bodo organi družbenih služb popisali defektne otroke — kategorizirane in ne-kategorizirane; starostne upokojenke, ki imajo kateršnekoli okvare ali so invalidi, pa od zavoda za socialno zavarovanje še ne prejemajo invalidnine, oziroma po značaju telesne okvare za to nimajo pogojev.

Popisovanje bo seveda zajelo tudi kmečke in vse ostale prebivalce s kateršnekoli telesno okvaro. Popisane bodo vse invalidne osebe ne glede na spol, starost, pravni naslov, vzrok in

vsako morebitno pomanjkljivost. Pri zavodu za rehabilitacijo je razen tega določen vsak četrtek dopoldne (od 9. do 11. ure) kot uradni dan za pomoč in inštruktažo popisovalcem, imenovana pa je bila tudi sedemčlanska občasna strokovna komisija, ki bo vse podatke pregledala in strokovno obdelala.

Na osnovi podatkov, dobljenih iz popisa, bo napravljena posebna analiza, tako statistična kakor socialno zdravstvena in finančno ekonomska, kar bo omogočalo nadaljnje preventivne ukrepe v pogledu programiranja in planiranja za vsako leto in za sedemletni perspektivni načrt. Tako bo dobila družba splošni pregled o tem, kolikšno obremenitev predstavljajo invalidne osebe, pa tudi očit potrebo po kompleksni rehabilitaciji. Analiza bo naposled pokazala zdravstveno socialni in finančno ekonomski uspeh te družbene dejavnosti, potrebo po programiranju in financiranju v pogledu prekvalifikacije, rehabilitacije in zaposlovanja vseh invalidnih oseb, s čimer bo dana temeljna osnova za enotno in celovito skrb za vse invalidne osebe. To pa je toliko važnejše prav spričo tega, da je bila problematika invalidnih in za delo manj zmognih oseb v okraju že pogosto obravnavana, da pa je vedno ostajala nerešen problem.

S tem v zvezi je zavod za rehabilitacijo invalidov poslal popisovalcem ustrezne obrazce in obširna navodila, na terenu pa so bili tudi seminarji, ki so informirali popisovalce o vseh podrobnostih. Skrbna priprava te akcije bo pri občinskih skupščinah in zavodu za socialno zavarovanje še pred zaključkom popisa odstranila

F. D.

Ne ubij me mati!

Pred nekaj meseci se je Neža Goršak iz Zadovinka napolila v Krško. Za njo je prišla petletna nezakonska hči. Zelela je iti z materjo. Tu pa je bilo materine preveč. Zahtevala je od otroka, naj se vrne domov. Hčerka je ni vzela njenega opozorila dovolj resno. Tedaj pa je v materi zavrelo. Prijela je otroka, ga položila na kolena in pričela neusmiljeno pretepati. Ko je smatrala, da je njenega »junašca« dovolj, je otroka spodila z besedo: »smarš domov!« Sreče petletne punčke je pričelo močnejše utripati, toda želja po materini bližini, je bila močnejša od žganih udarcev. Deklica se ni obrnila proti domu, temveč je v prosečim pogledom in kretajo obstala kakor okamenela. Mati ni razumela njenega prošnje. Vsa besna se ji je približala, jo dvignila meter visoko in jo nemilostno tresčila na asfaltno cesto. Nemočno telesce se ni moglo upirati. Lastna mati je svoje »junaške« dejanje ponovila še enkrat. Otroka je »prijela« bolečino, vendar je bil strah močnejši od udarcev. Zaskrbljena je najhujše... Pričela je prositi: »MAMA, PUSTI ME, SAJ GREM DOMOV, NE UBIJ ME, MAMA!« Brezsrčna mati otroka sicer ni tretjič vrgla na asfaltno cesto, pa ni bilo na ulcu v pisnicu. Murda bi se nad otrokom se znesla, če ne bi prileteli bližnji delavci in zaščitili otroka. Gorškova je posrednikom resko odvrnila: »Otroka je moj in lahko delam z njim kar hočem!«

Otroka je tvoj, mati. Toda popolnoma bo tvoj sele takrat, ko bo občutil več materinske ljubezni, topline in skrbi. Ali se lahko ponašas s tem, da je otrok ves krvav odšel domov in da si bila zaradi take »ljubeznive« do svojega otroka kaznovana? Ali si pomislila, da je še bolj kaznovan tvoj otrok, ko izjavljas, da lahko delaš z njim kar hočeš. Otroka je sestavni del družbe in verjemi nam, da smo postali vsi zaskrbljeni zaradi tvoje početja tistega usodnega dne, ko je moral prositi za svoje življenje. Daj otroku tisto, kar od tebe pričakuje. Ko otrok ne bo več pričakoval in ko mu bo postalo srce trdo, ne bo več tvoj otrok!

D. K.

Ali bodo Zdolani oškodovani?

18. oktobra je krajevni odbor SZDL na Zdolah na svoji seji razpravljala o ukinitvi pošte na Zdolah. Seje so se razen predstavnikov PTT podjetja udeležili še: predsednik občinske skupščine inž. Franc Dragan ter predsednik občinskega odbora SZDL, Slavko Lipar. Predstavnik podjetja za PTT promet iz Novega mesta je seznanil navzoče o razlogih, ki so privedli do ukinitve pošte na Zdolah. Gre namreč za izgubo, ki znaša okoli 883.000 dinarjev letno. Izguba pa nastaja zaradi tega, ker je število oddanih PTT storitev pri Zdolski pošti zelo majhno. Zato ni bil tudi upravnik pošte polno zaposlen in je prejemal nizke osebne dohodke. Ker PTT podjetje nima sredstev za kritje izgube, je predlagalo, da se pošta na Zdolah spremeni v pošno zbirnico.

dež poštne zbirnice. V razpravi se odborniki niso najbolj ogreli za predlog, vendar so spoznali, da Zdolani z novo organizacijo pošte ne bi bili oškodovani. Do reorganizacije zdolske pošte bo predvidoma prišlo prvega decembra.

D. K.

SE ENKRAT

»PREDRAGA COCTA«

Sprico nekaterih verbalnih nejasnosti v sestavku »Cocta je predraga« (St. 38 Celjskega tednika) objavljamo pripombe tov. Rika Rižnerja, tajnika Gospodarske zbornice Celje:

Netočno je pisanje, da je v hotelu »Celja« uslužbenecem za 11.700.000 din preveč izplačanih osebnih dohodkov in da bo to občina popravila s sredstvi, ki se naberejo iz osebnih dohodkov zaposlenih. Izguba se krije iz skupne rezerve pri občini v katero so dolžna prispevati vsa podjetja in nima zveze z osebnimi dohodkom. Pisec, ki je zadevo obravnaval ne pozna terminologije in je tako pojem izgube, ki ga označujemo kot nepokrite osebne dohodke enostavno tendenciozno preimenoval v preveč izplačane osebne dohodke. V prvem polletju so povprečni osebni dohodki zaposlenih v hotelu »Celja« za redni delovni čas znašali 26.000 dinarjev ter so tako za več kot 50 % nižji kot je povprečje osebnih dohodkov zaposlenih v industriji na področju občine Celje. Primerjava glede pribitka pri steklenici »Cocte« se lahko oceniti tudi samo kot nestrokovna in tendenciozna, prav posebej pa se stališče, da bi morale biti cene v »Celji« take, da bi bile dostopne vsem delavcem.

Prav gotovo ni potrebno posebej dokazovati, da je hotel »Celja« bil gradjen za potrebe turizma, priznava ter dosežanje razmerje domačih in tujih gostov tudi dokazuje, da je potreba po tej kapaciteti dejansko obstojala in da so v novem hotelu pretežno inozemski gostje. Iz širšega družbenega stališča moramo pisca članka vprašati, zakaj bi inozemskemu gostu prodajali storitve v »Celji« se ceneje kot jih že sedaj, saj so že sedanje cene vedno nižje od istovrstnih hotelov v inozemstvu. Zraven tega pa smo prepričani, da tudi domači gostje in Celjani razumejo, da v novem kvalitetnejšem objektu s kvalitetnejšimi uslugami, ne morejo biti cene enake kot v gostilnah ter drugih manj sodobno urejenih gostinskih lokalih. V preteklosti smo že večkrat slišali upravičene pripombe, da so na celjskem področju razlike v uslugah in kofar, ki jih posamezni gost, obrat nudi premajhne. Za trdi strukturo gostov in plačilnih možnosti se lahko samo postopoma izvaja omejena diferenciacija in bomo v prihodnosti prav gotovo doživeli take spremembe.

GOSPODARSKA ZBORNICA CELJE

ZANIMIVO ATLETSKO TEKMOVANJE

V soboto je bilo na stadionu AD Kladivar zanimivo tekmovanje. Nastopili so atletski sodniki, sodili pa so jim aktivni atleti. Kot je bilo pričakovati, rezultati so bili še kar dobri, organizacija pa precej slaba. Udeležba je bila bolj skromna — nastopilo je 13 sodnikov. (Ostali so se verjetno ustrašili hladnega vremena.)

Najbolj sta se izkazala še do nedavno aktivna atleta inž. Igor Zupančič in Marjan Kopitar. Tudi ostali sodniki: Vučer Jani, Muršič Mirko, Lebič Maks, Jurhar Ežo, Dorn Vilki, kot tudi neumorni tajnik Drago Bradac, zaslužijo vso pohvalo.

Peterboj: 1. Zupančič Igor 2.026, 2. Kopitar Marjan 1828, 3. Vučer Jani 1816; na ostalih mestih pa so 4. Vračun Drago, 5. Muršič Mirko, 6. Dorn Vilki, 7. Lebič Maks, 8. Jurhar Ežo.

Želja sodniške organizacije je, da bi v prihodnje bil tradicionalni troboj atletskih sodnikov Celja, Maribora in Ljubljane v peterboju.

OB KRAJEVNEM PRAZNIKU PODSREDE

Oče in sin pred zidom

Bila je 4. novembra 1942 v Mariboru. Na dvorišče so vodili ljudi. Po petih petih jih razorščali ob zidu. Vrsti nemških vojakov v jeklenih čeladah jim je stala nasproti. Do mitraljeza sta upirala jeklena žrela talcem v oči. Gestapovci z mrtvaškimi glavami na kapaš so se cinično posmihali in naduto razodevali nadčloveško oblastnost. Eden se je igral s šopom črnih trakov, s katerimi so prevezovali oči. Talci naj ne bi vi-

deli svojih kronikov. Ali je bila to posebna milost? Ali so se kroniki bali uroka s pogledov nedolžnih žrtve? Tam zadaj pa so jetniki stali ob kupu preprostih krst.

Prignali so skupino. Samo za hip je obstal mlad fant. Nasproti je zagledal svojega očeta. »Viš, kolikokrat si mi rekel, da te bom na stara leta zdravil! Zdaj zdravil ne bova več potrebovala.« Fant je sklonil glavo in ramena so mu zadrževala. Toda močan, globok, topel, neizmerljiv pogled z rahlo osivelo doignjene glave ga je vzravnal. »Drži se, sinko! Za nama nas je še milijon! Ante Potočnik je gledal svojega sina, poslednjo korenino rodu in stal vzravnano kot pohorski granit. In sin! Prsi so se mu globoko dvigale; čutil je kot bi znova rastle, kot bi se širil preko pokrajine, naenkrat zaobjel kozjanske hribe, v svojih prsih našel prostora za vse slovenske rodove, ki so se bili skozi zgodovino; kot bi v hipu prešel sebe, se spojil s svojim pogumnim, dobrim in zvestim očetom v neuničljivo pravo upornega naroda.

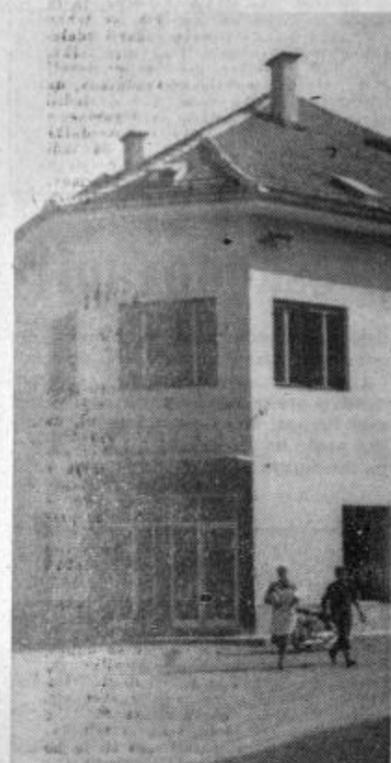
Pred zidom sta se gledala oče in sin. Vojak je pristopil in dvignil črni trak, toda trak je padel na tla. Oče in sin sta se gledala poslednjič, tega ni bilo mogoče zakriti.

»Drži se, sinko!« je govoril oče pogled in se bal, da bi v poslednjem trenutku zgubil moč, ki jo je nabiral skozi vse življenje. »Oče, tu sem, tvoji! Ne daja se!« je nemo odgovorjalo mladeničovo oko, ki se je vedno bolj bleščalo v solzah, biserih ljubezni in bolečine. Kdo ve? Morda sta se v zadnjem trenutku ob zidu še hitro sprehodila po svoji tili in odmaknjeni Podsredi, še v zadnjem trenutku prislunila šelestenju bukovih gozdov. Prav takrat je bilo že vse rumeno in redki rjaskasti listi so še poletovali v hladnem vetru ter se poslavljali od vej. Jesensko sonce je bledele.

»Feuer!« je zarežalo po dvorišču. Zamolklo so zarežale puške. Na sivem zidu so moko zablestele rdeče zvezde žive krovi. Oče in sin sta hkrati pritisnila roki tja, kjer se je v poslednjih krčih drhtelo zvesto srce. Počasi so klonile noge, toda ne na kolena. Kakor bi se pognala v poslednji upor, sta se ozravnala in omahnila v pesek, ki je žejno srkal toplo kri. In zmagala sta oba, Potočnikov rod je zmagal!

Podsreda ne pozablja svojih junakov. V srcih nosijo sliko svojega velikega in zgledega vzgojitelja. Vsako leto ob spominu njegove smrti praznujejo krajevni praznik in ožijajo besede in dejanja, ki so jih kot veliko dediščino zapustili Potočniki ljudem v starem, odmaknjemem trgu. Spominska plošča na šoli in mogočen granitni spomenik sredi naselja govorita osem o neuklonljivem kozjanskem ljudstvu, o junakih, ki so omahnili v neenakem boju. In med najsvetlejšimi sta prav gotovo Potočnikov oče in sin! Slava jim! V Podsredi bodo izpolnjevali njihovo oporoko: neomahljivo v boljše življenje!

Rudi Lešnik

»ZIVILA« — prvi samopostrežni trgovski lokal v šmarški občini

Za boljšo trgovino

Šmarško trgovsko podjetje se je močno okrepilo. Se ni dolgo, ko so se vsa trgovska podjetja v občini združila v močno podjetje, ki bo lažje izboljšalo trgovsko mrežo in tudi lažje ustreglo željam potrošnikov. Lani so v Šmarju pri Jelšah uredili prvo samopostrežno trgovino »Zivila« v občini, letos pa nameravajo zgraditi novo, sodobno trgovsko poslopje v Rogaski Slatini. S tem bodo nedvomno prispevali tudi k ustrežnejšim turističnim razmeram. Prav tako bodo zgradili trgovsko poslopje v Podčetrtku. Na zadnji seji občinske skupščine so tovaršna Miloša Klanjška imenovali za direktorja združenega trgovskega podjetja. »Zaenkrat imamo še težave,« je povedal tovariš Klanjšek. »V občini še je dosti neustreznih lokalov, ki jih bomo morali preurejati, toda prepričan sem, da bomo uspeli, če bomo smotno gospodarili. Trenutno pa so investicije še zelo potrebne.«

Na polulski šoli bodo kuhali opoldanski obrok

Pohrana šoloobveznih otrok je včasih zelo pomanjkljiva. To velja predvsem za tiste, katerih matere so zaposlene. Mnogi učenci si kuhajo opoldne sami, mnogi so ves dan ob šolski malici, ali pa pojedjo kosilo, ki ga mati, ko se vrne z dela, kar na hitro pripravi. Zato so se tudi v šoli na Polulah odločili, da bodo začeli pripravljati kosila za vse tiste otroke, katerih starši bodo to hoteli. Pionirji so že pričeli z nabiralno akcijo. Zbirajo sadje, sveže zelje, peso, krompir, repo itd. Tudi prve prideleke s šolskega vrta bodo koristno uporabljali. Poprositi pa nameravajo tudi družbene in gospodarske organizacije na njihovem terenu, da šolsko kuhinjo v začetnih težavah podpro. Menimo, da bi bilo prav, če bi podjetja tista sredstva, ki jih po navadi namenijo otrokom svojih delavcev za novo leto, podarila raje šolski kuhinji. Otrok ima ob praznikih vsega dovolj; lačen pa je takrat, ko je mamica v službi.

Lepa je tudi odločitev nekaterih staršev — da bodo namreč tisti, ki lahko, prispevali za šolsko kuhinjo več denarja kot oni, ki živijo v težkih socialnih razmerah. Tako bodo končno tudi otroci osnovne šole na Polulah dobili svojo šolsko kuhinjo.

J. S.

Gnusen umor V SPODNJIH GRUŠOVLJAH

ZET UMORIL TASTA S TEM, DA MU JE V USTA VILIL SOLNO KISLINO. ŽENA ŽRTVE JE MIRNO GLEDALA ZVERINSKO POČETJE, VTEM KO JE NJENA HČERKA V SOSEDNJI SOBI BEDELA IN PRAV TAKO MIRNO ČAKALA, KDAJ BO NJEN OČE IZDIHNIL.

Tak je bil nenavaden in nečloveški epilog drame, ki se je odigral 22. tega meseca okrog polnoči na posestvu v Spodnjih Grušovljah števil. 33 pri Slovenskih Konjicah.

Posestvo je bilo malo. Obsegalo je dva hektarja in vinograd, ki je dajal letno okrog 600 litrov vina. Tu je živel devetindvajsetletni upokojeni delavec Franc Leskovar z ženo Marijo, hčerko Terezijo in sinom Francem, ki je bil svojčas zaradi nekega požiga kaznovan in prestaja kazen v KPD v Dobu pri Mirni na Dolenjskem.

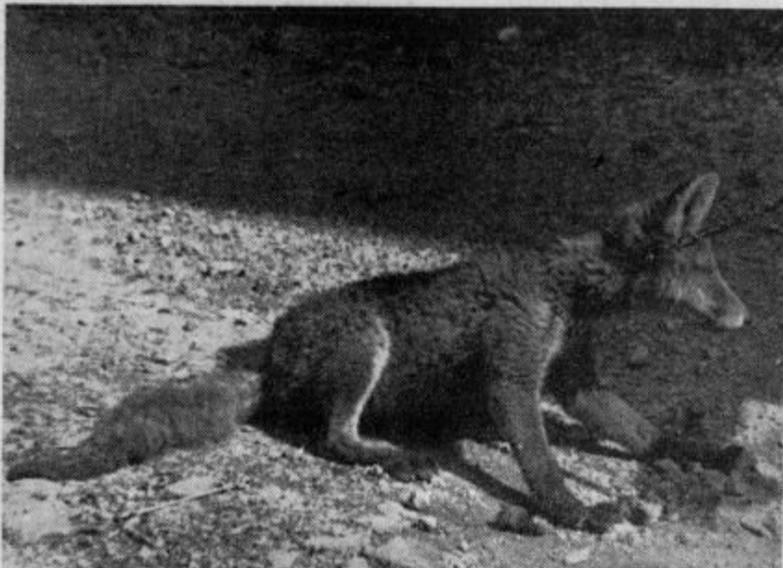
Hči Terezija se je leta 1958 poročila s Francem Fridrihom, mlajšim delavcem iz KONUSA v Slovenskih Konjicah. Mladoporočenca sta živela v hiši ženinih staršev. Tako so odnosi v družini, ki baje že poprej niso bili kdove kako mirni, postali še nestrajnejši; prihajalo je do pogostih preprirov med starejšima zakoncema, pa tudi med tastom in zetom. Posestvo je leta 1958 pripadlo Tereziji in Francu Fridrihu, ko pa je ta odšel za dve leti v vojsko, je bila dosežena razveljavitev pogodbe, ker Terezija ni izpolnjevala pogojev glede prevzika. Po vrnitvi iz vojske so Francu Fridrihu ponudili posestvo, vendar ga ni hotel prevzeti. Medsebojni odnosi so se vse bolj slabšali, dokler niso postali nevzdržni in je njihova napezost tisto tragično noč dosegla kulminacijo v pravcatem zverinskem dejanju.

Franc Fridrih je prišel domov okrog trinajsete ure. Kakor tolikokrat prej, se je med njim in tastom vnel prepri. Zet je že pred tem izjavil, da bo to noč ubil tasta, zato je zdaj za uresničitev namere iskal le še formalni razlog. Po kakšno slabo uro trajajočem prerekanju je poiskal steklenico solne kisline, planil na Leskovarja, ki je med tem ležal v postelji, ga pričel daviti in ga z davljenjem prisilil, da je odprl usta, nakar mu je vanje vtil kisline. Žena žrtve je bila ves čas prisotna, vtem ko je hčerka Terezija bedela v sosednji sobi in čakala, kdaj bo njen oče izdihnil.

Tiranova mama

Suho jesensko listje je šumelo pod nogami, ko se je iz taborišča Coburg premikal sprevod taboriščnikov, ki so spremili k zadnjemu počivališču »Tiranovo mamo«. Dim iz krematorija je zatemnil sivo, pusto nebo.

Tudi Tiranova mama je želela domov, med svoje drage. Domov na svojo zemljo. — Srce Tiranove mame, ljubeznive starke — matere otrok — partizanov, kot da se je preplašilo tako dolge, naporene poti, je ugasnilo. Sledila je svojemu možu in ostala na tujem za vselej.

UJETA LISIČKA

Mlado lisičko, ki se je kmetu zatekla na vrt, so ujeli otroci in jo privezali na verigo. Zdaj je lisička že odrasla. Zverjad, pa četudi je pripeta in če se z njo lepo ravna, se ne bo nikoli udomačila. Ujeta prostost, pripeta na verigo, ne daje kaj simpatičnega videza. Boljše bi bilo lisičko

pokončati, kot pa ji na ta način podaljševati življenje.

Lisice, če jih je preveč, delajo kmetovalcem občutno škodo. Sicer pa je za vsako lovišče dobro, da ima znošen stalež lisic, saj jim lovci pravijo, da so lisice grobarji, ker pospravijo po loviščih vso mrhovino.

V. D.

STORE

V Storah že nekaj let uspešno deluje vzorno urejena varstvena ustanova. V vrtcu je okoli 30 otrok. Vredno je omeniti, da v tej ustanovi sprejemajo razen rednih »gojencev« vrtca tudi tiste otroke, ki potrebujejo varstvo le za nekaj ur. Pred kratkim pa so uredili tudi posebno kuhinjo za pripravo malic in kosil za mahlčke.

SLOVENSKE KONJICE

Pred kratkim so predstavniki političnih in družbenih organizacij na posebnem posvetovanju obravnavali naloge in probleme otroškega varstva. Ti problemi so namreč iz leta v leto bolj pereči, še zlasti pa je velika ovira pomanjkanje ustreznih prostorov.

-0-

Analiza zaposlenih v konjiški občini kaže, da je relativno vse več zaposlenih žena. Razvoj industrije in obrti pa je razen tega usmerjen tako, da bo zaposlitev žena še olajšana.

-0-

Gospodarske organizacije na območju občine so letos sprejele v uk 56 mladih fantov in 16 deklet. Večina jih je v industrijskih gospodarskih organizacijah, deklet pa je največ v trgovini in obrti. Zanimiva pa je ugotovitev, da v kovinski in gradbeni industriji vsa učna mesta doslej še niso zasedena.

0-0

Na I. osnovni šoli v Slovenskih Konjicah je pričela z delom večerna gimnazija, ki jo obiskuje 20 slušateljev. Gre za slušatelje, ki nimajo popolne osnovne šole in bodo z izpitom v enem letu opravili zadnja dva razreda osemletke. Redna večerna gimnazija v Konjicah deluje že sedmo leto.

SEVNICA

Potrošniki iz Sevnice in okolice so izredno zadovoljni, saj je njihovo osrednje trgovsko podjetje uredilo sodobno prodajalno. Nov trgovski dom je dejansko »mala izdaja« trgovske hiše. Ima 450 kvadratnih metrov prodajalne površine, samopostrežni oddelek špecerije, samoizbirni oddelek za tekstilno blago, perila, pletenine in galanterijo.

0-0

Občni zbor gasilske občinske zveze v Sevnici je poudaril zlasti potrebo po izobraževanju. V ta namen bodo organizirali nekatero tečaj, na katerih bodo predavali predavatelji iz Ljubljane in Celja. Istočasno so opozorili, da bi kazalo propagirati med prebivalci višja zavarovanja. Izkazalo se je namreč, da je večina poslopij bila veliko preizko zavarovana. Govorili pa so tudi o potrebi po ureditvi gasilskega doma na Bregu pri Sentjanžu.

TEHARJE

Na Teharjih je vodovod še vedno eden od aktualnih problemov. Sodijo, da je dograditev vodovoda poleg kanalizacije prva naloga. Kanalizacija je namreč že dotrajala.

-0-

Na Teharjih je zaživelo kulturno prosvetno delo v okviru »Svobode« v novem lepo urejenem klubskem prostoru z bogato knjižnico.

ciji trupla, ki je pokazala znake davljenja na vratu in razjedena usta, že privedla obtožence do priznanja. Zanimivo je zlasti, da je pokojnikova žena Marija Leskovar priznala, da je napeljala zeta Franca k umoru, kakor tudi, da je hčerka Terezija že dolgo vedela za naklep, pa ni nič storila, da bi ga preprečila. Kakšno je bilo dejansko ozadje, bo pokazala nadaljnja preiskava.

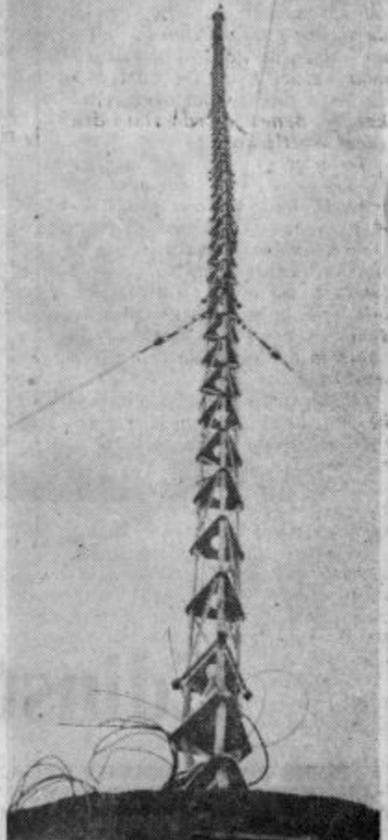
dhr

Konferenca šolskih upraviteljev v Šentjurju

Nedavno je bila v Šentjurju konferenca šolskih upraviteljev šentjurske občine. Udeležil se je tudi prosvetni svetovalec tov. Mirko Koželj. Ta je izčrpno govoril o statusu šolskega upravitelja v samostojnem mehanizmu. Za tem pa so še šolski upravitelji razpravljali o stanju ob pričetku šolskega leta, o učnih uspehih in o testiranju. Do aprila morajo šole izdelati statute. Na konferenci so ugotovili, da je treba posvetiti več pozornosti pouku in proučevanju zgozgovine NOB, vso skrb pa morajo šole psvetiti Jugoslovanskim pionirskim igram.

Na področju šentjurske občine je 12 šol: 5 popolnih, 5 nepopolnih in 2 podružnični šol. V vseh šolah se je letos vpisalo 2482 otrok. Te otroke poučuje 82 učiteljev, 9 učiteljev pa primanjkuje. Še vedno je tretjina otrok, ki imajo kombinirani pouk. Popolne osemletne šole so v Šentjurju, na Ponikvi, v Dramljah, v Doboju in na Planini. V načrtu je gradnja nove šole v Slivnici pri Celju, v kateri se bodo povežje, ko bo šola dograjena, priključile šole Prevorje, Dobrina, Loka in del Kalobja. Za te otroke bo morala občina organizirati prevoz z avtobusom.

M. L.

Brežice na valu 202

V nedeljo ob proslavi občinskega praznika brežiške komune je začel delovati tudi relejni oddajnik radijske postaje Ljubljana. Relejna postaja dela na 202. valu. Pri delu in pripravah za zgraditev relejne postaje se je najbolj angažiral podpredsednik občinske skupščine tov. Franc Bukovinski, načrte za stolp je pripravil ing. arh. Karel Filipčič, zgradila pa so jo domača podjetja.

Prvo lastno lokalno oddajo je občanom posredoval kolektiv lokalne radijske postaje v nedeljo ob pol enajsti uri.

Začarani krog »črnega zlata«

PREOSTAJA ŠE POTROŠNIK

Zima že trka na duri, na stotine družin ima pa še vedno prazne kleti. Lanska dolga zima je do zadnjega prahu izpraznila drvarnice in kleti. Strah pred novo zimjo. Premog je nehoti dobil v oznaki »črno zlato« dvojni smisel. Industrija se boji ponovitve lanske napake.

Oskrba široke potrošnje šepa. Nekje se je zataknilo na poti od rudnikov. Brezobrestno kreditiranje trgovine s kurivom — najobčutljivejša oblika strpnosti in verovanja dani besedi.

Rudarji že skoraj nimajo več prostih nedelj. Mali potrošnik pa je z dneva v dan bolj zaskrbljen.

Skladišč pri trgovini s kurivom ni. In ko je neka trgovina s kurivom prosila za lokacijo skladišča, je dobila od občinske skupščine čudovit odgovor: »Nimamo časa, da bi se ukvarjali s tem!«

Načrtov o rasti potrošnje kuriva v maloprodaji in v gospodarstvu ni.

V Velenju vsak dan več zasebnih odjemalcev — celo s Hrvatske prihajajo.

Najlažje je pač zvrniti krivdo tja, kamor se stekajo vse posledice slabše oskrbe to je na potrošnika. Kdor ima še prazno klet, je torej krivcev za vse nevednosti, pa čeprav je že pred časom vplačal premog. Toda, če je kupec tista sporna osnova, zakaj je potem neka družina v Zalcu pravočasno dobila premog iz Celja, ker ima v službi pri »Kurivo« Celje dobro znanko in zakaj so nam dopisniki z Brežic javili že sredi vročega poletja, da čakajo več kot mesec dni na obljubljeni, vnaprej plačani premog.

Najlažje je pač zvrniti krivdo tja, kamor se stekajo vse posledice slabše oskrbe to je na potrošnika. Kdor ima še prazno klet, je torej krivcev za vse nevednosti, pa čeprav je že pred časom vplačal premog. Toda, če je kupec tista sporna osnova, zakaj je potem neka družina v Zalcu pravočasno dobila premog iz Celja, ker ima v službi pri »Kurivo« Celje dobro znanko in zakaj so nam dopisniki z Brežic javili že sredi vročega poletja, da čakajo več kot mesec dni na obljubljeni, vnaprej plačani premog.

pak, če bi rešitev najprej poiskali v oplemenitvenju premoga s sušenjem, saj vemo, da bi samo velenjski premog pridobil s sušenjem skoraj enkrat večjo kalorično vrednost. Čeprav malo daljnosežna je za vsakega rešitev z vplinjavanjem in uporabo plina v gospodinjstvu, kajti na železnici je kritična meja prevoza dosežena in bi tudi sleherna večja proizvodnja premoga bila rešitna bilka.

Torej ne le moderna sodobna skladišča trgovskih podjetij s kurivom, ne le novi in novi železniški vozovi in nikakor ne krivda malega potrošnika — problem sam je toliko kompleksen, da nikakor ne smemo biti začuden, če homo prav kmalu morali preiti na uvoz premoga.

Zima pa se bliža in z njo posledice, pa če samo za eno samo družino usodno, in če se enkrat pobrkamo po vzrokih, se lahko ustavljam ob tem, da imajo rudarji zdaleka prirežne osebnosti, kajti za svoje težko, nevarno delo, da nismo še vedno ne dovolj vložili v razširitev proizvodnje rudnikov, da naše železnice niso sposobne več slediti našega razvoja industrije, da trgovine s kurivom niso vedno najboljši posredniki med proizvajalci in potrošniki in da tudi občinske skupščine niso imele najboljšega postopka za delno reševanje teh problemov. Toda bržčas se nismo s tem približali jedru — pomanjkanju kuriva — ki ostaja boleče in težko popravljivo.

TRETJINA PROIZVODNJE ZA ŠIROKO POTROŠNJO

Letošnja proizvodnja velenjskega rudnika bo dosegla že tri milijone ton lignita, od česar en milijon ton za široko potrošnjo. Dnevno hite vozovi v razne smeri, toda telefoni vsak hip kličejo iz neštetih krajev:

»Potrebujemo vagon, dva! Kdaj bomo na vrsti! Pošljite, drugače ne bomo več vaši odjemalci!« itd. prošnje, grožnje, nestrpnost, vse se meša. In kako ustreči vsem, čeprav dajejo tolikšne količine na trg. Zato je edino pametna rešitev v tem, da skušajo proporcionalno ustreči vsem po vnaprej sklenjenih pogodbah. Bržčas imajo pri tem krivdo veliki potrošniki — industrija, ki je tudi čakala jeseni in skuša sedaj na hitro napolniti svoja skladišča, da ne bi sredi zime zastala.

V razgovoru z direktorjem velenjskega rudnika tovarišem Nestlom Zgankom smo zvedeli, da so celjske mu bazenu pravočasno razposlali pogodbene količine, da pa so jesenske potrebe prerastle predvidene potrebe. Kljub temu, da sleherno nedeljo rudarji, in v oktobru celo uslužbenci uprave delajo v jami, ne zmorejo v celoti kriti vseh naročil. Doslej so Celju poslali okrog 40.000 ton premoga, velenjskemu podjetju s kurivom »Velmi« okrog 35.000 ton itd.

»V kolikor bomo le zmogli, bomo napeli vse sile, da bomo pokrili vse potrebe, jasno pa je, da je industrija vendarle prva, kajti vsak dan zastoja naše industrije bi imel za vse nas preveč pogubne posledice kot pa malce zakasnela dobava kuriva široki potrošnji.«

»Ta problem ima tudi svojo drugo medaljo,« je dejal direktor rudnika.

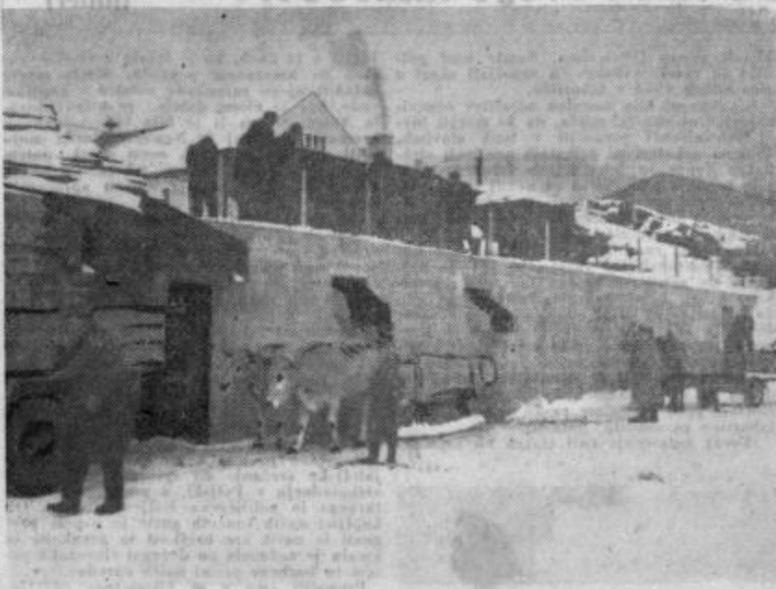
»Čeprav vlagamo vse sile in smo dosegli zavirljivo storilnost nad 4 tone rudniškega učinka, smo v zadnjem času v stagnaciji pri osebnih dohodkih, kar vodi do velike fluktuacije rudarskih delavcev in slabega odziva pri iskanju novih. Toda da ostaneva pri potrošnji. Čeprav ima industrija prvo mesto, nikakor nečemo zapostavljati široke potrošnje, to je občana, ki je zaradi slabe organizacije postal »žrtev«, ki mora nektriv požrti grenko pilulo. Razumljivo je, da bi industrija lahko bila tista, ki bi pravočasno napolnila svoja skladišča (že od maja dalje) in bi na ta način vsekakor razbremenila napetost in obširnost jesenskih potreb.«

Seveda pa to ni osnovni vzrok. Nekateri navajajo, da je kriva trgovina s kurivom, drugi pa govore o potrošniku, ki si kurivo omisli poslednji čas. Vsekakor pa mali potrošnik nikakor ne bi smel biti krivec, kajti po tej logiki bi lahko celotna trgovina krivila le potrošnika, čeprav je njena naloga, da ga oskrbuje.

Kaj pa prevoz?

»Čeprav nimamo skladišč, vemo le to, da bi jih težko napolnili, kajti z železnico je krizi pravijo trgovci. Včasih traja celo nekaj dni, da dobimo vagon od Velenja do Celja in slednjaj na naš tir!« tožijo v Celju. Pa ne le to; dobiti vagon za široko potrošnjo je pravcata loterija. Ne vprašajte pa, kakšna je cena prevoza, če nam vagoni tako dolgo stojijo tu in tam.

In na železnici — podobno, čeprav drugače. Resnica je, da nam primanjkuje vagonov in to ne bo tako kmalu odpravljeno, kajti porast blaga za prevoz je tolikšen, da ga zaenkrat ne zmoremo dohajati. Vsekakor pa to ni naša skrivnost in bi prav zato morali tako trgovci kot ostali vedeti, da več kot zmoremo, ne gre. Če pa gledamo, kako so trgovine s kurivom naročevale vozove, vidimo, da so pomladni in prvi poletni meseci slabše izkoriščeni, tako da vse ostaja kot zmrznjeno, ne gre. Če pa gledamo, kako se bliža mrz, tem slabši in nesposobnejši smo mi. Torej se znova znajdemo v spornem odklanjanju krivde enih in drugih. Bržčas bi bilo še najbolje, če bi za vse te pomanjkljivosti krivdo naprtili našim meteorologom, ki snočejo opametovati zime, da bi se držala svojih časovnih okvirov.

Na posnetku je zasnežena pokrajina in kup voz pred »rampo« s premogom. Ali bo letos v veliki zimi tudi tako?

Davek na večjo storilnost

Rudniki in rudarji v verigi od »črnega zlata« v jami do potrošnika so prav gotovo eden od osnovnih stebrov oskrbe trga s premogom. V celjskem okraju je velenjski rudnik največji, vendar se v zadnjem času precej ubada s problemom prispevka od izrednega dohodka.

O tem nam je nakazal nekaj misli direktor velenjskega rudnika tovariš Nestl Zgank:

— Osebnih dohodki so v zadnjem času v stagnaciji. V rudarstvu se še vedno bodemo s plafonirano ceno, poleg tega pa smo edini rudnik v Jugoslaviji, ki ima še prispevek od izrednega dohodka. Mnenja pa sem, da je to upravičljivo le kot davek na izredni profit, ki ga imajo fina dela. Če bomo hoteli doseči v rudniški porast proizvodnje, potem bomo na vsak način morali favorizirati rudarje ter jim osebne dohodke dvigniti iznad povprečij v ostali industriji, kajti v nasprotnem bomo iz leta v leta imela manjši pritek in večji odliv delavcev. Kam pa to vodi, je jasno.

— Koliko pa vam zajema 25-odstotni prispevek od izrednega dohodka?

— Okrog pol milijarde dinarjev, s katerimi bi lahko izboljšali osebna prejemke ter povečali sklade za stanovanjsko izgradnjo, kar je v zadnjem času tudi problem Velenja. Prvo, kar iščejo novi rudarji, je stanovanje. Ob obstoječih skladih pa ne moremo širiti stanovanjsko izgradnjo. Lahko rečem, da ljudje nečajo več v jamo. Prispevek od izrednega dohodka je davek na večjo storilnost, boljše gospodarnost in na sklad skupne porabe.

— Kaj je torej potrebno, da se odstrani kriza po delovni sili v rudarstvu?

— Prvi predpogoj je, da bodo osebni dohodki zaposlenih v rudarstvu za najmanj 30 odstotkov večji od drugih vej industrije. Poleg tega pa je nužno, da rudarje ne bi obremenjevali 25-odstotni prispevek od izrednega dohodka. Vseeno na je tudi, da imamo dovolj sredstev za gradnjo stanovanj. Za manjšo rentabilnost in vse tiste, ki ne dosežajo rentabilnega učinka, pa je trenutna rešitev predvsem v integraciji.

-ik

Kdaj bomo odpravili to pomanjkljivost?

Ni še dolgo — preteklo je šele dobro leto, ko smo govorili, da je premoga dovolj. Izgleda pa, da vendarle ni nihče pomislil, da vsaka nova družina, sleherna nova zgradba, nova tovarna, nova elektrarna, kažejo danes je premoga premalo in to bo čez leto še bolj občutno. Pri tem ni res, da bi bilo premoga manj, le potrebe so zdaleka večje in vsakršno razširjanje proizvodnih kapacitet premogovnikov je premajhno, da bi lahko slo v korak s potrebami.

Toda rešitev trenutnega stanja je drugače. V Velenju so že poleti začeli uvajati maršrutne vlake, ki potujejo proti Mariboru in Zagrebu in še drugam, a vendar še danes, ko smo že v novembru, kažejo številke, da manjka samo v mestih še po sto in sto tisoč ton premoga. Po podatkih so trenutne potrebe še nad milijon ton premoga za široko potrošnjo. Vsekakor ne bo lahko v tem času pravočasno pokrili vse potrebe in se bo posledica te krize gotovo negativno odrazila.

Kdaj bo le napolnil čas, da bodo odpravili takšno negotovost za oskrbo s kurivom? Ta problem obstaja, ker ga gledamo le sezonsko in prav bi bilo, da bi o tem temeljito razpravljale občinske skupščine ter nekako vsaj v bodoče rešile občana pred nepotrebnimi skrbmi.

J. Klančič

Otrok naj se nauči samostojnosti

Proti tedni šolskega pouka so že davno za nami. Minili so bolj ali manj srečno tudi našemu prosoščemu — novincu. Učiteljica, sovrstniki, sola, novo okolje in še sto drugih zanimivih reči, osemu temu se je treba privaditi. Nekateri se hitro oživijo, drugi pa spet bolj počasi. Ta je živahen, oni pa miren in tih, tretji se še vedno ni otresel boječnosti proih dni in se nekako ne more vključiti v šolsko »družino« s tovarišico na čelu. Bistro učiteljsko oko je pobsod z otroci in opazi še druge razlike. Vidi, da Nacek prihaja umazan in raztrgan o solo, Jožek neumit in nepočesan, Peterček pa ne pazi dovolj na šolske potrebščine. Vse to in še marsikaj drugega bo treba spraviti v red, da bo šolsko leto steklo po ustaljenih tirih.

Začetek žal ni bil za vse tudi srečen. Mnogo je otrok, ki imajo med šolskim letom težave z učenjem. Enemu ne gre računstvo, drugi spet slabo bere in ima prepajhen besedni zaklad. Če opazimo že zdaj, da otroku kaj ne gre, še ni treba vreči puške v koruzo — čes, ni naderjen, pač ne bo za solo. Precej je namreč otrok, ki duševno, očasih pa tudi telesno niso dorasli šoli in se jim šele kasneje odpre kot pravimo. Z otrokom, ki ima težave pri učenju, moramo biti dovolj potrpežljivi. Tak otrok je navadno tudi nesamostojen, brez pöguma in volje do dela. Slab učenec tudi rad moti pouk v razredu, tiranizira sošolce in izostaja od pouka.

Starši radi takrat, ko zvedo, da je njihov otrok v šoli slab, poostrijo ozgovo in se zatečejo k raznim kaznim. Otroka silijo, da se dalj časa uči, omejujejo mu prosti čas in mu ne pustijo, da bi se igral. Te metode pa se navadno pokažejo kot neuspešne.

Mnogo bolje je, da starši skupno z razrednikom najdejo zmeren način in skušajo predvsem ugotoviti vzroke, zakaj se Janeček ali Metka slabo učita. Mogoče je Metka nekoliko duševno zaostala in njen inteligenčni koeficient (razmerje med duševno in telesno starostjo) ne ustreza povprečju. Takemu otroku bi se dalo pomagati z dopolnilnim poukom in eventualno tudi s spremembo družinskih razmer. So pa še drugi vzroki, ki jih moremo, recimo, ugotoviti pri Janečku. Če proučujemo njegove domače razmere, ugotovimo, da je preobremenjen z raznimi dolžnostmi. Ko pride iz šole, napiše po kosilu nalogo, potem ga pošljejo na kako delo namesto, da bi imel uro ali dve prosto ob igri na dvorišču, ob treh ima klavirsko vajo, ob petih telovadbo pri Partizanu in dan je pri kraju. Posledica je preutrujenost, raztresenost in površnost, kar vse vpliva na njegovo šolsko delo. Sele potem, ko smo odkrili pravi vzrok, otroku lahko uspešno pomagamo, če odpravimo slabe vplive, oziroma slabe delovne pogoje. To pa ni vedno lahka naloga, plačana pa je z uspehom, ki ni samo začen.

V čeh pozornosti je potrebno ssoeati skozi vse šolsko leto otrokom, ki se težko uče in kljub trudu ne dosežajo uspehov. Takim je potrebna redna pomoč tudi doma, vendar ne tako, da bi starši pisali otrokove domače naloge in jim s tem pomagali ugoditi pot do učenosti. Vedeti moramo, da je le samostojno delo prava pot k uspehu. Našo pomoč mu nudimo le tako dolgo, dokler jo potrebuje. Napisati naloge in naučiti se določeno učno snov pa se mora sam.

I. N.

Spoznanje

Dokler sem bil rudar, nisem imel prave priložnosti, da bi spoznal bistvo izraza »črno zlato«. Sele danes mi je razumljivo, da sem bil strašno naiven, saj sem bil prepričan, da je beseda zlato bila premogu pridana zato, ker smo rudarji onedavno dali za pridobivanje podzemeljskega sonca slednjo kapljo našega potu, ker je naše življenje na podoben način ogroženo, kot v času zlata mrzlice življenje zlatokopov. Ne, zame so morala poteči leta in morala me je zasuti v jami in poklic sem moral spremeniti, da sem spoznal, da to nima nič skupnega s stalno bojaznjo, da se bo vsak čas nekaj zrušilo, da bo vdril plin, da bodo naši otroci brez rednika! Ne, danes je črno zlato drugače osvetljeno.

Jesen je in tudi sam sem začutil potrebo po premogu. Poprašal sem soseda, kako kaj stoji zadeva pri Kurivo prometu. — Prokleta! je odvrnil. Če bo šlo tako naprej bom ravno sredi januarja na vrsti. Včeraj so dobili tisti, ki so vplačali že v avgustu. Nama pa je manjkalo denarja in sve naročila šele v septembru.

Obšla me je tesnoba. Ne vem, kako to, da sem zamudil z naročilom in zato sem na vrat na nos pohitel h Kurivo prometu. — Tri tone premoga! in ker me je le imelo, sem vprašal, kdaj ga bom dobil.

— Na ta je pa lepa, je dejala uslužbenka. Sele vplačali ste, pa bi že radi vedeli, kdaj ga boste dobili. To je pa le preveč, mar ne? je pritrdilno popprašala soulužbenko.

— No, no, sem pomirjevalno zagodral, petnajst let sem rudaril.

— Se lepše! je zakodakala uslužbenka. Potem bi pač sami morali vedeti, kako je s premogom.

— Nakopljite ga več, pa bo za vse! je zbudla druga.

Zažolelo me je. Hotel sem se pridruživ, toda beseda mi je ostala na jeziku in odšel sem.

Čas pa je tekel in z njim nestrpnost družine. Pa sem tako mimogrede potožil šefu v našem podjetju. Pogledal me je in čez čas dejal:

— Svojetem vam že lahko, kako boste prišli do premoga.

— Kako?

— Govorim iz izkušnje. Tudi sam sem doživel podobno, pa sem povabil šefa trgovine na večerjo in se pomenil, da mu bom preskrbel poceni najboljša jabolka in odlične bel krompir, pa je zaleglo.

— Ze, že, sem začudeno zmotiljal in čez čas obupano popprašal.

In kaj mu naj jaz nudim? — To boste že sami vedeli, se je glasil odgovor.

Zal nisem našel nobene primerne oblike in zato še danes nimam premoga, toda spoznal sem, zakaj pravijo premogu »črno zlato«.

J. K.

IVAN CANKAR

GOSPOD STOTNIK

Dokaj časa je že, da so zadobile moje sanje in pač sanje vsakega človeka čisto novo, prav posebno lice. Nič več niso puste blodnje, bežne megle, ki se brez smisla in vzroka prelivajo druga v drugo ter se nazadnje razpuhte v nič. Niso več tiste sanje, ki jih človek zjutraj strmeč ugleda z zaspanimi očmi ter na pol smehljaje, na pol jezen zamahne z roko: »Vrag vas vzemi, od koder vas je dal!« — in ki nato smešnogradno odkobalijo v brezno, kakor se ob rani zarji škratje poskrijejo v gozd. Sanje, ki jih sanjam zdaj jaz in ki jih

sanjaš ti, so senca prave resnice; pač so oblike strahotno povečane, nadvse čudno pokvečene in skrivence, toda resnica le ostane, spoznaš jo koj in srce ti je žalostno.

Hladno jesensko jutro je bilo, megle so se vlačile po dolini in se plazile ob strmih rebrih gora, na vrhovih se je v žarkih zgodnje zarje belil prvi sneg, ki je bil zapadel ponoči. Nebo je bilo jasno; še se je spominjalo na polnočni sneg in mrzle jutranje zvezde, ali je še čakalo sonca.

Gledal sem skozi okno; to okno še

nikoli ni bilo umito, zato sem gledal kakor skozi pajčolan, razločil pa sem natančno vse, kar se je godilo pred menoj; tudi glasovi so bili v čistem jutranjem zraku tako jasni, da sem slišal in razumel vsako besedo. Dvorišče je bilo za ped na visoko posuto s črnkastim prahom, ki se je čez noč spreminil v mastno blato; s prav takim prahom so bile pokrite tudi nizke strehe barak in uvelo listje oreha, ki je stal samotni sredci dvorišča; pod tem orehom je drl dvorjak na uzdi osedlanega konja, ki je

pohrskaval in vztrepetal od hlada in nemira.

V dolgi ravni vrsti je stala kompanija, napravljena, da se še tisto uro odpravi na bojišče. Stali so tam kakor od kamna, nobeno oko ni trenilo; sloka telesa so bila na rahlo upognjena pod bremenom težkih nahrbtnikov. Nikoli poprej nisem videl na enem samem tesnem kraju toliko mlade lepote. Vsi obrazi so bili še zelo mladestni, skoraj čtreški in vsi so bili sveži, kakor v rosi in zarji umiti; tudi v obeh je bila svetla rosa, gledale so kakor iz daljnih krajev, iz lepih sanj; vse pa so bile nepremično uprte v gospoda stotnika, ki je s počasnim, malobrižnim korakom stopal pred nemo vrsto gor in dol.

Stotnik je bil sila visokega života, za glavo je bil višji od kompanije; ogrnjen je bil v ohlapen črn plašč, izpod tega je gledalo dvoje zelo dolgih in tankih nog; v roki, ki je bila še v rokavici koščena in krempljasta, je držal palico, na katero se je gredeč upiral. V obraz mu nisem videl, ker je bil ves čas obrnjen proti vrsti. Korak za njim je stopal mlad praporščak, ki se je včasih plaho ozrl, kakor se morda ozre človek, ki bi rad pobegnil, pa občuti, da je priklenjen brez usmiljenja.

Se enkrat je gospod stotnik začel od kraja svoje ogledovanje. Postal je pred prvo številko v vrsti, pred visokim, vitkim fantom, ki je strmel nanj s črnimi, zamolklimi očmi. Stotnik je stopil tik predenj.

»Kako ti je ime?«

Fant je povedal svoje ime in tedaj mi je presunilo dušo: saj te poznam, ti lepi, mladi fant! Ti zamišljeni, ti s polnim srcem v veliko prihodnost strmeči! Mož med tovariši, poslušen otrok med modrimi starci! Živa veja na drevesu; če bi jo odžagali, bi bilo ranjeno drevo samo!

Stotnik je vprašal nadalje:

»Ali imaš očeta doma?«

»Nimam ga več!«

»Pa koliko bratov in sestra?«

»Nimam jih!«

»Ali ti vsaj mati še živi?«

»Mater se imam!«

In luč se je vžgala v zamolklih očeh.

Tedaj je stotnik dvignil palico, dotaknil se s okovanim koncem fantovih prsi ter pomignil praporščaku, ki je stal za njim. Ta je potegnil iz rokava zapisnik ter je s tresočo roko zapisal fantovo ime. In fant je prebledel.

Stotnik je šel mimo drugega in se ni ozrl nanj; stopil je do tretjega in si ga je ogledal natančno. Ta je bil pač vesel, zgovoren in glasen mladenič, slovit pevec in ljubljenc deklet. Imel je zdrav, okrogel obraz, ob drob-

nih ušesih se je vilo par svetloposenih kodrov, sinje oči so na glas prepevale, temnordeče ustnice so se krožile v prijetnem smehljaju.

»Ali imaš nevesto doma?«

»Imam jo, gospod stotnik!«

Se glasneje so prepevale sinje oči v svetlo daljavo je segla pesem.

Stotnik je dvignil palico, praporščak je pisal. In pesem je ugasnila v sinjih očeh.

Tako je stopal gospod stotnik počas ob dolgi vrsti; pregledoval je izpraševal in izbiral. Časih je izpustil po dva in tri, nekaterega niti pogledal ni, časih pa jih je zaznamoval kar po pet in šest zapovrstjo. In zdlo se mi je, da nalašč in preudarno izbira najmočnejše in najlepše.

Prisel je do kraja, poslednjikrat je vzdignil palico, nato se je okrenil. Takrat sem mu videl njegov obraz srce mi je utihnilo. Ta obraz je bil brez kože in mesa, namesto oči je bilo izkopanih v lobanjo dvoje globokih jam, dolgi, ostri zobje so se režla nad golo, silno čeljustjo. Stotniku je bilo ime Smrt.

»Naprej... marš!«

Kompanija se je sunkoma zaokrenila ter se napatila s čvrstimi koraki v meglo nizdol. Pred njo je jezdil gospod stotnik; visoko iznad megle se je dvigal njegov črn plašč.

Ob odkritju jugoslovanskega spominskega muzeja v Oswiecimu

BLAZNA MISEL BLAZNEŽA:

NAMERAVAM POKONČATI CELE RASNE ENOTE IN BOM TO TUDI STORIL, V TEM VIDIM SVOJO NALOGO!?! (Hitler)

V zgodnji jutranji uri so se zbrali na celjski postaji bivši interniranci koncentracijskega taborišča Oswiecim in otroci ter svojci onih, ki se od tam niso vrnili, da se pridružijo sotovarišem iz vseh krajev Slovenije, ki so potovali skozi Celje proti Poljski.

Ceravno se nam je obetal lep dan in prijetna vožnja, se razpoloženje ni moglo oziveti in je vsaka pesem kmalu zamrla. Le vprašanje: »Ali se še spominjate?« se je vse dni potovanja pogosto slišalo.

Pot do Dunaja nas je vodila skozi predele, ki so podobni našim slovenskim. S prehodom v nižino proti češki meji je našo pozornost pritegnilo skrbno obdelano polje. Zaradi daljšega postanka na češki meji, kjer je vsak avtobus dobil češkega vodiča, smo prispeli v Brno pozno zvečer.

Prenočili smo v zelo dobro opremljenem hotelu Slavija, drugo jutro pa si v kratkem sprehodu skozi center mesta pod vodstvom češkega spremljevalca ogledali najvažnejše zgodovinske in sodobne znamenitosti mesta. Brno je lepo in čisto mesto, drugo po ve-

blizali mestu Oswiecimu. Nemir med potniki je rasel. Avtobus so zapeljali skozi z žico obdan vhod v taborišče.

Nikakor ni bila umestna odločitev organizatorjev obiska taborišča, da so morali bivši interniranci prenočiti v istih stavbah, kjer so nekateri od prisotnih preživeli strahotne dneve in leta. Kljub utrujenosti je bilo le malo onih, ki so za nekaj ur zaspali v prostorih bivšega taborišča. Takšna je bila vrnitev internirancev kot svobodnih ljudi v nekdanje taborišče.

Oswiecim, znan med vojno po svetu kot Koncentrationslager Auschwitz, je bilo največje ne samo po obsegu in številu jetnikov, ki so v njem trpeli, marveč je bilo najstrahotnejše po zločinih, ki so se v njem dogajali, saj je v zaplinjevalnicah in krematorijih našlo mučeniško smrt okoli 4 milijone žrtev. Popolnoma je še ohranjen le manjši krematorij v osrednjem taborišču, dočim so ostale Nemci, da bi zakrili svoje zločine, pred prihodom ruske armade, ki je taborišče osvobodila, porušili.

Skoraj zadoščanje čuti človek ob vesaloh,

jaz ji v 14 dneh, ko je ležala z visoko vročino na umazanem pograda, nisem mogla ohladiti njene razpokane ustnice s kapljico vode, ker je nisem dobila. Je pripovedovala Anica, sestra ji je bila tudi sezgana v krematoriju. »Kaj je Nemcem storila moja mati, ki nas je rodila osem otrok, potem pa sarovo ločena od nas, od žalosti umrla v teh barakah, se je glasno spraševala Zvonka.

Za božič leta 1942 smo morale v kopalnico, ki so ji pravili »sauna«. Vse kuhane od vročine smo morale pod leden tuš, nato pa popolnoma gole pred barako na sneg in leden veter. Skoraj vse so podlegle. Je pripovedovala Mara. Tako so se vrstili strašni spomini na preživela časa v tem taborišču in posvečeni žrtvam, ki vsega mučenja niso preživele. Na vsakem koraku taborišča je bil spomin na to ali drugo preživelo strahoto. Ko smo odhajali, je pihal leden veter in dež je rosil po ostankih taborišča, simbola nemške okrutnosti, ki ji v zgodovini ni primere in bo večno vklesana v srmatni pečat zgodovine nemškega fašizma.

Popoldne je bilo v mestu Oswiecim prijateljsko srečanje na sprejemu pri našem ambasadorju v Poljski, s predstavniki kulturnega in političnega življenja mesta. Ob kapljici naših sončnih goric je uspelo pregnati iz naših src bridkost in grenkobo in kmalu je zadonela po dvorani slovenska pesem in borbene pesmi naših narodov.

Prenočili smo v 80 kilometrov oddaljenem Krakovu, kamor smo prispeli pozno zvečer ter ga zjutraj že zapustili. Tako nismo utegnili niti do znamenitega dvorca Wawel. Pot proti Katowicam vodi mimo številnih tovarn. Tudi Katowicam samim je močna industrija vtisnila svoj pečat, saj so celo hiše počrnele od tovarniškega dima. Po Poljski kot po Češki smo zelo redko srečevali oseba avtomobile in to samo v večjih mestih, dočim so bile zunaj ceste dobesedno prazne.

Zanimivo je bilo pojasnilo češkega spremljevalca, da si na Češkem lahko kupi avto le tisti državljani, ki že ima lastno stanovanje. Avto mora plačati takoj v gotovini in ne v obrokih, družba pa se tudi za izvor denarja za nakup avtomobila pozanima.

Od Katowic do Dunaja smo se vozili brez vmesnega postanka. Na Dunaju smo se dokončno otresli žalosti iz Poljske, prenočili, naslednji dan pa si v dopoldanskih urah na krožni vožnji po mestu kar iz avtobusa ogledali znamenitosti, vstopili med vitke oblake gotske katedrale sv. Stefana, na veliko smenili, kar se je dalo v Schönbrunn, nato pa veseli, da se vračamo domov, krečili preko Semmeringa in Gradca proti slovenski meji.

L. S.

J. Fry

Čik za tristo dolarjev

Debelušni, plašni Boris Petrovič Berger, nekdanji stotnik petrograjske garde, je v siromašni sobi newyorškega predmestja krpal svoje črne svilene nogavice. Bil je ves iz sebe, ker se je pripravil za sprejem pri maroškem milijonarju Egelwormu. Vabilo mu je priskrbel star prijatelj. »Če drugega dne,« mu je rekel, ko muje izročil modro podolgovato kuverto, odišavljeno z izbranim parfumom, »se boš vsaj enkrat pošteno najedel...«

Okrog devetih je bil gotov. Odprl je masivno dozo, okrašeno z ruskim orlom, in žalostno vzdihnil; v njej sta bila še dva velika čika, ki ju je skrbno hranil. Enega je nameraval pokaditi takoj, drugega pa na poti do milijonarjeve vile.

Ko se je skrbno oblekel, je po prstih smuknil iz hiše, da bi ne srečal gospodinje, ki ji že mesec dni ni plačal najemnine. Vso pot do razkošne vile je trepetal, da ne bi stopil v kakšno lužo.

»Ravno tega bi še manjkalo...«, je neprestano momljaj. »Samo tega še, prekleta smola. Če me zdajče oškropi kakšna bedasta kolavta, adijo imenitna večerja. So ljudje, bogme, ki imajo večno smolo. Jaz ravno ne spadam med najbolj srečne, lahko rečem, da ne...«

Ko je zagledal bleščeče Cadillac, ki so stali tesno drug poleg drugega okrog milijonarjeve vile, se mu je stisnilo srce. Dolgo časa je okleval, končno pa se je le opogumil in stopil skozi široko odprta vrata. Na uho mu je udarila plesna glasba, smeh in šum številnih gostov. Livrirani sluge so na zlatih pladnjih ponujali izbrane

jedi in pijače. Boris Petrovič se je spravil nad pašteto iz gosjih jetov. V skritem kotu za zimskim vrhom se je najedel kot že dolgo ne. Ko je hotil popiti drugi kozarec šampanjca, ga je našel prijatelj in ga odvedel s sabo.

»Mrs. Egelworm, dovolite mi, da vam predstavim svojega prijatelja Borisa Petroviča Bergerja, polkovnika petrograjske garde in adjutanta poslednjega ruskega carja...«

Borisu Petroviču je udarila kri v lice. V bistvu je bil strašno pošten, zato se je sramoval prijateljeve laži in ni vedel, kaj naj reče.

»Oooo!« je začela Mrs. Egelworm. »Kako zanimivo! Ali ste poznali carja?«

Boris Petrovič se je zazrl v biserno ogrlico milijonarjeve žene in v divjem obupu zaman vrtal po možganih, da bi našel kak primeren stavek.

»Seveda madame,« je zdajci začul prijateljev glas kot iz velike daljave. »Boris Petrovič je bil carjev nečak.«

Boris Petrovič Berger se je neumno nasmehnil.

»Boris Petrovič je lastnik izredno dragocene doze, ki mu jo je podaril sam car Nikolajev. Ali jo imate mogoče pri sebi, Boris Petrovič? Mrs. Egelworm bi jo gotovo rada vide-la...«

»Kako čudovita doza!« je vzkliknila milijonarjeva žena in jo odprla. Boris Petrovič bi bil skoro omedlel. V prazni dozi je bil njegov poslednji ubogi čik.

Mrs. Egelworm je bila malce presenečena, Boris Petrovič pa je segel z roko za ovrtnik, ker se mu je zdelo, da mu primanjkuje zraka, in si iz

vsega srca začel, da bi se vdrl skozi klaster globoko v zemljo.

»To je tako rekoč najdragocenejši zaklad Borisa Petroviča,« je rekel prijatelj po kratkem molku. »To je poslednja carjeva cigareta. Pokadil jo je pol ure pred smrtjo.«

»Kako vznemirljivo!« je rekla Mrs. Egelworm. Dragi Boris Petrovič, ali bi se lahko ločili od tega dragocenejšega spominka? Napravite mi to uslugo prosim vas. Moj mož namreč zbira redkosti. Ima na primer Lincolnov mladostni zob, levo Washingtonovo nogavico, Napoleonov ovrtnik, ostrogo Friderika Velikega, košček nohta gospe Pompadour in še cel kup podobnih znamenitosti. Prihodnji teden je njegov rojstni dan. Ne vem, kaj naj mu kupim za darilo. Poslednji carjeva cigareta, tobi bilo čudovito romantično darilo... Ali bo sto dolarjev dovolj?«

»Toda gospa...« je izdaval Boris Petrovič.

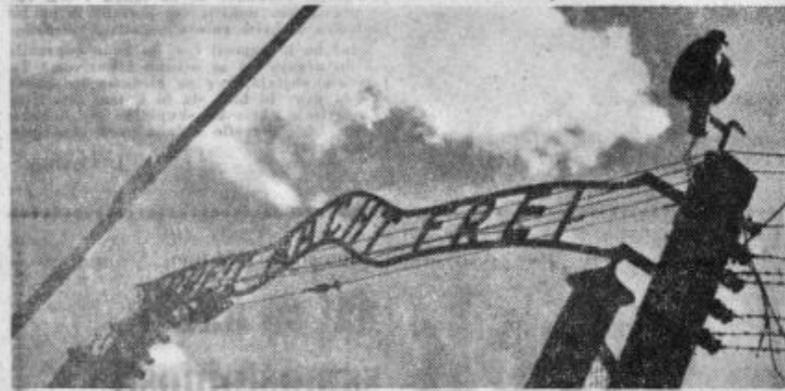
»Oh, saj vem, da se težko ločite od nje... Dve sto dolarjev...«

Pricela je mrzlnico brskati po svoji torbici.

»Tri sto dolarjev... To je vse, kar imam pri sebi...«

»Toda madame... Boris Petrovič je spravil bankovce, ki mu jih je milijonarjeva žena potisnila v roko. »Madame, ves sem vam na uslugo...«

Tistega večera se je Boris Petrovič precej spremenil. Sčasoma se je čisto vživel v vlogo carjevega nečaka. Igrajo je dovršeno. V dveh letih je prodal petičezem toliko čikov poslednjega ruskega carja, da bi bil car, če bi jih lahko pokadil, nemara še danes živ.

Koncentracijsko taborišče: na vratih — cinizem, za njim živalski sadizem.

likosti v Češki. Steje 340.000 prebivalcev in ima močno razvito tekstilno in kemično industrijo. V času vojne je bilo skoraj polovico mesta porušena in poškodovana, o čemer pa danes ni več sledu. Več še danes dobro ohranjenih zgradb poteka iz 11. stoletja. Tako katedrala, katere gradnja je pričela v romantiki, končala v strogem gotskem stilu z zvonicom, imenovanim »zobofrebec«. V veži občinske hiše z lepim gotskim portalom iz 14. stoletja je na strop pritrjen nagačen krokodil, o katerem kroži več bajk. Eno od teh je naš spremljevalec končal z besedami: »Ko pa v Brnu ni bilo več devic, s katerimi so morali krokodila hraniti, je ta crknil. V drugi veži je bilo pritrjeno veliko leseno kolo, za katerega pravi ljudsko izročilo, da je bilo v 12. urah posekano drevo in napravljeno kolo. V kapucinskem samostanu, preurejenem v muzej, smo si ogledali 42 na suhem zraku posušenih trupel raznih cerkvenih in posvetnih veljakov, med njimi tudi barona Treuka, ki je bil obglavljen v Brnu, in lestenec, sestavljen iz človeških kosti in lobanj. Arhitektonska zanimivost je tudi mestni vodnjak iz 16. stoletja, delo arhitekta Fischer-Erlacha.

Po valoviti Moravski, skozi lepa mesta — Olomuc in druga manjša, smo se med ogromnimi planjavami že z jesensko svetjavo posejanih polj vozili brez prestopa proti mestu Tiješinu. V nočnih urah smo se pri-

kjer je bil obošen poveljnik taborišča Rudolf Höss, poleg vesal pa so kratko nasteli njegovi zločini. Pred spomenik, ki predstavlja le stena barake, so obiskovalci soltnih oči polagali sopke slovenskega cvetja.

Oh otvirivti jugoslovanskega spominskega muzeja v eni izmed zidanih stavb taborišča je govoril poleg predsednika poljske zveze borecev, Tanz Holy, tudi sekretar ZIS za finance Zoran Polič. Po končani slovesnosti je sledil ogled muzeja, ki prikazuje borbo jugoslovanskih narodov iz dni zadnjih priprav na vojno, največ pa vsebuje dokumentacije iz življenja internirancev. Iz dela taborišča, imenovanega v času vojne Birkenau, kjer je bila otvoritev muzeja, smo odšli v nekaj kilometrov oddaljeno žensko taborišče, ki je bilo verjetno dograjeno v času, ko je bil dotok internirancev največji, saj je bilo veliko barak brez oken, le za silo zbite stene iz desk in nad njimi streha. Le nekaj teh barak je danes še ohranjenih. V takšnih, najslabših barakah so bile internirane naše jugoslovanske interniranke, ti-soči Židov pa so po pripovedovanju prisotnih ostali kar na prostem, izpostavljeni vročini ali mrazu in brez hrane, dokler jih niso požrli krematoriji.

Vsi objekti mučenja, ki so navidezno služili zdravstvenim namenom so še ohranjeni. Na obhodu, kjer so stale ali pa so še ohranjene barake, so se vzbujali obiskovalcem bridki spomini. »Tu mi je umrla mama in

kjer je bil obošen poveljnik taborišča Rudolf Höss, poleg vesal pa so kratko nasteli njegovi zločini. Pred spomenik, ki predstavlja le stena barake, so obiskovalci soltnih oči polagali sopke slovenskega cvetja.

Oh otvirivti jugoslovanskega spominskega muzeja v eni izmed zidanih stavb taborišča je govoril poleg predsednika poljske zveze borecev, Tanz Holy, tudi sekretar ZIS za finance Zoran Polič. Po končani slovesnosti je sledil ogled muzeja, ki prikazuje borbo jugoslovanskih narodov iz dni zadnjih priprav na vojno, največ pa vsebuje dokumentacije iz življenja internirancev. Iz dela taborišča, imenovanega v času vojne Birkenau, kjer je bila otvoritev muzeja, smo odšli v nekaj kilometrov oddaljeno žensko taborišče, ki je bilo verjetno dograjeno v času, ko je bil dotok internirancev največji, saj je bilo veliko barak brez oken, le za silo zbite stene iz desk in nad njimi streha. Le nekaj teh barak je danes še ohranjenih. V takšnih, najslabših barakah so bile internirane naše jugoslovanske interniranke, ti-soči Židov pa so po pripovedovanju prisotnih ostali kar na prostem, izpostavljeni vročini ali mrazu in brez hrane, dokler jih niso požrli krematoriji.

Vsi objekti mučenja, ki so navidezno služili zdravstvenim namenom so še ohranjeni. Na obhodu, kjer so stale ali pa so še ohranjene barake, so se vzbujali obiskovalcem bridki spomini. »Tu mi je umrla mama in

kjer je bil obošen poveljnik taborišča Rudolf Höss, poleg vesal pa so kratko nasteli njegovi zločini. Pred spomenik, ki predstavlja le stena barake, so obiskovalci soltnih oči polagali sopke slovenskega cvetja.

Oh otvirivti jugoslovanskega spominskega muzeja v eni izmed zidanih stavb taborišča je govoril poleg predsednika poljske zveze borecev, Tanz Holy, tudi sekretar ZIS za finance Zoran Polič. Po končani slovesnosti je sledil ogled muzeja, ki prikazuje borbo jugoslovanskih narodov iz dni zadnjih priprav na vojno, največ pa vsebuje dokumentacije iz življenja internirancev. Iz dela taborišča, imenovanega v času vojne Birkenau, kjer je bila otvoritev muzeja, smo odšli v nekaj kilometrov oddaljeno žensko taborišče, ki je bilo verjetno dograjeno v času, ko je bil dotok internirancev največji, saj je bilo veliko barak brez oken, le za silo zbite stene iz desk in nad njimi streha. Le nekaj teh barak je danes še ohranjenih. V takšnih, najslabših barakah so bile internirane naše jugoslovanske interniranke, ti-soči Židov pa so po pripovedovanju prisotnih ostali kar na prostem, izpostavljeni vročini ali mrazu in brez hrane, dokler jih niso požrli krematoriji.

Stene nekdanjega samostana, ki ga je Hitler spreminil v taborišče, so bile nema priča trpljenju »Tiranovega očeta.« Bolečine v nogi so bile tako pekoče, da ni čutil solz, ni slišal svojega otožnega glasu. Bil je oče »banditov«, zato se nemški zdravnik ni zmenil zanj in za njegove bolečine. Podlegel jim je, bile so močnejše od njega.

Se in še je teh grobov, posejanih na tujih grobiščih, med ljudmi, ki so bili nekoč sovražniki. Zdaj počivajo premagani nad žoljenjem tudi oni. Le na njihovih grobovih zagorijo ob Dnevu mrtoih lučke in jih krasi cvetje. Na grobovih nekdanjih »banditov Glieder« pa rase plevel. Kako kruta je resnica. Danica Frece

SPOMINI, GROBOVI...

Doma in na tujem. Ob obronkih naših gozdov, na cvetočih jasad. Grobovi, na katerih zagore lučke in jih krasi jesensko cvetje — in grobovi zarasli s plevelom, ob katerih se lahko ustavi le naša misel, spomin.

Na Spodnjem Bavarskem, Gornjem Bavarskem, kjerkoli je divjala vojna, so ti njeni sledovi.

Mladi Stajerc so ga klicali taboriščniki v Reibachu, taborišču »banditskih družin« na Spodnjem Bavarskem. Bil je mlad, poln žoljenja in hrepenjenja. Tifus je premagal njegovo željo. Ostal je na tujem, pokrila ga je zemlja, s katere je kot vsi taboriščniki tako silno želel.

DVA POKALA

za celjske hokejiste na travi

Lepim uspehom, ki so jih celjski hokejisti na travi dosegli v letošnjem letu, ko so osvojili naslova republiškega prvaka za lansko in letošnje leto, nadalje osvojili četrto mesto na državnem prvenstvu, so v nedeljo dodali še dva, prav tako zelo pomemb-

na. V finalni tekmi za pokal Slovenije so namreč več kot prepričljivo odpravili ekipo Ekonomske srednje šole iz Murske Sobotice z rezultatom 4:1. Vse štiri gole za celjsko moštvo je dosegel Milan Nikolič.

Za ta uspeh jim je predsednik od-

pora za hokej na travi Slovenije, Zoran Naprudnik izročil v trajno last lep pokal.

V borbi za tretje mesto v pokalnem tekmovanju je ekipa iz Krškega odpravila gimnazijsko moštvo iz Murske Sobotice 2:0.

Zaključne borbe za pokal Slovenije pa so hkrati pomenile začetek turnirja štirih moštev za pokal HDK Celja. Tako sta se v nedeljo popoldne na pomožnem igrišču za Glazijo najprej sestala poražena dopoldanskih tekem, terej obe ekipi iz Murske Sobotice. V tej borbi so dijaki Ekonomske srednje šole premagali gimnazijske z 9:0. Odločilne tekme med HDK Celjem in Krškimi žal ni bilo. Igralci iz Krškega so namreč prišli v Celje le s sedmimi igralci, pa so zato finalno srečanje prepustili Celjanom brez borbe s 3:0. Tako so hokejisti na travi HDK Celja osvojili v enem dnevu kar dva pokala.

In še zanimivost: ker niso igrali z ekipo iz Krškega, so se odpravili na športni prostor v mestni park, kjer so celjski hokejisti pravzaprav z demontiranjem žilne ograje odprli gradnjo umetnega drsališča.

Pred kratkim je podpredsednik HDK Celje in znani športni delavec ALBERT KERKOS dobil izredno mednarodno priznanje, saj ga je mednarodna Hokejska zveza oziroma ustreza sodniška organizacija imenovala za mednarodnega sodnika. Razen njega je to priznanje dobil tudi jeseniški hokejski sodnik Boris Čebulj. Tako imamo trenutno v naši državi samo ta dva mednarodna sodnika za hokej na ledu.

Mimo tega pa je tovariš Kerkos dobil še eno izredno priznanje — mednarodna Hokejska zveza ga je namreč uvrstila v seznam tistih sodnikov, ki bodo vodili tekme na bližnjih olimpijskih igrah, januarja in februarja prihodnjega leta v Innsbrucku.

Obe priznanji nista prišli sami od sebe, temveč ju lahko štejemo tudi kot posledico vsega tistega dela, ki ga je tov. Kerkos vložil v hokejski šport, v vodenje tekem itd.

Pred dvema mesecema sem sodeloval na kongresu mednarodne Hokejske zveze v švicarskem zimsko-sportnem in turističnem mestu Montani, je pripovedoval. Kongres je bil pomemben predvsem zaradi bližnjih olimpijskih iger, pa tudi zaradi spremembe pravil igre hokeja na ledu. Kar tiče pravih moram povedati, da upoštevajo predvsem ostrejšje kriterije za sojenje. Tako je zdaj uveljavljenih dosti več kazni za izključitev iz cele igre. Po novih pravilih bodo izključeni za ves nadaljnji potek igralci, ki bi si privoščili namerne udarce z drsalke, nadalje oni, ki bi povzročili ali sodelovali v pretepu. To velja tudi za igralce, ki bi prišli na ledeno ploskev, pa čeprav trenutno ne bi bili aktivni udeleženci igre, torej če bi prišli s klopi, kot temu radi pravimo. Tudi namerni udarci s palico se bodo kaznovali z izključitvijo iz igre.

Zanimiva je bila debata glede »bodiček«. Kanadčani so se namreč ogrevali, da naj bi bil »bodiček« dovoljen na celotnem igrišču. Končno je obveljalo staro pravilo, po katerem je »bodiček« dovoljen samo v obrambni tretjini.

NAS RAZGOVOR

Prvič kot sodnik na olimpiadi

Nova pravila nadalje določajo nekatere spremembe pri vratarjevem prostoru, pri buljih, pri kazenskem strelu itd. Razen tega priporočajo vsem igralcem čelade, zlasti pa še vratarjem.

Pravila so se spremenila tudi glede števila igralcev, ki jih lahko postavi neko moštvo. Tako lahko zdaj vsaka ekipa prijavi dva vratarja ter štirinajst igralcev. Poleg vsega tega določajo, naj imajo igralci na dresih večje številke, kot so jih imeli doslej.

— Kot je znano si bil pred kratkim v Füssenu na nekem sodniškem seminarju. Zakaj?

— Tu smo se zbrali sodniki predvsem iz alpskih držav, ki bomo vodili tekme na Olimpiadi. Seminar je bil sklican zaradi tega, da smo se pogovorili o enotnih kriterijih sojenja. Kot najboljša sodnika na tem seminarju sva bila imenovana jaz ter italijanski sodnik Demmitz.

— Koliko sodnikov bo vodilo tekme na olimpijskih igrah?

— Vsega skupaj dvajset. Od tega osemnajst iz Evrope ter dva iz Kanade in Združenih držav Amerike.

— Kako pa je s pripravami naše reprezentance za Olimpiado? To vprašanje Ti zastavljam zaradi tega, ker smo zvedeli, da si kot predsednik komisije za hokej na ledu pri Hokejski zvezi Jugoslavije, določen tudi za tehničnega vodjo reprezentance na Olimpiadi.

— Priprave potekajo več kot v redu. Tudi forma igralcev je zadovoljiva. Trenutno se kandidati pripravljajo na Jesenicah, od tod pa odpotujemo prve dni novembra v Nemčijo, kjer bomo imeli dve tekmi z drugo ekipo domačinov. Skupni trening reprezentance bo trajal do 10. novembra. Nato se bodo priprave odvijale v klubih, saj se bo že 20. novembra začelo državno prvenstvo, ki bo trajalo v svojem prvem delu do 10. januarja. Od tega dne pa do sredine februarja bodo reprezentančni igralci rezervirani za olimpijske igre. Drugi del državnega prvenstva pa bo od 15. februarja do 3. marca.

— Kako pa s hokejem v Celju?

— Razveseljiva je vest, da se je gradnja umetnega drsališča začela. Spričo tega bo letošnje delo nekoliko okrnjeno, zato pa bo zaživel v največjem obsegu že od prihodnje sezone dalje.

— Hvala za razgovor in iskrene čestitke za obe mednarodni priznanji, ter seveda veliko uspehov na sojenju olimpijskih tekem.

M. B.

Kegljači ŽKK Celje na državnem prvenstvu

Republiško prvenstvo kegljaških moštev v borbenih partijah je končano. Pesimizem glede končne uvrstitve celjskih kegljačev se je spremenil v nadvse razveseljiv rezultat — tudi kegljači celjskega železničarskega kluba so si priborili pravico do

sodelovanja na državnem prvenstvu, ki bo 2. in 3. novembra na celjskem kegljišču Ingradra. Favoriti za prvo mesto, ki so nastopili v drugem delu republiškega tekmovanja, to zlasti velja za Branik in še nekatere druge, se niso izkazali. Tako so celjski kegljači v končni razvrstitvi zasedli šesto mesto; torej zadnje, ki je še vodilo na državno prvenstvo.

Tako bodo našo republiko na državnem prvenstvu zastopali: Triglav, Kranj 1727, Pionir, Novo mesto 1699, Rudar, Trbovlje 1673, Kranjska gora 1673, Konstruktor, Maribor 1668 in ŽKK Celje 1663.

Medtem ko se je ekipa Ingradra uvrstila na republiškem prvenstvu na šestnajsto mesto s 1566 podrtimi keglji, so bili igralci Kovinarja-Partizana iz Štor sedemnajsti (1558), člani Invalida pa med trindvajsetimi ekipami 21. s 1507 podrtimi keglji.

Kot rečeno se bo državno prvenstvo začelo v soboto, 2. novembra ob 7.30 uri in končalo v nedeljo, 3. novembra zvečer. Na njem bo sodelovalo 24 ekip in sicer iz Hrvaške 8, Slovenije 6, Bosne in Hercegovine 5 ter Srbije 5.

CELJSKI KEGLJAČI BODO NASTOPILO V NEDELJO, 3. NOVEMBRA OB 17.30 URI.

Slavnostna otvoritev tekmovanja pa je predvidena za soboto, 2. novembra ob 12.30 uri. Na njej bodo razen predstavnikov kegljaške zveze Jugoslavije govorili še zastopniki celjske občinske skupščine ter okrajne zveze za telesno kulturo.

J. L.

Vivod 203 cm v višino

Mladi celjski atlet Branko Vivod je na mitingu v Novi Gorici dosegel s skokom 203 cm v višino nov republiški rekord za člane in mladince ter nov državni mladinski rekord.

Razen tega sta se na tem mitingu odlikovala še Vravnik in Zuntar, ki sta zmagala v metu krogle in diska oziroma v teku na tisoč metrov.

Konjice, Velenje, Žalec...

V nedeljo 10. novembra bodo zavrteli zadnje kolo jesenskega dela prvenstva v obeh skupinah okrajne mezonečne lige. Vrstni red moštev po šestem kolu (nedeljske tekme niso uveljavljene) je dajal precej realno sliko moči in kandidatov za najboljša mesta. V zahodni skupini premočno vodijo nogometisti iz Konjic, ki so v šestih tekmah pobrali vse možne točke. Vsem ko bi lahko ekipi iz Radeč in Senovega še lahko šteli v takimenovani gorji dom, pa ostala moštva zelo zaostajajo za tem. Tako je razlika v točkah med prvim in četrim moštvom kar osem točk, kar je vsekakor veliko.

V zahodni skupini sta zaenkrat neporažena je ekipa iz Smartnega ob Paki, medtem ko ostale zaostajajo za dve in več točk. Tu preseneča slab plačunski nogometistev iz Soštanja, ki so bili v lanskem tekmovanju drugi v okraju, letos pa tretji po petem kolu na šestem mestu zahodne skupine s konjic štiriin pol točkami.

Vrstni red moštev po šestem kolu, v nedeljo 20. oktobra je naslednji:

Zahodna skupina		Zahodna skupina	
Konjice	6 6 0 0	31:8	12
Radeče	5 4 0 1	29:8	8
Senovo	5 3 1 1	19:15	7
R. Slatina	5 2 1 2	21:15	5
Brčice	5 2 0 3	12:16	4
Rogatec	5 2 0 3	10:21	4
Zreče	5 1 1 3	12:23	3
Vojnik	6 1 1 4	14:25	3
Krško	6 1 0 5	15:26	2
Zahodna skupina		Zahodna skupina	
Velenje	5 5 0 0	20:0	10
Zalec	5 5 0 0	21:2	10
Smartno	5 4 0 1	15:8	8
Nazarje	6 3 0 3	18:14	6
Gotovlje	5 3 0 2	12:14	6
Soštanj	5 2 0 3	14:12	4
Vransko	5 1 0 4	5:19	2
Polzela	5 0 0 5	2:18	0
Salek	5 0 0 5	3:52	0

MLADINSKI NOGOMET

V desetem kolu slovenske lige mladinskih moštev so mladi celjski nogometisti dosegli naslednje rezultate: Tekma med Mariborom in Kladivarjem se je končala z miroljubnim izidom 2:2. Medtem ko je mladina Olimpa odpravila sovratnike Delamarisa s 4:0, je Železničar premagal mladince ŽNK Celja z 2:0.

Po tem kolu je mladina Kladivarja na četrtem mestu s petnajstimi pikami, Olimp na enajstem s šestimi, Celje pa je na zadnjem, ali 15. mestu z dvema točkama.

KOMENTAR

OLIMPU NE GRE

Deseto kolo jesenskega dela tekmovanja v slovenski nogometni ligi je bilo zanimivo več ali manj le za dva celjska predstavnika v tej družbi, to je za Olimpa ter Celje, medtem ko je Kladivar odigral tekmo izven konkurence.

Najprej o Olimpu. Zal moramo znova napisati, da igrajo gabski fantje lepo, toda neučinkovito. Srečanje z Delamarisem, sosedom na dnu lestvice, je bilo pomembno predvsem zaradi tega, ali bodo Olimpovci prišli do prvih točk, ali ne. In znova so se mu izmuznile. Delamaris je zmagal z rezultatom 2:0, Olimp pa ostal praznih rok. Kako dolgo še tako?

Celjski železničarji so premagali ekipo mariborskega Železničarja s 3:0. Rezultat sicer ni zrcalo dogodkov na igrišču. Vendar se je zgodilo tako, da so imeli domačini več sreče pri streljanju na gol, pa tudi boljše obrambo.

Tekma izven konkurence med Kladivarjem in drugim moštvom Maribora se je v mestu ob Dravi končala z delitvijo točke 1:1.

Po tem zavrtljaju je Kladivar zadržal drugo mesto na lestvici, toda z enakim številom odigranih tekem kot Trboveljski Rudar ter z enakim številom točk (14), kot jih ima vodeča enajstorica iz zasavskega rudarskega bazena. Razmerje o golih pa se glasi 29:9. Celjski železničarji zavzemajo četrto mesto. Doslej pa so odigrali devet tekem (Kladivar osem) v konkurenci, zbrali 12 točk ter zabeležili razliko v golih 33:14. Olimp pa se je po nedeljski tekmi močno zasidral na zadnjem mestu. Od sosedna na predzadnji stopnici, to je od Delamarisa, ga loči šest točk. To je veliko, ne bi pa smelo biti preveč!

V naslednjem kolu, ki bo brčkone šele 10. novembra, bodo igrali: Kladivar—Sobota ter Celje—Olimp.

PO IVU ZORMANU

SVOBODNI GOZDOVI

»Ti, Bela, boš udaril kar tute čez most.« je razporejal Grega, ko so se nad vasjo ustavili. »Stane od mima, jaz pa pojdem naokrog. Zagnati moramo veliko hrupa. Nemci so pravkar zapuščali hišo. Sikozi vrata in okno se je valil dim. Hoteli so na cesto, ko so, kakor bi padli z neba, treščile mednje bombe. »Zurük!« je zarjovel Janoš. Hoteli so se umakniti nazaj h goreči hiši, da bi si krtili hrbet, pa je tudi od tam zaropotala brzostrelka. Iz dima je skočil na plano Ostoj, njemu za petami pa Jurček. Nemci so se zmedili. Odvrtili so orožje in se razbežali kakor jata kokoši pred lastrebom. Jurček je imel ves čas samo Janoša pred očmi. Videl ga je, kako je v blaz-

nem strahu skočil k mostu, pa ga je tam pozdravila očkova puška, obrnil se je na levo, a je naletel na Staneta; sklonil se je in se pognal nazaj, proti Stegnarjevi kmetiji. »Tam ni nikogar, je prešinilo Jurčka. Stekel je za njim, potem pa za hlevom na ono stran, da bi ga prestrelil. Slišal je stopinje, hrč planil okoli ogla in se skoro zaletel v Grega. »Si ga videl?« Videl. Tu mora biti. Sta sta dvakrat okoli hiše, pogledala v hlev, v kašo in v skedenj, pa ga nista našla. Grega je bil divji. »Pred nosom sem ga imel!« se je jezil sam nase in zamišljeno ogledoval Stegnarjevo kmetijo. Sovražniki so zadnji pohod v Studence drago plačali. Osem jih je običalo

mrtnih, tudi Hrast med njimi, koliko jih je uteklo ranjenih pa nihče ni vedel. Jurčka in Ostoj je jezilo, ko sta videla, da jim je Janoš pobegnil. Sedla sta na zaboj, ki je prevržen ležal na tleh in se spet zatopila vsak v svoje misli, ko ju je nenadoma zmotil rahel pljusk, zatem še drugi in tretji. Dvignila sta se in previdno sledila šumom. »Tule,« je šepnil Jurček. Skrivnostno pljuskanje sta čula čisto blizu, videti pa ni bilo ničesar. Kup gnoja, škap s pomijami in... »Poglej, deska je premaknjena! Ostoj je odsunil z nog. »Gnojica.« Sklonil se je, da bi pogledal bliže, in kar odskočil od presenečenja. »Janoš!« V skrajnem kotu gnojnice jame, se je nad umazano gladino zibal preplašen gestapovčev obraz.

Odbojka

Okrajna zveza za telesno kulturo je za nedeljo, 3. novembra razpisala okrajno prvenstvo v odbojki za moške in ženske. Tekmovanje se bo začelo ob devetih zjutraj v Sempetru v Savinjski dolini. V kolikor bo prijavljenih več moštev, bo izvedeno predtekmovanje v skupinah in šele zatem finalne borbe.

Istočasno pa so v teku vse priprave, da bi začeli s tekmovanjem v ta-

ko imenovani zimski odbojkarški ligi.

Morda lahko v teh prireditvah in namerih vidimo začetek aktivnejšega dela v športni igri, ki je močno priljubljena pa tudi razširjena ne samo v telesnovzgojnih organizacijah, marveč tudi med člani delovnih kolektivov.

BREŠTANJSKI PIONIRJI — DOBRI STRELCI

V počastitev dvajsete obletnice drugega zasedanja AVNOJ so imeli pionirji osnovne šole iz Breštanice tekmovanje v streljanju zračno puško. Tekmovali so pionirji od petega razreda dalje in sicer med urami telesne vzgoje. Udeležba pionirjev je bila stoodstotna. Tekmovanje pa je bilo v elektrarni pod vodstvom tovariša Čubra; trajalo je teden dni.

Rezultati. Pionirji: 1. Čuber 106, 2. Malnar 96, 3. Leskošek 86 krogov itd. Pionirke: 1. Sluga 86, 2. Lavrič 72, 3. Jesenšek 69 krogov itd.

Po končanem tekmovanju je Društvo prijateljev mladine podelilo najboljšim knjižne nagrade.

S.

Že dolga stoletja, tisočletja!

Človek, bitje, ki mu ves svet prisojajo, da ravna razumno, je svojo razumnost v dolgih stoletjih razvoja izkazoval povsem različno in tako jo zelo različno kaže tudi danes.

V mnogem se človek loči od narave, ki ga obkroža, vendar v nekem pogledu ji ostane zvest: umira, kakor umira vse v naravi. Toda smrt narave je nekaj posebej razumljivega. V čudovitih jesenskih barvah umirajoče narave uživajo vsi, ki so ohranili v srcih še nekoliko romantike, pa tudi tisti, ki jih je civilizirani in mehansirani svet že povsem pritegnil v svoj divji tek, ne morejo ostati povsem hladni ob čudežnih spremembah naravne podobe v jesenskem času.

Posebej še, če je jesen deževna in turobna. Takrat se stisnejo človeška srca in zadržijo v nerazumljivem strahu. »Al, dneva ne pove nobena praška...« je zapisal Prešeren. Zares, nihče ne ve, kdaj mu bodo usahnile žiljenjske moči.

Vendar se človek od narave razlikuje prav v tem, da mu je težko, da bi se ločil od tega, kar je počel, želel in vseboval. Morda tudi narava z osmi svojimi barvami poslednjič opozarja nase, preden se vsako jesen poslovijo od svojega plodnega obdobja? Morda skuša s svojimi sadovi ohraniti spomin nase. In tako si želi človek, da bi ohranil svojo bit živo kar najdlje — po možnosti celo v posmrtnost.

In prav zato je izobiljeval tudi svoj spominski dan — Dan mrtoih, ki bi naj bil opozorilo na vse umrle, da so živeli in storili svoje v življenju in vsi živi naj bi na ta dan z večjo zavestjo ocenili vrednost opečnega življenja, ki mineta in terja dejanja, da bi človeka ohranila v spominu potomcev.

Speča — simbol enkratnosti življenja — je tiho opozorilo. Zdravniki si prizadevajo, da bi podaljšali življenja in to jim tudi deloma uspeva, četudi ne moremo pričakovati, da bi kdajkoli obvladali skrivnost opečnega življenja. Ljudje smo pač del narave in sprijazniti se moramo z naravno nujnostjo, da se bomo ob priložnosti spet vanjo vrnili. Nikakor pa se ne moremo sprijazniti z nesmiselom, ki ga povzročajo ljudje sami — z nesmiselom vojska, ki prežgoda uničujejo številna življenja. Smrt — naravna smrt — je navsezadnje povsem sprejemljiva in utolažljiva, nepomirljivo pa je dejstvo, da so ljudje sami zakrivil milijone in milijone smrti z nepremišljenostjo in surovostjo.

In zato naj bi prav Dan mrtoih v našem življenju dobil tudi pomen upora proti nasilni smrti, proti smrti, ki je narava ni vključila v svoj razvoj, proti smrti, ki se z njo nikoli ne bomo mogli sprijazniti.

Ogrožena ženska v avtomobilu je za hip zatisnila oči in sprožila pištolo s solzilnim plinom

Spet bodo bruci veseli

Vsako jesen, ko pridejo novi študenti na univerze, si starejši študenti na njihov račun privoščejo raznovrstne šale. V vseh deželah na svetu je podobno, četudi so študentski običaji vsepovsod nekoliko prirerjeni.

Pred tekmo si študenta nazdravljata ob robu bazena, ki je napoljen s pivom. V njem bodo mladi študenti igrali waterpolo tako dolgo, dokler bodo lahko plavali — kajti pivo morajo med tekmo popiti!

Slovenci smo študentske običaje povzeli pri Čehih in jih uzakonili s Križevačkimi statuti.

Precej drugače je to na Nizozemskem, kjer so že pred leti številne družine posredovale pri vladnih organih, naj bi norčije študentov omejili. Vendar jim doslej ni uspelo, kajti večina vladnih uradnikov je šla skozi podobne šole, pa nočejo potom-

JIU-JITSU ALI SOLZE!

Zadnje čase smo tudi pri nas slišali za številne roparske napade in razna nasilja, ki so sicer značilna v deželah, kjer je socializem še fakorekto neznan. V teh primerih so seveda naše tovarišice v večji nevarnosti in dosti manj zaščitene kot močni spol. Zato so v mnogih državah razni jiu-jitsu in judo tečaji za ženske zelo obiskani.

Toda zadnje mesece so v Ameriki zapazili, da ženske vedno manj prihajajo na tečaje, kjer bi se pričele raznih skrivnostnih prijemov, ki bi jih zaščitili pred vsiljivci in napadalci. Ameriške žene so se rajši odločile za peresne pištole. Bister iznajditelj je namreč postal na tržišče običajno naliv-

no pero, ki pa ni napolnjeno s žrnitom, temveč s plinom solzivec.

Za takšno orožje ni potrebno imeti orožnega lista, pa tudi dosti cenejše je kakor tečaj jiu-jitsu in zato ni nič čudnega, če je vedno več žensk, ki so oborožene s peresnimi pištolami na solzilni plin. V nevarnosti ogrožena ženska samo za hip zamahne na gumb in že udari v obraz nasilnežu plin, ki ga v hipu zaslepi. Medtem ko ko nasilnež brezupno otepa z rokami, da bi se znašel v nenadni temi, lahko branilka nemočno nadaljuje svojo pot.

Toda kljub temu ameriška policija nasprotuje prodaji tega orožja, čigar prodaja v ameriških trgovinah iz meseca v mesec narasta. Ob neki raciji v prošluli četrti so ženske, ki nimajo legaliziranega družbenega položaja, uprizorile pravo vojno proti policistom, ki so jih obsule s solzilnim plinom in racija ni uspela. Nekateri policisti, ki so bili preveč pogumni, so se morali zdraviti v bolnišnicah tudi po tri tedne, da so spet spregledali.

Kdaj bo le svet toliko spregledal, da ne bodo potrebna nobena zaščitna orožja za mirno življenje?

K R A T K E

NAJTANJŠA NIT

Najtanjša nit, ki jo je uspelo izdelati v Vzhodni Nemčiji, ima v premeru tisočinko mikrona. Izdelali so jo iz posebne snovi, tako da so snov razžarili, nato pa z veliko hitrostjo raztegnili. Tako je nastala nit, 3000-krat tanjša od navadne niti, vendar nekajkrat močnejša od jeklene niti, zaradi česar jo s pridom uporabljajo zlasti v optičnih napravah.

»PAMETNI« MOTOR

Tako so v Šali imenovali nov angleški tip motorja z notranjim izgorevanjem, ki so ga izdelali po številnih poskusih in ima popolnoma nove lastnosti — avtomatično reagira na hitrost gibanja vozila, vrsto poti in obremenitve vozila, pri čemer razporeja izgorevanje plinov na najbolj ekonomičen način.

Da pokojnik ne bo lačen

Pravijo, da se človeška civilizacija začne takrat, ko so ljudje začeli gojiti spomin na mrtve. To je res, res pa je tudi, da po opremljenosti grobov, po sledovih pogrebnih navad, arheologija meri stopnje razvitosti človeške družbe.

V grobovih egiptovskih faraonov ter drugih velikašev umrlih v času pred tri do štiri tisoč let, so arheologi našli male kipce. Sprva so mislili, da gre za igrače ali hišne malike, pozneje pa so ugotovili, da ti kipci predstavljajo različne poklice: peke, mesarje, zelenjadarje, strežnike, kuharje, maserje itd. To pomeni, da so umrlemu vladarju v grobnico postavili simbole vsega tistega, kar ga je v življenju obdajalo, da bi mu v posmrtnem življenju ničesar ne primanjkovalo.

Ta navada se je nadaljevala skozi tisočletja. Ponekod so na surov način velikašem dajali v grobove živo služinčad, medtem ko polaganje hrane in dobrin na grob najdemo še danes in to ne samo med primitivnimi ljudstvi.

Na sliki egiptovska grobna plastika: pek, ki mesi kruh.

ČAROVNICA JE OBSEDLA MINISTRE

V Angliji se še vedno čutijo posledice zadeve Keeler - Ward - Profumo, ki bi jo mogli dalje opisati že z imeni Macmillan - Denning - Home in: padec vlade.

Redkokdaj se primeri v zgodovini, da bi mogla preprosta ženska oseba tako silovito pretresti vlado, kakor se je primerilo v zadevi Keeler Macmillanovi vladi. Stari Mac je sicer zbolel in so ga hitro zvelikli na operacijsko mizo. Medtem pa so naredili še drugo operacijo: zamenjali so ministrskega predsednika in namesto MacMillana se je v hišo na Downing Street 10 vselil lord Home. Angleži so z nestrpnostjo pričakovali, kdaj bodo znamenito hišo v Downing Street dokončno obnovili, saj so jo obnavljali skoraj dobro leto dni. In prav v teh dneh so z deli zaključili. Komaj pa so vanjo postavili Macmillanovo pohištvo, so ga že morali spet odnesti in vanjo spraviti pohištvo lorda Homa.

Medtem pa se v Angliji pulijo za spomine čez noč slavne Keelerjeve in vladno poročilo lorda Denninga so razgrabili kar čez noč (pri nas ga objavlja v nadaljevanjih »Večer«). Vladna komisija za tisk je obsodila časnikiarje, ki so se odločili za izdajo

Kristininih spominov, medtem pa se ne zavedajo, da je lord Denning v svojem poročilu uporabil vsaj eno tretjin citatov prav iz njenih spominov.

Je že tako, eni bi smeli, drugi pa ne. Kljub temu pa je Keelerjeva obogatela, da bo verjetno lahko do konca življenja igrala ugledno damo.

Televizijska očala in »tehnica ljubeznik«

V svetu se še niso najbolje uveljavili televizijski aparati, ko je že začela delovati fantazija: barvna tele-

Takšna naj bi bila »teleočala«, ki bi z njimi po fantazijski zamisli pisca Gernsbacka videli vse tisto, česar s prostim očesom ne moremo videti.

vizijska očala. Barvna in mikrotelevizijska očala. Barvna in mikrotelevizijska očala je že resničnost, toda televizijska očala so zaenkrat še samo zamisel enega najbolj čudnih znanstvenikov — Huga Gernsbacka.

Gernsback, ki ga imenujejo očeta znanstvenega čtiva (science fiction) se je rodil v Franciji. Že v zgodnji mladosti je imel preglavice s plešo in starši so ga vodili od zdravnika do zdravnika, dokler mu v šestem letu vendarle niso pognali lasje. Toda kasneje je študiral elektrotehniko, ki je zanjo kazal največje zanimanje že od otroških let.

Zatem se je preselil v Ameriko, kjer je nadaljeval s svojimi poskusi. V začetku tega stoletja je imel svojo radijsko oddajno postajo v New Yorku, kjer so že leta 1928 prikazovali enkrat tedensko prve televizijske oddaje. Toda kasneje je svojo dejavnost razširil in skoraj bi lahko rekli, da ga ni tehničnega izuma v našem stoletju, ki bi mu ne botroval Hugo Gernsback, četudi mu nobenega niso priznali.

Gernsback je pač Jules Verne našega časa. Tudi Vernovih fantazij ni nihče jemal resno, dokler jih niso znanstveniki uresničili in danes skoraj ni več Vernove zamisli, ki bi ne bila uresničena. In podobno je z Gernsbackom. Že v dvajsetih letih našega stoletja je opisoval vseмирske polete in priprave, kakršne pozna današnja vseмирska tehnika. Toda v svojih zamislih je šel še dlje. V njegovih delih lahko beremo o televizijskem zdravniku. Televizor robot omogoča bolniku, da s postelje pokliče zdravnika, ki se mu pokaže iz centrale in opravi pregled kar preko aparature. Tako bi omogočili številne zdravniške preglede, ne da bi se zdravnik ali bolnik sploh premaknila s svojega prostora. Še bolj neverjetna je njegova zamisel o »preverjanju iskrenosti čustev« — naprava, ki jo lahko uporabijo mladi zaljubljenici pred sklenitvijo zakona, da se prepričajo, če so njihova čustva iskrena in trajna, ali je vse skupaj samo plod trenutne zagledanosti. Takšna naprava bi vsekakor preprečila številne nesrečne zakone in ločitve zakonov. Pa še in še bi lahko naštevali.

Njegova zadnja zamisel, četudi ne najmlajša, bi bila televizijska očala v velikosti žepne knjige. Kdor bi hotel gledati televizijski program, bi si pač nataknil takšna očala, kjerkoli bi že bil. Gernsback trdi, da je danes elektronika že tako daleč, da je njegova zamisel iz leta 1936 zdaj uresničljiva. Verjetno res.

Macmillan se poslavlja od množice pred stanovanjsko hišo ministrskega predsednika v Downing Street 10. Toda kljub nasmešku lebdí nad njim in vsemi angleškimi vladnimi krogi senca Kristine Keelerjeve